

SÉANCES DU JEUDI 21 DÉCEMBRE 1995
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 21 DECEMBER 1995

MATIN**SOMMAIRE :****EXCUSÉS :**

Page 399.

PROJET DE LOI (Discussion) :

Projet de loi portant des mesures visant à exécuter le plan pluriannuel pour l'emploi.

Discussion générale. — *Orateurs*: **MM. Destexhe**, rapporteur, **Coene**, **Mme Cantillon**, **MM. G. Charlier**, **Verreycken**, **Jonckheer**, **Mmes Maximus**, **Bribosia-Picard**, **Mme Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 399.

Discussion d'articles et d'amendements. — *Orateur*: **M. Coene**, p. 409.

PROPOSITION DE RÉSOLUTION (Discussion) :

Proposition de résolution relative à la journée commémorative du génocide perpétré par l'Allemagne nazie.

Orateurs: **Mme de Bethune**, rapporteur, **MM. Hotyat**, **Desmedt**, **Verreycken**, **Jonckheer**, **Erdman**, p. 414.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Dépôt) :

Page 419.

M. Destexhe au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «les gaspillages dans le domaine de la coopération au développement».

M. Destexhe au Premier ministre sur «ses commentaires sur le jugement de la Cour de justice des Communautés européennes dans l'affaire Bosman».

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

OCHTEND**INHOUDSOPGAVE :****VERONTSCHULDIGD :**

Bladzijde 399.

WETSONTWERP (Bespreking) :

Wetsontwerp houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: **de heren Destexhe**, rapporteur, **Coene**, **mevrouw Cantillon**, **de heren G. Charlier**, **Verreycken**, **Jonckheer**, **de dames Maximus**, **Bribosia-Picard**, **mevrouw Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 399.

Bespreking van artikelen en amendementen. — *Spreker*: **de heer Coene**, blz. 409.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE (Beraadslaging) :

Voorstel van resolutie betreffende de instelling van een dag ter herdenking van de door nazi-Duitsland gepleegde genocide.

Sprekers: **mevrouw de Bethune**, rapporteur, **de heren Hotyat**, **Desmedt**, **Verreycken**, **Jonckheer**, **Erdman**, blz. 414.

VRAGEN OM UITLEG (Indiening) :

Bladzijde 419.

De heer Destexhe aan de staatssecretaris voor Ontwikkelings-samenwerking over «de verspillingen op het vlak van de ontwikkelingssamenwerking».

De heer Destexhe aan de Eerste minister over «zijn commentaar op de uitspraak van het Europese Hof van justitie in de zaak-Bosman».

APRÈS-MIDI

SOMMAIRE :

EXCUSÉS :

Page 421.

COMMUNICATIONS :

Page 421.

1. Cour d'arbitrage.
2. Parlement européen.
3. Union européenne.
4. Rapport du Comité belge pour l'UNICEF.

PROPOSITIONS (Prise en considération) :

Pages 422 et 440.

Mme Thijs et consorts. — Proposition de loi modifiant la loi provinciale, la loi du 19 juillet 1976 instituant un congé pour l'exercice d'un mandat politique et la loi du 18 septembre 1986 instituant le congé politique pour les membres du personnel des services publics.

M. Caluwé et consorts. — Proposition de loi modifiant l'article 4 de la loi du 29 juillet 1991 relative à la motivation formelle des actes administratifs.

M. Boutmans. — Proposition de loi modifiant la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, désinfectantes ou antiseptiques.

M. Anciaux et consorts. — Proposition de loi complétant les articles 203 et 205 du Code civil relatifs à l'obligation de fournir des aliments.

Mme Lizin. — Proposition de loi portant création d'un service « Interpol enfant ».

M. Erdman et consorts. — Proposition de loi modifiant la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, en ce qui concerne la convocation par procès-verbal dans les affaires en matière de jeunesse.

M. Caluwé et consorts. — Proposition de loi établissant un prix fixe pour les livres.

M. Lallemand et consorts. — Proposition de loi modifiant la loi du 6 août 1931 établissant les incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'État ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives.

M. Foret et consorts. — Proposition de loi spéciale modifiant l'article 24bis, § 5, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles.

M. Lallemand et consorts. — Proposition de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles et la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, organisant les incompatibilités édictées entre les fonctions de membre d'une assemblée parlementaire et de membre d'un gouvernement fédéral, communautaire ou régional.

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE :

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 421.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 421.

1. Arbitragehof.
2. Europees Parlement.
3. Europese Unie.
4. Verslag van het Belgisch Comité voor UNICEF.

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming) :

Bladzijden 422 en 440.

Mevrouw Thijs c.s. — Wetsvoorstel tot wijziging van de provinciewet, van de wet van 19 juli 1976 tot instelling van een verlof voor de uitoefening van een politiek mandaat en van de wet van 18 september 1986 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de overheidsdiensten.

De heer Caluwé c.s. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 4 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen.

De heer Boutmans. — Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van de giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica.

De heer Anciaux c.s. — Wetsvoorstel tot aanvulling van de artikelen 203 en 205 van het Burgerlijk Wetboek betreffende de verplichting tot uitkering van het levensonderhoud.

Mevrouw Lizin. — Wetsvoorstel houdende instelling van een Interpoldienst voor kinderen.

De heer Erdman c.s. — Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming met betrekking tot de oproeping bij proces-verbaal in jeugdzaken.

De heer Caluwé c.s. — Wetsvoorstel tot instelling van een vaste boekenprijs.

De heer Lallemand c.s. — Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

De heer Foret c.s. — Voorstel van bijzondere wet tot wijziging van artikel 24bis, § 5, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

De heer Lallemand c.s. — Voorstel van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, ten einde een regeling te treffen voor de onverenigbaarheid tussen het ambt van lid van een parlementaire assemblée en het ambt van lid van een federale, een gemeenschaps- of een gewestregering.

QUESTIONS ORALES :

Question orale de M. Delcroix au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «le paiement de l'eurovignette».

Orateurs : **M. Delcroix, M. Maystadt**, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 422.

Question orale de Mme Delcourt-Pêtre au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «la répartition des tâches entre le ministère des Affaires économiques et le ministère de l'Emploi et du Travail».

Orateurs : **Mme Delcourt-Pêtre, M. Di Rupo**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, p. 423.

Question orale de M. Mahoux au ministre des Affaires étrangères sur «l'armée et l'appareil judiciaire au Burundi».

Question orale de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur «la situation politique au Burundi».

Orateurs : **M. Mahoux, Mme Lizin, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 424.

Question orale de M. Loones au ministre des Transports sur «les entreprises publiques autonomes et le Gouvernement».

Orateurs : **M. Loones, M. Daerden**, ministre des Transports, p. 426.

Question orale de M. Desmedt au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «les retards dans les remboursements aux CPAS des indemnités de minimex et aux indigents étrangers sans inscriptions aux registres de la population».

Orateurs : **M. Desmedt, M. Peeters**, secrétaire d'État à la Sécurité et à l'Intégration sociale et à l'Environnement, p. 427.

Question orale de M. Boutmans au ministre de la Justice sur «les lourdes amendes infligées à des cyclistes et même à des cyclistes mineurs d'âge».

Orateurs : **M. Boutmans, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 427.

Question orale de M. Verreycken au ministre de la Justice sur «la révision du procès Vindevogel».

Orateurs : **M. Verreycken, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 428.

DEMANDE D'EXPLICATIONS (Discussion) :

Demande d'explications de M. Destexhe au Premier ministre sur «ses commentaires sur le jugement de la Cour de justice des Communautés européennes dans l'affaire Bosman».

Orateurs : **MM. Destexhe, Foret, M. Dehaene**, Premier ministre, p. 429.

PROPOSITION DE RÉSOLUTION (Dépôt et prise en considération) :

Page 432.

M. Anciaux. — Proposition de résolution concernant l'accord de paix pour la Bosnie-Herzégovine.

MONDELINGE VRAGEN :

Mondelinge vraag van de heer Delcroix aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de betaling van het eurovignet».

Sprekers : **de heer Delcroix, de heer Maystadt**, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 422.

Mondelinge vraag van mevrouw Delcourt-Pêtre aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de takenverdeling tussen het ministerie van Economische Zaken en het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid».

Sprekers : **mevrouw Delcourt-Pêtre, de heer Di Rupo**, Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, blz. 423.

Mondelinge vraag van de heer Mahoux aan de minister van Buitenlandse Zaken over «het leger en het gerechtelijk apparaat in Burundi».

Mondelinge vraag van mevrouw Lizin aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de politieke situatie in Burundi».

Sprekers : **de heer Mahoux, mevrouw Lizin, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 424.

Mondelinge vraag van de heer Loones aan de minister van Vervoer over «de autonome overheidsbedrijven en de Regering».

Sprekers : **de heer Loones, de heer Daerden**, minister van Vervoer blz. 426.

Mondelinge vraag van de heer Desmedt aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over «de achterstand in de terugbetaling aan de OCMW's van het bestaansminimum en van de uitkeringen aan behoeftige vreemdelingen die niet in de bevolkingsregisters zijn ingeschreven».

Sprekers : **de heer Desmedt, de heer Peeters**, staatssecretaris voor Veiligheid en Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, blz. 427.

Mondelinge vraag van de heer Boutmans aan de minister van Justitie over «de zware beboeting van fietsers en zelfs van minderjarige fietsers».

Sprekers : **de heer Boutmans, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 427.

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Justitie over «de herziening van het proces-Vindevogel».

Sprekers : **de heer Verreycken, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 428.

VRAAG OM UITLEG (Bespreking) :

Vraag om uitleg van de heer Destexhe aan de Eerste minister over «zijn commentaar op de uitspraak van het Europese Hof van justitie in de zaak-Bosman».

Sprekers : **de heren Destexhe, Foret, de heer Dehaene**, Eerste minister, blz. 429.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE (Indiening en inoverwegingneming) :

Bladzijde 432.

De heer Anciaux. — Voorstel van resolutie betreffende het vredesakkoord voor Bosnië-Herzegovina.

PROJET DE LOI ET PROPOSITION DE RÉOLUTION
(Votes):

Projet de loi portant des mesures visant à exécuter le plan pluriannuel pour l'emploi.

Votes réservés. — *Orateurs*: **MM. Erdman, Coveliers, Foret**, p. 433.

Vote sur l'ensemble du projet de loi. — Explications de vote: *Orateurs*: **MM. Coene, Anciaux, Jonckheer, Verreycken, Destexhe**, p. 436.

Proposition de résolution relative à la journée commémorative du génocide perpétré par l'Allemagne nazie.

Votes réservés, p. 436.

Vote. — Explication de vote: *Orateur*: **M. Nothomb**, p. 438.

MOTIONS (Votes):

Vote sur les motions déposées en conclusion de la demande d'explications de Mme Dardenne au ministre des Affaires étrangères, développée le 13 décembre 1995 en réunion publique de la commission des Affaires étrangères, p. 438.

Vote sur la motion déposée le 19 décembre 1995 en réunion publique de la commission de la Justice en conclusion de la demande d'explications de M. Anciaux au ministre de la Justice, p. 439.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 439.

VŒUX:

Orateurs: **M. le Président, M. Erdman**, p. 439.

PROJETS DE LOI (Dépôt):

Page 441.

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république de Bolivie concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, fait à Bruxelles le 25 avril 1990.

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république du Paraguay concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 6 octobre 1992.

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république de Chypre concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements et à l'échange de lettres, signé à Nicosie le 26 février 1991.

Projet de loi portant assentiment à la Convention sur l'interdiction de la mise au point, de la fabrication, du stockage et de l'emploi des armes chimiques et sur leur destruction, et des trois annexes, faites à Paris le 13 janvier 1993.

PROPOSITION DE LOI (Dépôt):

Page 441.

Mme Maximus. — Proposition de loi complétant la loi sur les hôpitaux, coordonnée le 7 août 1987.

WETSONTWERP EN VOORSTEL VAN RESOLUTIE (Stemmingen):

Wetsontwerp houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid.

Aangehouden stemmingen. — *Sprekers*: **de heren Erdman, Coveliers, Foret**, blz. 433.

Stemming over het geheel van het wetsontwerp. — Stemverklaringen: *Sprekers*: **de heren Coene, Anciaux, Jonckheer, Verreycken, Destexhe**, blz. 436.

Voorstel van resolutie betreffende de instelling van een dag ter herdenking van de door nazi-Duitsland gepleegde genocide.

Aangehouden stemmingen, blz. 436.

Stemming. — Stemverklaring: *Spreker*: **de heer Nothomb**, blz. 438.

MOTIES (Stemmingen):

Stemming over de moties ingediend tot besluit van de vraag om uitleg van mevrouw Dardenne aan de minister van Buitenlandse Zaken, gesteld op 13 december 1995 in openbare vergadering van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden, blz. 438.

Stemming over de motie ingediend op 19 december 1995 in openbare vergadering van de commissie voor de Justitie tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Anciaux aan de minister van Justitie, blz. 439.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 439.

WENSEN:

Sprekers: **de Voorzitter, de heer Erdman**, blz. 439.

WETSONTWERPEN (Indiening):

Bladzijde 441.

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Bolivia inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, gedaan te Brussel op 25 april 1990.

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Paraguay inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 6 oktober 1992.

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Cyprus inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en met de uitwisseling van brieven, ondertekend te Nicosia op 26 februari 1991.

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tot verbod van de ontwikkeling, de produktie, de aanleg van voorraden en het gebruik van chemische wapens en inzake de vernietiging van deze wapens, en van de drie bijlagen, gedaan te Parijs op 13 januari 1993.

WETSVOORSTEL (Indiening):

Bladzijde 441.

Mevrouw Maximus. — Wetsvoorstel tot aanvulling van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987.

SÉANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRÉSIDENCE DE **M. MAHOUX**, PREMIER VICE-PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN **DE HEER MAHOUX**, EERSTE ONDERVOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 5 m.
De vergadering wordt geopend om 10 h 5 m.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

Mmes Merchiers, Nelis-Van Liedekerke, pour raison de santé; Dua, pour devoirs professionnels; Milquet, à l'étranger, et M. Lallemand, pour d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de dames Merchiers, Nelis-Van Liedekerke, om gezondheidsredenen; Dua, wegens ambtsplichten; Milquet, in het buitenland, en de heer Lallemand, wegens andere plichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

PROJET DE LOI PORTANT DES MESURES VISANT À EXÉCUTER LE PLAN PLURIANNUEL POUR L'EMPLOI

*Discussion générale, discussion d'articles
et d'amendements*

WETSONTWERP HOUDENDE MAATREGELEN TOT UITVOERING VAN HET MEERJARENPLAN VOOR WERKGELEGENHEID

*Algemene beraadslaging, beraadslaging over artikelen
en amendementen*

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant des mesures visant à exécuter le plan pluriannuel pour l'emploi.

Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Destexhe (PRL-FDF), rapporteur. — Monsieur le Président, je ferai donc rapport de la discussion de ce projet de loi qui a eu lieu au sein de notre commission en présence de la ministre, dans le cadre de la procédure d'évocation.

La commission a écouté un exposé introductif de Mme la ministre chargée de l'Emploi et du Travail. Celle-ci nous a expliqué que les mesures du plan pluriannuel pour l'emploi se situaient dans le cadre plus général du Plan global et comportaient cinq

axes fondamentaux: la réduction du coût du travail, une politique des groupes cibles, la promotion de la redistribution du travail, l'aide aux chômeurs et le développement de nouveaux marchés du travail. Le coût budgétaire de cette politique s'élève à 53,3 milliards, soit 7 p.c. du montant total des cotisations sociales payées par les employeurs. Selon le Bureau du Plan, l'ensemble de ces mesures a permis de créer 11 800 emplois. En revanche, selon la ministre, si on inclut le travail à temps partiel, c'est de 18 000 emplois qu'il s'agit. La ministre s'est dite convaincue que de nouveaux emplois seront créés dans un futur proche et que les mesures produiraient ainsi leurs effets assez rapidement.

Nous avons ensuite abordé les différentes mesures en les détaillant mais je n'évoquerai que celles qui concernent la réduction du coût de travail, la redistribution du travail avec les plans d'entreprises, les interruptions de carrière, le travail à temps partiel et la prépension à mi-temps.

À propos des politiques visant spécifiquement les groupes cibles, la ministre a essentiellement détaillé les politiques visant les jeunes effectuant des stages dans les entreprises. Selon la ministre, ces dernières ne respectent pas toujours les obligations légales, puisque, aujourd'hui, les stagiaires sont au nombre de 13 000 au lieu de 37 000 comme prévu. Pour cette raison, le Gouvernement a proposé la création d'un contrat PEP — de la première expérience professionnelle.

D'autres mesures sont consacrées aux chômeurs de longue durée — mais elles ne comportent pas des modifications majeures par rapport aux mesures précédentes —, aux chômeurs âgés ou aux bénéficiaires du minimum de moyens d'existence.

Un quatrième type de mesures porte sur la création d'un Conseil supérieur de l'emploi dont les interlocuteurs ne siègeront pas mais seront chargés de remettre des avis sur l'emploi, son évolution et les mesures visant à le promouvoir.

Cinquième mesure: en plus du bilan financier, les entreprises devront aussi établir un bilan social qui sera remis à la Banque nationale. L'objectif est d'évaluer les différentes mesures en faveur de l'emploi puisque, comme la ministre l'a expliqué, à partir de l'appareil statistique existant, il était impossible de mesurer exactement l'impact de l'ensemble et de chacune des mesures.

Nous avons ensuite discuté d'une série de points que je ne ferai que citer.

Nous avons tout d'abord examiné la façon d'informer correctement les employeurs de l'ensemble des mesures prises par le Gouvernement. Nous avons ensuite abordé les obligations administratives supplémentaires qui leur sont imposées et l'effet que celles-ci auront sur l'emploi. Nous avons également eu un long

échange de vues dans le cadre de la gestion des dépenses dans le régime du congé-éducation payé. À ce sujet, la ministre a expliqué qu'il serait très difficile, voire impossible, de revenir sur les décisions prises, pour une série de raisons qu'elle a exposées. Le bilan social a également retenu toute notre attention puisque toutes les entreprises sont soumises à cette obligation de publication en vertu de la loi du 17 juillet 1975.

Par ailleurs, nous avons relevé la nécessité d'évaluer l'action des agences locales pour l'emploi. Le problème du travail à temps partiel a été abordé ainsi que celui du travail au noir. Il a été admis qu'une meilleure coordination était nécessaire entre les différentes instances impliquées dans la lutte contre le travail au noir.

Enfin, le Conseil supérieur pour l'emploi, les ateliers protégés et les dérogations accordées pour l'obligation de remplacement des prépensionnés ont fait l'objet de simples questions ou d'une discussion plus approfondie au sein de la commission.

En conclusion, la ministre a expliqué que des mesures de trois types avaient été prises dans le cadre du plan.

Les premières ont un caractère permanent et concernent essentiellement la réduction des charges salariales pour les bas salaires.

Les deuxièmes, de nature beaucoup plus conjoncturelle, doivent être adaptées à l'évolution du marché du travail et peuvent donc être remises en question.

Enfin, un troisième train de mesures concerne la redistribution du travail et implique la nécessité d'un changement radical des mentalités, ce qui ne pourra évidemment pas avoir lieu du jour au lendemain.

Nous sommes ensuite passés à la discussion des amendements et l'ensemble du projet de loi a été adopté par 7 voix contre 3.

Je crois avoir ainsi résumé les principaux points du rapport et je me réjouis de l'ambiance agréable dans laquelle s'est déroulé le travail de la commission. Mme la ministre a répondu à toutes les questions qui lui ont été posées.

Après avoir rempli mon rôle de rapporteur le plus objectivement possible, je voudrais vous faire part à présent de la position de notre groupe en ce qui concerne le plan pluriannuel et vous exposer la raison pour laquelle nous avons décidé de soumettre ce plan au Sénat dans le cadre de la procédure d'évocation.

Je ferai tout d'abord des commentaires sur l'ensemble des mesures et, ensuite, je présenterai quelques dispositions plus spécifiques.

À la lecture de ce plan, madame la ministre, nous avons eu l'impression qu'il n'y avait rien de nouveau sous le soleil. Ce plan n'est qu'une succession de mesures sans objectifs précis et sans vision à moyen ou à long terme et nous ne pensons pas qu'il soit de nature à faire évoluer significativement la situation de l'emploi dans notre pays.

Les résultats de la Belgique dans le domaine de la lutte contre le chômage sont moins bons que ceux de la plupart de nos proches partenaires, comme l'Allemagne, la France, la Grande-Bretagne et les Pays-Bas. En effet, ces pays connaissent un taux de chômage inférieur à celui de la Belgique.

Par ailleurs, chez nous, les coûts salariaux augmentent plus rapidement que dans les autres pays. Cette situation n'est pas une fatalité, selon nous. Aucune raison ne permet d'expliquer notre retard par rapport à nos voisins. L'emploi est créé par les entreprises et non par des mesures gouvernementales. Les mesures coercitives contenues dans ce plan donnent à penser que celui-ci tente d'imposer, de contrôler, de vérifier, là où il faudrait, au contraire, inciter, dynamiser et créer un climat favorable. Seul un climat de confiance peut amener nos concitoyens à consommer et les entreprises à investir. Mais c'est précisément ce climat qui fait actuellement défaut à notre pays.

Pendant tout l'été, nous avons vécu un fantastique suspense, et ce durant trois ou quatre mois, en ce qui concerne les mesures annoncées pour la rentrée. Le fait de parler aussi longtemps à l'avance d'un plan contenant des mesures que l'on savait douloureuses n'était certainement pas de nature à relancer la consommation si nécessaire pour inciter les entreprises à investir et à engager du personnel.

Le Gouvernement a déclaré que l'emploi était la priorité des priorités. Cependant, ce n'est pas ce qui ressort de ce plan. En effet, non seulement les mesures contenues dans ce plan ne s'intègrent pas dans un cadre général mais surtout, du point de vue budgétaire — comme l'a dit Mme la ministre en commission —, elles engendreront un coût de 53,3 milliards, alors que les recettes fiscales en découlant seront d'environ 43 milliards. Donc, en réalité, la somme consacrée à cette politique de l'emploi ne sera que de dix milliards. C'est très peu pour un domaine présenté comme la priorité des priorités ! Dès lors, comment s'étonner de l'incompréhension du citoyen face à l'augmentation constante de la pression fiscale, quand l'effort majeur n'est pas orienté vers la création d'emplois ?

Je voudrais à présent évoquer quelques mesures spécifiques contenues dans ce plan. Je n'entrerai pas dans le détail de celles-ci car, si je ne m'abuse, certains de mes amis politiques ont déjà eu l'occasion d'exprimer leur position de façon plus précise en la matière.

Premièrement, ce plan fait pratiquement l'impasse sur la question de la flexibilité de l'emploi, laquelle est un enjeu fondamental pour notre société, en particulier face à la concurrence internationale. Il contient très peu d'innovations dans ce domaine qui sera véritablement un défi du marché du travail de demain, si nous voulons rester compétitifs. Par ailleurs, la législation actuelle en matière de temps de travail est toujours d'une très grande complexité.

Deuxièmement, ce plan contient très peu de mesures consacrées aux petites et moyennes entreprises et, de façon générale, il est très peu question de cette catégorie d'entreprises.

Troisièmement, un nouvel organe est créé, à savoir le Conseil supérieur de l'emploi, comme si notre pays ne comptait pas déjà suffisamment d'organisations, d'administrations, de bureaux d'étude et de consultants de tous ordres ! De quelle marge d'indépendance ce conseil disposera-t-il ? On a l'impression que l'on refuse de faire de la politique, en s'abritant ainsi derrière les experts. Mais si ces derniers peuvent rendre un avis, il appartient aux politiques de prendre leurs responsabilités. Un organe de plus verra donc le jour : le Conseil supérieur de l'emploi alors qu'existent déjà le Conseil national du travail et le Conseil central de l'économie. Ne pouvait-on faire confiance à ces deux institutions pour remplir ces missions ?

J'en viens à un quatrième point. Les entreprises sont désormais obligées de remettre, chaque année, un bilan social. Cette nouvelle formalité accroîtra la complexité administrative et créera une surcharge de travail pour les entreprises alors que c'est précisément le contraire qu'il faut faire.

J'ajouterai que nous avons été édifiés d'apprendre que ce bilan social s'impose à toutes les sociétés commerciales, y compris au petit commerce, à l'indépendant isolé qui crée une société commerciale. Au moins aurait-on pu limiter cette regrettable disposition aux entreprises qui emploient cinquante personnes et plus. Malheureusement, ce n'est pas le cas.

Le Gouvernement donne l'impression de multiplier les organismes et les contraintes administratives alors que le système devrait, au contraire, être allégé. Toutes ces mesures vont à l'encontre de l'emploi et restent dans une logique plus ou moins planificatrice. Il semble qu'il soit difficile de rompre avec certaines vieilles habitudes.

Enfin, dernier point : le coût du travail faiblement ou très qualifié est toujours beaucoup trop élevé dans notre pays. Nous pensons qu'il faut réduire de manière beaucoup plus importante les charges patronales sur les emplois à salaire peu élevé.

Pour conclure, je dirai que ce plan ne nous paraît pas de nature à favoriser véritablement l'emploi. Il n'a pas de vision globale, d'objectifs spécifiques. Il est extrêmement complexe, comprend énormément de mesures. Les citoyens risquent de se perdre dans ce labyrinthe, tout comme les entrepreneurs qui sont pourtant censés en être les bénéficiaires.

À maintes reprises, nous avons présenté une alternative à cette politique. Je ne détaillerai pas ici les propositions que nous avons eu l'occasion de faire dans d'autres enceintes. Je rappellerai seule-

ment que nos propositions visent d'abord à rétablir la confiance des consommateurs et des entrepreneurs, condition indispensable à l'amélioration de l'emploi dans notre pays. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, allereerst dank ik de rapporteur Destexhe voor zijn bijzonder bondige, maar klare uiteenzetting over de werkzaamheden van de commissie.

Vooraleer in te gaan op de grond van het wetsontwerp, zal ik uitleggen waarom wij van oordeel zijn dat dit wetsontwerp diende te worden geëvoceerd.

In tegenstelling tot de twee andere wetsontwerpen, hebben wij dit ontwerp niet zozeer omwille van technische mankementen geëvoceerd maar omdat het werkgelegenheidsbeleid van de Regering geen lange-termijnperspectieven biedt.

Het meerjarenplan voor werkgelegenheid is niet alleen naar ons oordeel, maar ook naar dat van heel wat regeringsgezinden een maat voor niets. Ik verwijs naar uitspraken van de heren Peirens en Cortebeekx, beiden van het ACV, die geen goed woord hadden voor het werkgelegenheidsbeleid van de Regering. Ook de Centrale Raad voor het bedrijfsleven heeft in zijn voorlopig advies over het Globaal Plan vastgesteld dat de gevolgen ervan voor de tewerkstelling bijzonder pover zijn. Zelfs het ministerie van Arbeid is in zijn eerste evaluatieverslag bijzonder kritisch over het werkgelegenheidsbeleid van de Regering-Dehaene. Dat de resultaten zo pover zijn is niet verwonderlijk. Ze zijn een rechtstreeks gevolg van het regeringsbeleid.

Om een echt succesvol tewerkstellingsbeleid te volgen, zijn twee ingrediënten absoluut noodzakelijk: enerzijds een klimaat van vertrouwen, en anderzijds een significante vermindering van de loonkosten om onze kostenhandicap van ongeveer 10 pct. ten opzichte van onze belangrijkste handelspartners te compenseren. Beide elementen ontbreken volkomen in het regeringsbeleid.

Ten eerste, wat dat klimaat van vertrouwen betreft, tonen de jongste indicatoren nogmaals ten overvloede aan dat na de goedkeuring van de begroting 1996, het vertrouwen steeds dieper wegzinkt. Dit is ook niet verwonderlijk. Het traditioneel recept van de Regering om het overheidstekort te verminderen, is vrij eenvoudig: 50 pct. stijging van de belastingen, 40 pct. eenmalige maatregelen en 10 pct. structurele maatregelen aan de uitgavenzijde, om toch de indruk te wekken dat er iets ernstigs gebeurt.

De systematische belastingverhogingen van de jongste vier jaar hebben hun sporen nagelaten. De consumenten leggen steeds meer inkomen opzij om de volgende belastinggolf op te vangen. Het gebruik van eenmalige maatregelen roept automatisch nieuwe belastingen op gedurende het volgende jaar. Aangezien er aan uitgavenzijde niet structureel wordt gesaneerd, moeten de belastingen systematisch worden verhoogd.

Ten gevolge daarvan doet zich het Laffer-effect voor: bij toenemende aanslagvoeten wordt de bijkomende belastingopbrengst proportioneel steeds kleiner omdat er meer ontwijkingsmechanismen ontstaan. Als de effectieve belastingopbrengsten lager zijn dan verwacht, moeten er bijkomende belastingen worden geheven om het begrotingstekort te dekken.

Het regeringsbeleid is rechtstreeks verantwoordelijk voor het gebrek aan vertrouwen bij de consumenten en de producenten en dus voor het uitblijven van een economische opleving.

Een tweede essentiële maatregel voor een succesvol tewerkstellingsbeleid betreft de vermindering van de loonkosten. Met deze maatregel is de Regering reeds een stapje verder dan met de vorige. Nochtans blijft het ook «too little and too late», te weinig en te laat.

De omvang van de loonkostenvermindering is vrij beperkt omdat ze alleen wordt overwogen in zoverre het inkomstenverlies voor de sociale zekerheid gecompenseerd wordt door een alternatieve financiering. Omdat de mogelijkheden van de alternatieve financiering beperkt zijn, kan noch wil de Regering verder gaan in de verlaging van de loonkosten. Het globale pakket is beperkt, maar bovendien worden in de reinste traditie van het cliëntelisme de maatregelen verdeeld over een zo groot mogelijk aantal doel-

groepen; de al beperkte middelen worden dus nog eens versnipperd. De versnippering van de maatregelen en hun beperktheid in de tijd maken hun effect marginaal op het scheppen van nieuwe banen.

Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe nu even stil te staan bij het concept van de alternatieve financiering. Dat is een mooi woord dat heel concreet betekent dat de lasten op de bedrijven verlegd worden op de schouders van de burgers.

Dus bovenop de lastenverhogingen waarmee de Regering het overheidstekort tracht terug te dringen, worden de burgers geconfronteerd met een bijkomende lastenverhoging die voortvloeit uit wat men eufemistisch de alternatieve financiering noemt.

Het meest essentiële probleem van de Belgische economie, het scheppen van nieuwe werkplaatsen, wordt door de Regering heel stiefmoederlijk aangepakt.

Op andere gebieden presteert de Regering wel heel wat werk, maar in feite is dit maar complementair aan het scheppen van banen. Ik denk aan arbeidsverdelende maatregelen, aan het opsmukken van statistieken en aan de reïntegratie van werklozen. Op zich zijn dat mooie maatregelen maar zij lossen niets op als er geen nieuwe banen worden geschapen.

Laten we die maatregelen even afzonderlijk bekijken. Wat baat de reïntegratie van werklozen in het arbeidscircuit als er geen nieuwe jobs zijn? Het zijn volkomen zinloze inspanningen, want er zijn geen nieuwe arbeidsplaatsen te begeven. Bij de mensen aan wie kennis en methoden worden bijgebracht om zich beter te verdedigen op de arbeidsmarkt, zal zo'n maatregel alleen maar meer frustratie opwekken.

De maatregelen werken bovendien verschuivingen in de hand onder de werkloze bevolking. Door de poging om bepaalde doelgroepen te reïntegreren, verminderen immers de kansen van andere doelgroepen. De slachtoffers van die praktijken zijn de mensen tussen 35 en 45 jaar die ten gevolge van faillissementen of herstructureringen hun baan verliezen en er niet meer in slagen werk te vinden. Zij worden in de kou gelaten. Voor hen bestaan immers geen gunstmaatregelen.

In het eerste evaluatieverslag van het ministerie van Arbeid staat: «De inspanningen inzake arbeidsbemiddeling en opleiding hebben geen directe baanscheppende kracht.» Ik denk niet dat nog duidelijker kan worden aangetoond dat al die inspanningen slechts een complementair karakter hebben en moeten aansluiten bij fundamentele maatregelen om nieuwe banen te scheppen. Heel beleefd geformuleerd wil dat zeggen dat deze maatregelen niets oplossen en dat eerder de symptomen dan de kwaal worden behandeld.

Opsmukken van de statistieken lijkt ook een belangrijke doelstelling van het regeringsbeleid. Daarmee worden evenwel de problemen niet fundamenteel opgelost. Het aanmoedigen van allerlei vormen van brugpensioenen, plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen, stadswachten, loopbaanonderbrekingen en begeleidingsplannen voor langdurig werklozen zijn allemaal maatregelen die beogen het officieel werkloosheidscijfer te drukken. Al de mensen die van deze maatregelen gebruik maken, zijn officieel immers geen werkzoekende meer en mogen uit de officiële cijfers geschrapt worden. Zo kan de Regering zeggen dat haar beleid vruchten afwerpt, maar ondanks al die maatregelen blijft de werkloosheid verder stijgen. Ondanks alle «zuiveringen» lag het werkloosheidsniveau eind november 1995 nog 3 000 eenheden hoger dan dat van vorig jaar. De feitelijke evolutie is dus nog veel slechter. Cijfers opsmukken is niet zonder gevaar, want het kan de indruk geven dat het tewerkstellingsprobleem onder controle is, terwijl dat fundamenteel niet het geval is. Die illusie kan ook de bereidheid wegnemen van de sociale partners om fundamentele hervormingen te aanvaarden en aldus een diepgaande gezondmaking van de arbeidsmarkt verhinderen of verder uitstellen.

Ook op het gebied van arbeidsherverdeling wordt door de Regering veel werk verricht, maar ook hier zijn de resultaten pover. Inzake de bedrijfsplannen spreekt het ministerie van Arbeid zelfs ronduit van een mislukking.

Een andere veel gehoorde kritiek op het beleid betreft het grote aantal en de complexiteit van de maatregelen. Het is voor de ondernemingen niet eenvoudig om uit te maken wat precies de consequenties zijn van bepaalde maatregelen en wat de kosten zijn waarvoor zij zullen moeten opdraaien.

Het werkgelegenheidsbeleid van de Regering gaat dus duidelijk de verkeerde weg op. In plaats van maatregelen te nemen die banen creëren, worden de bedrijven nog extra belast met de verplichting een sociale balans te maken. Dit is voor kleine ondernemingen een nieuwe administratieve pesterij die hen niets bijbrengt, maar wel veel goodwill doet verdwijnen. Ook de oprichting van een Hoge Raad voor de werkgelegenheid, waarnaar de heer Destexhe zopas verwees, lost niets op, maar is de zoveelste toegeving aan de vakbonden. Het jongste evaluatieverslag van het ministerie van Arbeid illustreert trouwens overduidelijk dat de administratie zeer goed bij machte is om de arbeidsmarkt te evalueren.

Bovendien zijn de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven er ook nog. Er bestaan dus fora genoeg waar de arbeidsmogelijkheden en de tewerkstellingsproblematiek kunnen worden besproken en waar externe deskundigen kunnen worden uitgenodigd om de discussie te stofferen. Hier hebben wij echter te maken met het opleggen van een totaal overbodige administratieve rompslomp.

De globale evaluatie van het werkgelegenheidsbeleid van de Regering is derhalve ronduit negatief. Zij is vastgelopen in de ideologische fixatie dat aan de uitgaven van de sociale zekerheid niet mag worden geraakt. Daardoor beperkt zij haar manoeuvreerruimte natuurlijk enorm. Er werd zelfs een afwijzingsfront opgericht tegen elke ingreep in de sociale zekerheid. Op de duur schiet er voor de Regering geen enkele marge meer over om een actief werkgelegenheidsbeleid te voeren en slaagt zij er zelfs niet meer in om die maatregelen te nemen die, hoewel ze budgettair niet veel kosten, toch veel werkgelegenheid opleveren. Ik heb het dan vooral over de modernisering van de arbeidsmarkt, het invoeren van een grotere flexibiliteit in de werkroosters en in de loonstructuren. Uit de uitspraken van vakbondsleiders blijkt dat vooral voor hen de modernisering van de arbeidsmarkt nog altijd een taboe blijft. De jongste weken krijgt men overigens meer en meer de indruk dat vooral zij het beleid bepalen.

Precies vanuit deze negatieve evaluatie van het werkgelegenheidsbeleid van de Regering heeft de VLD-fractie gemeend het wapen van de advocatie te moeten gebruiken om aan de Regering een politiek signaal te geven vanuit de Senaat. De Regering moet haar huiswerk overdoen en het goedkeuren van enkele amendementen zou haar kunnen verplichten een aantal zaken opnieuw te bekijken. Op die manier moet het vertrouwen in de Regering niet ter discussie worden gesteld. Jammer genoeg hebben wij reeds in de commissie moeten vaststellen dat wij hier niet, evenmin als bij andere programmawetten, op een positieve ingesteldheid van de leden van de meerderheid mogen rekenen. Ik vrees dat de situatie eerst nog substantieel zal moeten verslechteren, vooraleer die leden van de meerderheid overwegen het geweer van schouder te veranderen en een ander werkgelegenheidsbeleid te volgen.

De door ons ingediende amendementen hebben tot doel aan te tonen dat een andere aanpak mogelijk is en tot grotere resultaten inzake het scheppen van banen kan leiden. Vooral willen wij die nieuwe administratieve pesterij, de verplichting een sociale balans te maken, met de vinger wijzen, omdat die, vooral bij kleine ondernemingen, goodwill wegneemt en de mogelijkheden om banen te scheppen verder zal afzwakken. Dit illustreert nogmaals dat de Regering zich voortdurend concentreert op formaliteiten, maar nooit op de inhoud.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Cantillon.

Mevrouw Cantillon (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, het meerjarenplan is zeker geen spektakelplan, wel een coherente voortzetting van het meersporenbeleid van het verleden. Dit beleid krijgt nu wel iets meer middelen, maar nog altijd te weinig in verhouding tot het probleem van de werkloosheid.

Als de CVP-fractie dit wetsontwerp toch goedkeurt, dan doet zij dat vooral uit realiteitszin. Die doet ons beseffen dat er nu eenmaal geen wondermiddelen bestaan. Ten behoeve van de heer

Coene wil ik hier even uitleggen waarom dit zo is. De tewerkstellingscrisis wordt veroorzaakt door zeer ingrijpende maatschappelijke veranderingen van sociaal-economische en demografische aard die te vergelijken zijn met de veranderingen die aan de basis lagen van de sociale kwestie van de vorige eeuw.

De te hoge loonkosten of de te hoge zogenaamde «hangmatuitkeringen» in de sociale zekerheid zijn maar partiële problemen van die overgangsfase en naar mijn overtuiging niet de belangrijkste.

De diepgaande transformaties, die de crisis van de werkgelegenheid kunnen verklaren, zijn de volgende.

Er is ten eerste de emancipatie van de vrouw, ongetwijfeld de belangrijkste maatschappelijke verandering van de voorbije vijftig jaar. Deze emancipatie van de vrouw heeft geleid tot een belangrijke toename van de beroepsbevolking, namelijk met ongeveer 500 000 eenheden. De samenleving en de arbeidsmarkt hebben zich nog niet aangepast aan deze verandering.

Een tweede transformatie heeft te maken met de evolutie naar de post-industriële maatschappij, waardoor de tewerkstelling verschoven is van de industriële sector naar de dienstensector. In de industriële sector gingen hierdoor 400 000 arbeidsplaatsen verloren, voornamelijk voor laaggeschoolden, en in de dienstensector kwamen er ongeveer evenveel arbeidsplaatsen bij, maar dan voornamelijk voor hooggekwalificeerden. In het algemeen is de werkgelegenheid niet afgenomen, wat toch een belangrijk gegeven is. De arbeidsparticipatie ligt op het ogenblik even hoog als in het jaar 1961, wanneer de tewerkstelling volledig was.

Op de derde plaats komen de hoge loonkosten en in sommige gevallen de «hangmatuitkeringen».

Deze belangrijke wijzigingen in het Europese model, vooral de toename van de beroepsbevolking en de verschuivingen van de industriële sector naar de dienstensector, zijn bijna volledig opgevangen door de sociale zekerheid. We kunnen zeggen dat de sociale zekerheid daar goed in geslaagd is. Wij hebben het laagste armoedecijfer in de industriële wereld. In landen zoals de Verenigde Staten waar de tewerkstellingscrisis even groot is, maar waar de arbeidsmarkt ongehinderd kan spelen, is de armoede tot drie keer hoger dan in België en ook daar is er een groeiende ondertewerkstelling van laaggeschoolden.

De complexiteit van de factoren die de tewerkstellingscrisis veroorzaakten en het feit dat de sociale zekerheid de financiële gevolgen van de tewerkstellingscrisis behoorlijk heeft opgevangen, doen ons besluiten dat een realistisch tewerkstellingsbeleid noodzakelijkerwijze gekenmerkt wordt door: complexiteit, meersporigheid, selectiviteit en evaluatie.

Er moet selectiviteit zijn omdat het tewerkstellingsprobleem een sterk sociaal-economisch gelokaliseerd probleem is. Het tewerkstellingsprobleem treft vooral de laaggeschoolden, zij hebben vooral te kampen met langdurige werkloosheid.

Een evaluatie is noodzakelijk omdat het beleid in deze overgangperiode voorzichtig moet zijn en experimenteel moet zoeken naar efficiënte middelen. Al deze elementen vind ik terug in het tewerkstellingsplan, hoe bescheiden het ook moge wezen. Er is selectiviteit met betrekking tot de vermindering van de loonkosten en in het zogenaamde doelgroepenbeleid, met als verantwoording dat de langdurige werkloosheid vooral een probleem is van de laaggekwalificeerden, en dat het na tal van onderzoeken nu wel vaststaat dat een loonkostvermindering voor de lage lonen veel efficiënter is dan een algemene loonkostvermindering.

Volledige tewerkstelling zou vandaag mede als gevolg van de emancipatie van de vrouw, betekenen dat mannen en vrouwen gedurende 40 of 45 jaar van hun leven voltijs zouden werken. Welnu, dit is noch mogelijk noch wenselijk. Daarom zijn loopbaanonderbreking, deeltijdse arbeid en andere vormen van arbeidsherverdeling noodzakelijk.

Een derde element is de arbeidscreatie met eindelijk een aanzet tot creatie van werkgelegenheid in de dienstensector, meer bepaald in de non-profitsector waar de behoeften zeer groot zijn en in de toekomst nog zullen stijgen.

Een laatste element is de sociale balans, noodzakelijk om het beleid en de experimenten te evalueren. Een samenleving die zestig miljard uitgeeft aan een tewerkstellingsbeleid heeft het recht

te weten wat de effectiviteit daarvan is. Wij hebben in de commissie voor de Sociale Aangelegenheden het Globaal Plan geëvalueerd op basis van de berekeningen van het Planbureau. Deze evaluatie is waard wat zij waard is, want zij steunt op modelberekeningen en we weten niet wat er precies in de realiteit gebeurt. We hebben dus feitelijke gegevens nodig. Het is evident dat bij het opvragen van deze gegevens moet worden gestreefd naar de grootst mogelijke eenvoud, maar ik denk dat beide doelstellingen verenigd kunnen worden. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Guy Charlier.

M. G. Charlier (PS). — Monsieur le Président, dans le contexte économique difficile que nous connaissons actuellement, les mots les plus souvent entendus dans les milieux politiques sont « dette » et « déficit ».

Peut-être les choses devraient-elles être présentées non pas de manière plus optimiste, mais sous forme de choix orientés selon les sensibilités et suivant les axes directeurs que l'on a décidé de défendre. En fait, nous connaissons nos moyens et nos besoins, qui sont certes multiples. À l'issue de l'inventaire de ces besoins, nous pourrions décider de privilégier l'un ou l'autre. Des choix doivent donc être définis.

Peut-être souhaitons-nous également répondre à beaucoup de préoccupations. Cette tentative est humaine, tentante et certainement louable.

Tout à l'heure, risquant quelques comparaisons, M. Destexhe évoquait d'autres pays. À titre personnel, je ne dirai pas que tout va très bien — le plan pluriannuel pour l'emploi vient d'ailleurs à point nommé —, cependant il faut quand même admettre que le Belge vit dans un climat décent. Ça, c'est ce que je dis lorsque je compare la Belgique à bien d'autres pays, si pas à tous les autres pays ! Ça, les jeunes doivent le savoir; il s'agit d'évoluer, de réfléchir, d'affiner des pistes tenant compte des nouvelles réalités, mais cela doit se réaliser dans un climat de confiance.

Quoi qu'il en soit, les mots « dette » et « déficit » sont bien souvent employés. Le déficit du budget est certainement une des préoccupations importantes du Gouvernement.

Mais, d'autres déficits affectent nos sociétés. Le déficit d'emploi, notamment, devait nécessairement faire l'objet des priorités du Gouvernement. Ce déficit n'est pas seulement quantitatif, il est aussi qualitatif, dans la mesure où une série de besoins sociaux nouveaux apparaissent et ne sont pas nécessairement rencontrés par le secteur marchand.

Nous savons aussi qu'en raison du chômage, la société est menacée dans sa cohésion car le risque d'exclusion lié à l'absence d'emploi augmente dramatiquement. Il y a donc là un déficit social.

Mais la société est menacée également dans son équilibre car le sentiment d'insécurité génère des tensions qui deviennent insupportables. L'expression « vivre en marge de la société » cache souvent, avec une fausse pudeur, la réelle extrémité dans laquelle on finit par se trouver. Le déficit d'emploi génère donc une détresse difficile à combattre.

Le phénomène, on le sait, ne touche pas seulement notre pays. Le projet de loi portant des mesures visant à exécuter le plan pluriannuel pour l'emploi s'inscrit en fait dans le contexte européen. Le *Livre Blanc sur la croissance, la compétitivité et l'emploi* en posait les jalons dès décembre 1993 au Conseil européen de Bruxelles. Un an plus tard, à Essen, il était décidé que chaque État membre, dans le cadre de référence européen, mettrait sur pied un plan pluriannuel. Ce point est important. L'idée s'imposait enfin que l'ouverture d'un marché à l'échelle continentale et la libre circulation des travailleurs ne pouvait pas faire l'économie d'un accompagnement social approprié. Le problème du chômage était reconnu comme un problème européen.

Le projet de loi constitue à cet égard une première concrétisation, positive, de ces constats et de ces exigences. Nous pouvons exprimer notre satisfaction sur plusieurs points. Le projet évite

une réduction linéaire ou aveugle des cotisations patronales mais rend effective une réduction ciblée et contrôlée pour les travailleurs à faible qualification. Il crée aussi les outils d'une approche plus fine des problèmes liés à l'emploi, comme le Conseil supérieur de l'emploi ou l'établissement des bilans sociaux qui doivent permettre de mieux surveiller l'évolution de l'emploi et l'efficacité des actions menées en sa faveur.

Cette nouveauté est indispensable. Elle met en évidence le potentiel social de l'entreprise, ou même le véritable rôle qu'elle est en mesure de jouer dans la vie des hommes. L'entreprise se retrouve, d'ailleurs, au premier plan du dispositif en faveur de l'emploi par l'intermédiaire des plans d'entreprise, dont le but est en effet d'accroître la création d'emplois supplémentaires par le biais d'une redistribution du travail. Le régime des plans d'entreprise a pour objectif plus d'emplois pour un plus grand nombre de personnes et la conclusion d'accords par une concertation au niveau de l'entreprise dans le cadre de laquelle l'organisation du travail est révisée. De cette manière, on redistribue le travail disponible entre un plus grand nombre de travailleurs et l'on donne à ceux-ci une possibilité de choix en matière de gestion du temps de travail individuel. La part du travail ainsi libérée doit être comblée par des engagements nets supplémentaires. La redistribution du travail englobe le principe d'aménagement de la carrière et, dès lors, une meilleure utilisation des ressources humaines par les entreprises. Le projet de loi rencontre en partie cet objectif.

Nous souhaitons, en fait, que se développe auprès des interlocuteurs sociaux une véritable culture de l'intégration sociale. Celle-ci ne se décrète pas. Elle doit faire l'objet d'un travail de fond, qui nécessite peut-être ce que certains ont appelé une véritable révolution mentale. Les mesures concrètes qui ont été prises contribuent en tout cas à générer une évolution humaniste dans les rapports entre l'individu, le travail et la société. Certains pièges restent toutefois à éviter, notamment la dérive d'un partage inégalitaire où la répartition du temps de travail se concentrerait sur des emplois précaires, à horaires réduits et flexibles. Les socialistes s'opposent à une dualisation du marché du travail comme elle semble se produire à l'heure actuelle aux États-Unis. On assiste en effet à l'émergence d'une catégorie d'emplois qualifiés, bien rémunérés et à temps plein, opposés à une catégorie d'emplois à horaires réduits et flexibles, peu qualifiés et à productivité et rémunération faibles.

Ces quelques réflexions ne constituent qu'une amorce des débats à entreprendre, des actions à mener pour répondre aux défis que constituent les déficits que je viens d'évoquer. Dans le domaine des activités exercées par les indépendants aussi, il conviendra d'encourager concrètement les personnes, les jeunes surtout, qui désirent créer une activité nouvelle sous ce régime. À long terme, il faut viser une réduction généralisée du temps de travail pour laisser à tous un temps de formation et de loisirs accrus, dans des conditions d'existence qui doivent être les meilleures. Ce projet n'est pas une utopie. Il repose au contraire sur les constats objectifs de la place réelle du facteur « travail » dans l'économie moderne, et aussi sur les bénéfices unanimement partagés que peut générer une meilleure gestion des ressources humaines dans le monde du travail. Le projet de loi contribue à l'évolution que nous souhaitons. C'est pourquoi le groupe socialiste apportera son soutien à ce texte et à l'action du Gouvernement. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, uiteraard moet ik elk initiatief dat maar enigszins werkbevorderend zou kunnen zijn, zoals een meerjarenplan, maar ook een plan voor vandaag of zelfs een plan voor morgen toejuichen. Tegelijkertijd moet ik ook elk initiatief goedkeuren dat nadelig is voor diegenen die de werkgelegenheid hypothekeken. Onlangs werden de conclusies voorgelegd aan de Europese Raad te Madrid van 15 en 16 december jongstleden. Daarin wordt vermeld dat de lidstaten de aanbevelingen van Essen, verwerkt in meerjaren-

programma's voor de werkgelegenheid, al bezitten. Dat is eigenaardig vermits wij dit meerjarenplan nog aan het bespreken zijn. De minister heeft in Madrid dus blijkbaar verteld dat het reeds werd goedgekeurd. In hetzelfde document staat dat de Europese Raad zich erover verheugt dat de sociale partners een gemeenschappelijk criterium voor de maatregelen ter bevordering van de werkgelegenheid zullen uitwerken.

De toestand in Europa vandaag doet mij veronderstellen dat dit gemeenschappelijk criterium door sommige sociale partners wordt geïnterpreteerd als het hypothekeren van de werkgelegenheid door het neerleggen van het werk. Dit is flagrant in tegenpraak met het meerjarenplan dat wij vandaag behandelen.

De werkgelegenheid wordt zeker bemoeilijkt door degenen die een werkgever verbieden winst te maken. En laat nu net winst maken het enige oogmerk zijn van een risiconemende ondernemer. Wanneer vakbonden opdagen die vertellen dat de verworven rechten, of soms zelfs voorrechten, belangrijker zijn dan de rendabiliteit van een onderneming, dan moet ik veronderstellen dat dergelijke vakbonden de gever van werk elke activiteit bewust bemoeilijken.

Alle media berichten de voorbije dagen en ook vandaag nog over vakbonden die de eigen bedrijven opzadelen met miljardenverliezen en die tegelijk de werkwilligen van alle andere bedrijven, de pendelaars dus, verhinderen om te werken.

Alle media, zelfs indien hun verslaggevers worden aangehouden om hen te beletten beelden te maken van gemaskerde vakbondsmilitanten, berichten over de waarde die de vakbonden hechten aan de vakantie van de eigen militanten, die veel belangrijker is dan de zakenreizen van degenen die werk geven. Zoveel belangrijker zelfs dat elke actie, die de voorbije dagen schijnbaar van levensbelang bleek te zijn, plots kan worden opgeschort.

Wat zal de Regering doen om de bedrijven, die zij zelf mismees-terde, opnieuw werk te geven? Vandaag praten wij over twee bedrijven, Sabena en de NMBS, waar elke minister van dezelfde partijen die vandaag de Regering vormen, af en toe aangevuld met liberale partners, aan honderden klanten van hun partijen een job cadeau gaven. Bekwaamheid was ondergeschikt aan lidmaatschap van de partij die op het moment van sollicitatie de minister leverde. Toen enkele jaren geleden de situatie onhoudbaar werd, werden de bedrijven gewoon verkocht, met alle sociale wanorde, met alle overbezetting, met alle hopeloos verouderde structuren en uiteraard met alle klantvriendelijkheid, geïnspireerd door de vastheid van betrekking.

De Regering kijkt nu aan tegen de resultaten van tientallen jaren partijpolitiek cliëntelisme en wijst met manende vinger naar de bedrijfsleiders die het aandurven de vakbonden te trotseren. Deze manende vingers zouden echter enkel in de richting mogen gaan van de politieke partijen die van een dienst aan de ganse bevolking, de openbare bedrijven, een dienst aan de eigen vrienden maakte.

Wij mogen niet vergeten dat dezelfde partijen ook nog bewerkstelligden dat de vakbondspremie door de werkgever moet worden betaald. Hierdoor wordt de werkgever verplicht te betalen voor verenigingen zonder rechtspersoon die nooit verantwoordelijk te stellen zijn voor eerder welke schade. De werkgever betaalt dus ook voor verenigingen die, alvast gedurende de voorbije dagen, het werken bemoeilijkten en soms zelfs onmogelijk maakten.

Mevrouw de minister, indien u echt iets wil doen aan de werkstelling, dan adviseer ik u om naar uw vakbondsvrienden te stappen en hen te zeggen dat ze vandaag werkvernietigend zijn, dat ze niet enkel de eigen bedrijven in moeilijkheden brengen maar ook bedrijven die afhankelijk zijn van de aanvoer van werkrachten met het openbaar vervoer, dat ze elk meerjarenplan, al dan niet dat met een Europees alibi, op voorhand ten dode opschrijven. Het terugfluiten van de schijnbaar onaantastbare bonzen zal de velen die werk willen geven, opnieuw stimuleren. De kleine en middelgrote ondernemingen remmen hun activiteiten af naarmate de drempel nadert dat vakbondsafgevaardigden de lakens in hun bedrijf gaan uitdelen, afgevaardigden die niet ondernemen, die geen risico dragen, die het durven investeren niet in zich hebben.

Mevrouw de minister, werkgelegenheid wordt ontnomen aan het eigen volk door diegenen die illegaal aan de slag gaan. Uiteraard hebben ook zij eten en woongelegenheid nodig en dus zoeken ook zij een job. Maar, het is de taak van de regeerders om stimuli te geven om dezelfde job in eigen cultuuromgeving, thuis, op te zoeken. Dit kan enkel wanneer de Regering de miljarden die nu als ontwikkelingsgeld worden besteed, anders gaat gebruiken, bijvoorbeeld exclusief in de landen van herkomst van het merendeel van de tewerkgestelde illegalen. Uiteraard weet u over welke landen het gaat. In deze landen moeten de ontwikkelingsgeld gestopt worden in projecten die aanwijsbaar werkverschaffend zijn. Hiermee bedoel ik dat een project zoals het aanpakken van containers als ziekenhuizen niet werkverschaffend is, want geen enkele dokter, geen enkele verpleger, geen enkele poetsman of poetsvrouw wil tewerkgesteld worden in een container. Dergelijke projecten zijn werkvernietigend.

Opnieuw zijn het gewezen ministers van dezelfde partijen die de huidige Regering vormen, die verantwoordelijk zijn voor de vele chaosprojecten die vooral gedurende de jongste maanden aan het licht kwamen. Deze projecten zijn niet werkverschaffend in de landen van herkomst van illegale, ook niet in de landen van herkomst van legale gastarbeiders. Ze zijn enkel geldverschaffend aan enkele investeerders die ook in dit land geen werk hebben verschaft.

Indien u competitief wilt blijven met de andere landen van de Unie, dan zal u moeten afstappen van het sleutelen aan margeverschijnselen. Dan zal u diegenen moeten aanpakken die werkvernietigend optreden. Tegelijk zal u ook moeten zorgen dat degenen die toch nog werk moeten verschaffen hiertoe alle mogelijkheden krijgen door hen bijvoorbeeld niet op te zadelen met de handicap van de loonverschillen met de ons omringende landen. Zolang deze Regering niet durft te beginnen aan een fundamentele hervorming van de sociale zekerheid, die de belangrijkste loonkostverzwarende factor vormt, zal deze Regering niet veel kunnen verhelpen aan de loononevenwichten.

Ik verwijs naar de weekberichten van de Kredietbank van deze week die gebaseerd zijn op de verslagen van de Nationale Bank en dus op objectieve gegevens steunen. Ze tonen duidelijk de onevenwichten van de loonkost aan en van de stijging ervan ten opzichte van de belangrijkste handelspartners. Zolang de loonkosten te hoog blijven, zal onze concurrentiekracht afnemen en zullen ondernemers die niet landgebonden zijn, aan uitvlagging denken.

Misschien is België wel onmachtig om iets te doen aan het zelf gecreëerde sfeertje van de rijke Staat die iedereen alles kan geven. En misschien zouden de Gemeenschappen in dit land, indien zij volledig eigen klemtonen konden leggen, wel zelf voor een echt werkgelegenheidsbeleid kunnen zorgen, zonder steeds te moeten wachten op de goedkeuring van het meest ontvangende volk.

Wat bedoel ik? Welnu, in Wallonië werd enkele weken geleden een soort van sociaal pact gesloten tussen de Waalse Regering, vakbonden en grotere werkgevers. Tegelijk werd luid geroepen dat de solidariteit in België een onaantastbaar taboe is. In het belang van Wallonië zullen, blijkens het pact, sociale conflicten zoveel mogelijk worden vermeden en zoveel mogelijk bestellingen worden geplaatst bij Waalse bedrijven. Het is een soort van pact dat blijkbaar onmogelijk is voor heel België. Ik hoef niet te vertellen dat men in Vlaanderen ook een dergelijk pact zou kunnen sluiten, wat opnieuw onmogelijk zou zijn voor heel België. In België zijn nu eenmaal twee culturen actief, ook twee verschillende invullingen van arbeidscultuur.

Indien dergelijke pacts werden gesloten, zou de geschiedenis eindelijk een wending nemen. De geschiedenis van de autobussen, waar Wallonië nog liever de centen naar Frankrijk draagt dan ze in Vlaanderen te besteden, zou zich niet meer herhalen. Indien de geldstromen naar Wallonië opdrogen, zouden ook niet langer door Vlaanderen middelen worden verstrekt om Vlaamse bedrijven weg te kopen met Henegouwse subsidies.

De eerste opdracht van de Regering is de volledige responsabilisering van de volkeren in dit land. Wat de Regering niet kan, daartoe moeten de volkeren de mogelijkheid krijgen. Maar daartoe is moed nodig, politieke moed. Daartoe moet de staatshervorming in een versneld tempo worden verdergezet tot de volkeren volledig verantwoordelijk zijn voor de eigen inkomsten en uitgaven.

Ik had me voorgenomen om slechts enkele raamopmerkingen te maken, maar zelfs daarbij blijkt dat deze Staat bezig is zichzelf te overleven. Er zijn in dit land twee Gemeenschappen, twee volkeren, elk met een eigen dynamiek, met een eigen cultuur, met een eigen gevoel voor verantwoordelijkheid en met een eigen kijk op de noodzakelijke solidariteit met de eigen volksgenoten. Geef die volkeren eindelijk de ruimte om werk te verschaffen aan het eigen volk. U begrijpt dat dit voor mij geen meerjarenplan moet zijn, maar wel een onmiddellijk uitvoerbaar plan. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Jonckheer.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le Président, nous n'avons pas redéposé au Sénat les amendements à ce projet que nous avons déjà introduits à la Chambre. Comme je l'ai indiqué par ailleurs, nous estimons que c'est une erreur d'avoir évoqué au Sénat le projet de loi portant des dispositions fiscales et il en est de même pour le plan pluriannuel pour l'emploi.

Je demande à Mme la ministre de bien vouloir excuser l'absence des écologistes en commission. Elle se justifie par le fait que nous ne sommes que trois, dont un sénateur de Communauté, et sa présence est fréquemment requise au Conseil régional wallon et à la Communauté française; il ne reste donc que deux sénateurs pour couvrir sept commissions permanentes au Sénat, qui parfois se réunissent simultanément. Nos arbitrages sont dès lors quelque peu difficiles.

Cela dit, j'ai lu le rapport de la commission et j'aimerais rappeler à Mme la ministre quelques réflexions générales avant de lui poser deux questions précises.

Pour illustrer mon propos, je citerai une phrase de M. Willy Peirens à l'automne dernier: «Ce Gouvernement n'a pas de politique de l'emploi» ainsi que de M. Van Rompuy: «Soyons réalistes: il n'y aura pas de marges de manœuvre financières supplémentaires pour mener davantage une politique active en matière d'emploi.»

Les orateurs de la majorité qui m'ont précédé à cette tribune reconnaissent la modestie des propositions que vous formulez, madame la ministre, dans la foulée du Plan global, qui était en application lors de la législature précédente.

Nous devons être réalistes. La priorité des gouvernements européens n'est pas de mener une politique active de l'emploi, mais de s'inscrire dans le scénario de l'Union monétaire et des contraintes budgétaires qu'elle entraîne. Ils espèrent ainsi à terme, lorsque la monnaie unique sera effective et la politique budgétaire sous contrôle, pouvoir compter sur une baisse substantielle des taux d'intérêt, une recrudescence de la compétitivité des entreprises et un assainissement des marchés, toutes ces données permettant une croissance économique créatrice d'emplois. C'est là la thèse fondamentale des gouvernements européens, qu'ils soient de majorité socialiste, sociale-chrétienne ou libérale.

Par ailleurs, les cinq orientations d'Essen confirment que le levier européen, au sens strict du terme, en matière de politique d'emploi est quasiment inexistant. Les politiques de grands travaux, auxquelles mon collègue socialiste a fait référence, dans la foulée du Livre blanc de M. Delors, n'ont jamais eu la prétention d'avoir un impact suffisant pour créer de l'emploi et l'on sait d'ailleurs qu'elles ont été abandonnées car les financements nécessaires ne sont toujours pas dégagés.

Par conséquent, les perspectives de l'OCDE, publiées hier dans les journaux financiers, et qui prévoient, en ce qui concerne la Belgique, une stabilité et un taux de chômage officiel au-dessus de 10 p.c. en 1996 et en 1997, ne peuvent étonner personne.

Cette situation ne me réjouit pas, mais il faut être lucide et constater l'extraordinaire impuissance des gouvernements des États membres à mener une politique active de l'emploi. Toutefois, la résignation «culturelle» qui s'installe actuellement est un élément beaucoup plus frappant encore. Non seulement cet hémicycle est à nouveau particulièrement clairsemé, alors qu'il s'agit d'un débat crucial, mais, en outre, l'agenda politique est orienté vers une réforme partielle du système de sécurité sociale, qui n'aura qu'une portée très indirecte sur la politique en matière d'emploi, pour autant que ce débat sur le financement alternatif de la sécurité

sociale ne soit pas associé à de nouvelles revendications quant à la communautarisation de ses piliers et à la disparition de l'État belge, mais il s'agit d'un autre problème.

Je regrette donc ce climat de résignation. La politique économique menée sur les plans tant européen que national continuera donc probablement à impliquer un coût très élevé en matière de chômage officiel jusqu'à l'an 2000 ou 2005. Certains font le pari que nous arriverons à «tenir le coup», espérant que l'évolution démographique permettra, par la suite, une réduction du taux de chômage. Telle est encore la pensée dominante dans de nombreux milieux gouvernementaux et économiques.

Par ailleurs, les mesures prises, qui figurent d'ailleurs dans le Plan global et dans le plan pluriannuel pour l'emploi, ne contiennent effectivement pas de solution miracle, qu'il s'agisse de la réduction du coût du travail, de l'instigation d'une demande solvable dans les secteurs protégés de la concurrence internationale ou d'une répartition différente du temps de travail.

Cela suppose l'existence d'un pacte social tripartite — à l'échelon belge comme européen — entre gouvernement, patronat et acteurs sociaux. Les débats qui peuvent être menés tant sur le plan fiscal que sur celui de l'évolution des coûts salariaux et du temps de travail ou sur les modes d'organisation du travail, sont tellement liés que, si nous voulons véritablement éviter ce qui est en train de se produire, c'est-à-dire une segmentation renforcée des différents marchés du travail, un tel pacte social est indispensable.

Lors de la législature précédente, le Gouvernement a exploré cette voie mais, si cette tentative s'est soldée par un échec, j'estime qu'un nouvel essai devrait être effectué.

Je désire poser deux questions à Mme la ministre.

En premier lieu — il en a été longuement question au cours de la campagne électorale —, j'aborderai la problématique de l'évaluation des mesures prises. C'est tout à votre honneur, madame, d'avoir permis l'élaboration et la publication du rapport Jadot, premier rapport d'évaluation de la politique fédérale en matière d'emploi. Je n'ai pas encore pu prendre connaissance de l'intégralité du texte, mais la presse se montre relativement critique à son égard, d'une part, quant au coût que représente cette politique par rapport à la création nette d'emplois et, d'autre part, vis-à-vis de ce qu'elle appelle le «législateur prolifique». Apparemment, d'après l'étude menée par votre propre ministère, la multiplicité des dispositions légales intervenues durant les cinq dernières années n'a pas amélioré l'efficacité des mesures prises en matière d'emploi. D'où ma première question: quelles conclusions personnelles tirez-vous du rapport Jadot? Comptez-vous y donner suite?

Ma deuxième question tient à la manière dont vous percevez le rôle futur des interlocuteurs sociaux et du Gouvernement. En effet, dans le plan pluriannuel qui nous est soumis, la mise en œuvre de plusieurs dispositions dépendra de la position que prendront les interlocuteurs sociaux à leur égard. Mon sentiment personnel est que l'essentiel des énergies sera mobilisé l'année prochaine par la réforme de la sécurité sociale et que, par conséquent, peu de souffle restera disponible, tant du côté du Gouvernement que des deux autres acteurs, pour une révision de la politique d'emploi. Je souhaiterais savoir si vous avez une vision plus optimiste et plus dynamique de la mise en œuvre de ces pactes sociaux sur le plan belge ou si vous considérez que les choses continueront à évoluer dans le même sens qu'aujourd'hui.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Maximus.

Mevrouw Maximus (SP). — Mijnheer de Voorzitter, de bespreking van het wetsontwerp houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid stelt ons in de gelegenheid om in dit halfrond even dieper in te gaan op het knelpunt waarmee alle regeringen in Europa, maar ook daarbuiten, aan de vooravond van de 21e eeuw af te rekenen hebben.

In het zoeken naar de correcte invulling van de opdrachten die de senaatscommissie voor de Sociale Aangelegenheden in het kader van de nieuwe Grondwet zijn toegemeten, hebben de commissieleden zich in de vergaderingen van 19 en 26 oktober over dit probleem gebogen.

Zij hoorden toen niet alleen de medewerkers van minister Smet, maar ook de vertegenwoordigers van de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het bedrijfsleven. Die hebben de adviezen toegelicht die hun organisaties hebben uitgebracht bij de evaluatie van het Globaal Plan. Het Planbureau gaf op zijn beurt uitleg bij de gebruikte gegevens en de redenen waarom bepaalde hypothesen werden aangehouden.

Aldus werd tegemoetgekomen aan de wens die door de leden van verschillende fracties werd geformuleerd, toen ze tijdens de vorige legislatuur het Globaal Plan aanvaardden. Dat plan was door de Regering uitgewerkt en was erop gericht om via een reeks concrete maatregelen de tewerkstelling te bevorderen.

Er heerste op dat ogenblik bij de bevolking een vrij algemeen klimaat van wantrouwen ten opzichte van de bereidheid van de werkgevers om tegenover een verlaging van de arbeidskosten het creëren van nieuwe jobs te plaatsen.

Uit bepaalde studies blijkt bovendien dat het werkloosheidsprobleem in een ruimer kader moet worden geplaatst. De werkloosheid zou minder te wijten zijn aan te hoge loonkosten dan aan de belangrijke verschuivingen in onze economie.

Op het ogenblik gaan tienduizenden werkplaatsen verloren in de traditionele nijverheidssectoren. De staalnijverheid en de scheepsbouw zijn hiervan de meest in het oog springende voorbeelden.

Daartegenover staat de toename van jobs in de dienstverlenende sectoren, maar deze richten zich niet tot dezelfde arbeidskrachten. Het toenemend aantal vrouwen dat zich op de arbeidsmarkt aanbiedt en het groeiend aandeel van de hoger geschoolden in het arbeidspotentieel leiden tot de verdringing van zwakkeren en laaggeschoolden. Ook de technologische ontwikkelingen in het bedrijfsleven hebben uiteraard een invloed op het soort werkzoekenden dat wordt aangeworven.

Het is dus niet vanzelfsprekend dat loonlastverlagingen de kosten van de sociale zekerheidsinkomsten zullen drukken en het verhoopde resultaat zullen boeken. Sommigen zijn bovendien van mening dat de inspanningen te beperkt zijn om zichtbare resultaten te hebben. Vandaar de interesse van de commissieleden voor de methodologie die door de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het bedrijfsleven, in samenwerking met het Planbureau, werd gevolgd om de resultaten van de reeds in uitvoering zijnde maatregelen te meten. In ons land is het immers uitermate belangrijk dat het effect van tewerkstellingsbevorderende maatregelen zo snel en accuraat mogelijk wordt geëvalueerd omdat het overgrote deel van de gevolgen van de wereldwijde transformaties in de industrie in België door ons sociaal-zekerheidsstelsel wordt opgevangen. De vermindering van de loonkosten is dan ook slechts mogelijk in de mate dat het inkomstenverlies in de sociale zekerheid wordt gecompenseerd.

Het verdringingsverschijnsel dat zich voordoet ten nadele van de laagst geschoolden die door langdurige sociale uitsluiting worden bedreigd, pleit op het eerste gezicht voor het verleggen van de inspanningen van loonkostenverlaging naar opleiding en scholing. Het blijft zoeken naar de meest efficiënte formules.

Tijdens de vergadering met vertegenwoordigers van het Planbureau, de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het bedrijfsleven had, naar mijn oordeel, een zeer vruchtbare gedachtenwisseling plaats die alle betrokkenen een beter inzicht heeft gegeven in de gebruikte evaluatiemethodes evenals in de maatregelen nodig voor het verzamelen van meer actuele en meer bruikbare statistische gegevens ter ondersteuning van het beleid.

Deze oefening heeft de beoordeling van de amendementen die de VLD en de PRL in het kader van de advocatieprocedure in de commissie hebben ingediend, vergemakkelijkt. Onze fractie heeft deze amendementen verworpen en bijgevolg de tekst van het ontwerp goedgekeurd omdat wij op het ogenblik niet over gegevens beschikken die aanduiden dat andere maatregelen dan deze die door de Regering worden voorgesteld, meer vruchten zouden afwerpen.

De verlaging van de arbeidskost voor laaggeschoolden komt tegemoet aan de bekommernis om deze groep werknemers voor definitieve uitsluiting uit de arbeidsmarkt te behoeden. Wij blijven vragen om zo snel mogelijk te evalueren of deze maatregel

efficiënt is en reëel bijdraagt tot het scheppen of bewaren van jobs voor deze doelgroep. Ook voor de maatregelen tot herverdeling van de arbeid zullen wij waakzaam blijven. Hier zal ook de termijn waarbinnen maatregelen worden genomen, bepalend zijn voor het bereiken van het verhoopde resultaat.

Door het doelgroepenbeleid wordt een inspanning geleverd om jongeren, zij het dan gedurende een korte tijd, werkervaring te laten opdoen. Wij hopen oprecht dat deze maatregel samen met de controle op de naleving van de aanwervingsplicht voor stagiairs, vruchten zal afwerpen.

Het verheugt mij persoonlijk dat heel wat aandacht wordt besteed aan de honderden werknemers van vijftig jaar en ouder die ingevolge faling of delocalisatie hun werk plots verliezen en niet langer aan de slag kunnen. Voor velen onder hen — en politici die een goed sociaal dienstbetoon organiseren ervaren dat dagelijks — betekent het verlies van werk een sociaal drama met nefaste gevolgen voor hun gezin en vaak ook voor hun eigen gezondheid.

Ik wil de minister persoonlijk danken voor de aandacht die zij hieraan heeft besteed. Ik had overigens niets anders van haar verwacht.

Deze werknemers hebben lang niet allemaal recht op een brugpensioen dat de bittere pil van hun ontslag wat verzacht en evenmin zijn alle mannen en vrouwen op die leeftijd in staat of al klaar om de vrijgekomen tijd op een zinvolle manier te besteden. Anderen moeten nog een hypothecaire lening aflossen of hebben studerende kinderen wier toekomst door het belangrijke inkomensverlies van het gezin precair kan worden. Wij hopen dat de maatregel soelaas brengt voor deze doelgroep.

Wij blijven ook de ontwikkeling volgen van de PWA's opdat zij het gestelde doel niet uit het oog zouden verliezen en opdat door hun werking volwaardige arbeidsplaatsen niet zouden worden vervangen en vernietigd door goedkope toegelaten arbeid van werklozen. Wij dringen dus aan op waakzaamheid, vooral vanwege de mensen die in de betrokken organismen daarop moeten toezien.

Om af te sluiten verwijs ik nog even naar de bedenkingen die leden van de commissie zich in het verleden ook reeds hebben gemaakt: beheerst de administratie nog wel de administratieve verwerking en toepassing van de vele uiteenlopende maatregelen die de jongste jaren werden genomen? Ik verwijs hier ook naar de titel van een artikel dat gisteren in de krant is verschenen: «Ambtenaren vinden de Regering te productief.» Dat is natuurlijk een vreemde uitspraak, maar het blijkt wel zo te zijn. Volgens het rapport van de administratie — dat ik als commissievoorzitter trouwens zal opvragen en aan de commissieleden zal bezorgen, omdat het interessante bijkomende informatie bevat — kunnen ambtenaren de wijzigingen nog nauwelijks volgen en zouden maatregelen niet ten volle worden benut omdat werkgevers en werknemers ze niet kennen.

In het krantartikel lees ik ook harde kritiek op de inefficiënte aanpak van zwartwerk. Dit bevestigt jammer genoeg de vrees die ik reeds vaak het geuit in verband met de staffing door de controlediensten en de opvolging van de processen-verbaal.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Mijnheer de Voorzitter, mag ik mevrouw Maximus even onderbreken, want anders vergeet ik straks misschien hierop te reageren. Eigenlijk gaat het niet over kritiek op de controlediensten, maar op Justitie. De kritiek is dat zeer veel processen-verbaal worden opgemaakt, dat de controlediensten zeer veel controles uitvoeren, maar dat het probleem bij Justitie zit, bij de arbeidsrechtbank, waar heel veel zaken worden geklasseerd.

Mevrouw Maximus (SP). — Mevrouw de minister, dat kon ik uiteraard niet weten, omdat wij het rapport nog niet hebben gelezen, maar u zult vaststellen dat ik daar straks nog op terugkom en aandacht heb voor uw opmerking.

De heer Erdman (SP). — Mevrouw de minister, ik dacht toch dat een lid van uw partij op het ogenblik minister van Justitie is.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Dat klopt, mijnheer Erdman, en u bent een heel belangrijk lid van de commissie voor de Justitie. Daarom keek ik even naar u.

Mevrouw Maximus (SP). — Ik ben ook lid van die commissie. Ik zal onthouden wat de minister hier heeft gezegd, want het is belangrijk. Nochtans was ook in het verleden iedereen in de commissie het erover eens dat de omzetting van zwartwerk in reguliere arbeid de meest rendabele en rechtvaardige manier is om het aantal werklozen te doen dalen. Graag zag de SP-fractie dan ook dat er dringend maatregelen worden genomen om het beleid dat in wetteksten is vastgelegd, in zijn globaliteit te concretiseren.

Tot slot wil ik nog even stilstaan bij de signalen die we ook op buitenlandse colloquia en congressen opvangen in verband met de groeiende flexibiliteit in de arbeidsorganisatie en de invloed ervan op gezinsrelaties, welzijn en gezondheid van de mannen en vrouwen die vrijwillig of gedwongen in een te flexibel arbeidssysteem worden ingeschakeld. Ook het gebrek aan omkadering voor het nachtwerk en het nachtwerk zelf baren sociologen en medici heel wat zorgen. Ik ben ervan overtuigd dat ook de minister geen voorstander is van tewerkstelling te allen prijzen. De factuur daarvan zou wel eens veel hoger kunnen liggen dan deze van de tewerkstellingsbevorderende maatregelen. Wij vragen dan ook de inspanningen ter zake op het internationale politieke forum voort te zetten.

Ook mag de bevordering van de werkgelegenheid niet alleen op de minister van Tewerkstelling en Arbeid worden afgewenteld. De hele Regering, alle ministers hebben de opdracht om via een goed gecoördineerd beleid een algemeen kader te creëren waarin de transformaties in de industrie, in de dienstensector en in onze samenleving in haar geheel worden opgevangen en in goede banen geleid. Wij pleiten in dat opzicht voor een constructief overleg op alle niveaus. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Bribosia.

Mme Bribosia-Picard (PSC). — Monsieur le Président, en attendant Mme Delcourt qui doit intervenir dans le cadre du débat, je formulerai quelques remarques et questions à l'adresse de Mme la ministre.

D'abord, madame la ministre, je vous demanderai de veiller à limiter les effets pervers que certaines mesures d'application du plan pluriannuel pour l'emploi pourraient entraîner au niveau de l'emploi des femmes et de leur vie quotidienne en général. Je pense notamment aux mesures destinées à développer le travail à temps partiel. Cette formule me paraît tout à fait indiquée, dans la mesure où elle est librement choisie. Or, de nombreuses enquêtes montrent que, si plus de 85 p.c. des femmes travaillent à temps partiel, en réalité, 12,5 p.c. d'entre elles ont librement opté pour cette solution.

Par ailleurs, madame la ministre, je m'interroge sur les droits sociaux que conservent ces femmes et sur les effets ultérieurs du temps partiel sur leur pension.

Dans un autre ordre d'idées, de quelle façon et dans quel délai, madame la ministre, envisagez-vous la traduction, en législation nationale, du récent accord conclu par les partenaires sociaux au niveau européen sur le congé parental ?

Je souhaiterais que cela se fasse en concertation avec les organisations de femmes, notamment avec le Conseil de l'égalité des chances, institué à votre initiative, madame la ministre.

Le PSC se réjouit de l'instauration d'un Conseil supérieur de l'emploi. Cette idée avait été développée par notre parti lors de la dernière campagne électorale et introduite, à son initiative, dans l'accord gouvernemental.

Bien entendu, ce conseil ne devra pas être « un grand machin inutile », comme aurait dit le général de Gaulle, mais bien constituer un plus en matière de politique pour l'emploi.

Enfin, les PME s'inquiètent de l'obligation à laquelle elles seront soumises de fournir un bilan social.

J'espère, madame la ministre, que vous ferez en sorte que cette obligation ne soit pas trop lourde à assumer administrativement et que les PME pourront compter sur un véritable soutien et une aide logistique pour faire face à ce surcroît de travail. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Smet, ministre.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes. — Monsieur le Président, tout d'abord, je remercie M. Destexhe de son excellent rapport et tiens à relever les intéressants débats qui se sont déroulés tant en séance publique qu'en commission.

Ik dank alle sprekers die hier een uiteenzetting hebben gegeven. Zij gaven de opinies weer die leven in het Parlement en in de politieke partijen betreffende het werkgelegenheidsbeleid. Overleg is immers nodig omdat, zoals iemand hier zegde, niemand een mirakeloplossing op zak heeft. Het is dus goed naar elkaar te luisteren en de positieve zaken bij elkaar te leggen.

Allereerst wil ik het werkgelegenheidsbeleid situeren in het Europees beleid, vervolgens zal ik iets zeggen over de rol van de sociale partners en tot slot zal ik het hebben over de soorten maatregelen die werden genomen en over de reden waarom.

Een spreker zegde hier dat het meerjarenplan reeds werd overgezonden aan de Europese Commissie vooraleer het werd goedgekeurd in het Parlement. Dat is juist. Dat gebeurde zodra de Regering er een akkoord over had bereikt. De meerjarenplannen van alle lidstaten werden trouwens verzameld. Er werd nagegaan in hoeverre zij beantwoorden aan de afspraken van de regeringsleiders op de bijeenkomst in Essen. In de meerjarenplannen moeten een aantal punten door iedere lidstaat afzonderlijk concreet worden ingevuld, rekening houdend met hun systeem en met hun mogelijkheden. Gemeenschappelijke zaken zoals opleiding en vorming, vermindering van de arbeidskosten, arbeidsherverdeling en flexibiliteit, ontwikkelen van nieuwe arbeidsmarkten en doelgroepenbeleid worden vanuit de Europese Gemeenschap gelanceerd.

Sommigen vroegen zich af wat de sociale partners volgend jaar zullen doen.

L'année prochaine, les partenaires sociaux devront non seulement entamer le débat sur la sécurité sociale mais également conclure un nouvel accord interprofessionnel, lequel entraînera inévitablement une discussion sur l'emploi. Les problèmes restés sans solution seront donc soulevés, tels l'instauration d'un droit à l'interruption de carrière ou à un emploi à temps partiel avec les exceptions éventuelles. En matière de compétitivité des entreprises, l'accord interprofessionnel prévoira-t-il une augmentation des salaires ? Dans l'affirmative, sous quelle forme ? Envisagera-t-on les chèques-services ?

Tous ces débats sont liés. Ainsi, par exemple, si, parallèlement à la discussion sur la sécurité sociale, un financement alternatif doit être envisagé, la politique de l'emploi est aussi concernée. Or, cette dernière est aussi influencée par la loi relative à la compétitivité des entreprises.

J'en viens à une question de Mme Bribosia concernant l'établissement d'une réglementation en matière de congé parental. Sur ce point, je ne puis pour l'instant transposer aucune règle en droit belge, aucune décision n'ayant été prise à cet égard. Les partenaires sociaux ont conclu un accord officiel à la mi-décembre qui sera renvoyé pour approbation au Conseil social. Pour ma part, je ne soulève aucune objection mais il est certain que d'autres pays rencontrent des difficultés. Néanmoins, cet accord devrait être adopté. Si tel est le cas, devra-t-il ultérieurement être transposé en droit belge sous forme de convention collective et/ou de loi ? Je dois encore étudier la question. En tout cas, en ce qui me concerne, j'ai déjà fait part de ma façon de voir les choses : le congé parental doit être instauré et faire l'objet d'une rémunération, même si celle-ci est inférieure au salaire normal.

In een laatste bedenking over de rol van de sociale partners wil ik het kort hebben over de huidige sociale onrust, onder meer bij Sabena en bij de NMBS. Ook een van de sprekers bracht dit onderwerp ter sprake en vroeg wat de Regering nog kan doen in een bedrijf als Sabena waar de meerderheid van de aandelen in

privé-handen is en dat dus in feite een gewoon privé-bedrijf is geworden. De Regering moet daar het sociaal overleg stimuleren, ter beschikking blijven en de nodige contacten leggen. Ook al is dat publiek niet altijd zichtbaar, toch gebeuren deze zaken allemaal. Een van de resultaten is dat men bij Sabena tot 3 januari de sociale vrede zal handhaven en dat de beide partijen ondertussen opnieuw aan tafel willen gaan zitten. Wij proberen die onderhandelingen gaande te houden en hopen daarbij dat de beide partijen hun verstand gebruiken. Meer kunnen wij op het ogenblik in feite niet doen.

Ik kom nu tot de maatregelen die wij kunnen nemen in de sociale sector. Ik weet wel dat er ook een economische sector bestaat, maar die moeten wij bij een andere gelegenheid bespreken. Vandaag gaat het enkel over de sociale sector en meer bepaald over de maatregelen voor de tewerkstelling.

Hier nemen wij in de eerste plaats structurele en blijvende maatregelen zoals de Maribel-operatie. Dit is een lineaire vermindering van sociale bijdragen, weliswaar beperkt tot de sectoren die onderhevig zijn aan concurrentie in het buitenland, maar dat zijn er dan wel zeer veel. Ook het goedkoper maken voor het bedrijfsleven van tewerkstelling van mensen met een zeer beperkte kwalificatie is een blijvende structurele maatregel. Een andere structurele maatregel, waar de nationale Regering echter veel minder vat op heeft, is deze inzake opleiding en vorming. Het is een waarheid als een koe dat opleiding en vorming niet direct tot werkgelegenheid leiden, maar dat geldt ook voor onderwijs. Toch schaffen wij het onderwijs niet af en zullen wij dat evenmin doen met opleiding en vorming. Zij zijn immers de voorwaarde om een kwalitatief hoogstaande arbeidsmarkt te creëren, te behouden en te stimuleren. Wij hebben die niet alleen nodig, hij is eigenlijk onze enige troef. Wij moeten die dus permanent verbeteren, verstevigen en in ere houden.

Het federale niveau heeft op scholing en vorming echter minder invloed en kan eigenlijk niet veel meer doen dan wat mogelijk is in het kader van het industriële leercontract. Wij moeten ervoor zorgen dat daarvan een beter gebruik wordt gemaakt dan tot nu toe. Op het ogenblik wordt ten andere in de Nationale Arbeidsraad een ontwerp besproken om het industriële leerlingenwezen te verbeteren.

Dan zijn er nog een reeks conjuncturele maatregelen. Alle plannen met betrekking tot bepaalde doelgroepen kunnen als tijdsgebonden en conjunctureel worden beschouwd. Ik denk aan de speciale maatregelen voor de plus-vijftigjarigen, voor de jongeren, voor de langdurig werklozen en voor de weinig gekwalificeerden. Dat zijn allemaal conjuncturele maatregelen omdat het best mogelijk is dat over enkele jaren de aandacht niet speciaal naar de jongeren moet gaan, omdat die dan — hopelijk — vanzelfsprekend aan een job zullen geraken. Misschien zullen wij ons dan bijvoorbeeld uitsluitend op de langdurig werklozen concentreren. Een doelgroepenbeleid moet dus voortdurend aan nieuwe situaties worden aangepast.

Een derde type van maatregelen heeft ook een blijvend karakter, maar heeft niet rechtstreeks te maken met een verlaging van de arbeidskosten, eerder met een nieuwe organisatie van de arbeidsmarkt. Het betreft hier de hele discussie over de arbeidsherverdeling en de flexibiliteit die in mijn opvatting sterk met mekaar zijn verweven. Hoe moeilijk bespreekbaar flexibiliteit in sommige milieus ook is, voor mij blijft het een onderdeel van de komende hervorming van de arbeidsmarkt. De voorbije 15 à 20 jaar is er ten andere, bijna ongemerkt, al een hele evolutie op gang gekomen via interimcontracten, contracten van korte duur of werken tijdens het weekend.

We moeten nu de arbeidsherverdeling stimuleren en een van de weinige middelen daarvoor is onze overtuigingskracht. De psychologische ondersteuning bij een tewerkstellingsbeleid mag zeker niet worden onderschat. Bij het overtuigen van de werkgevers om meer flexibiliteit in te voeren met het oog op een arbeidsherverdeling, spelen niet alleen de kosten een rol, maar ook de psychologie. We moeten erop wijzen dat flexibiliteit niet onmiddellijk moeilijkheden zal veroorzaken. We moeten voorbeelden aanhalen waarbij die hervorming een succes is geweest. In ons land kennen wij ten andere voldoende gevallen waar die operatie perfect is geslaagd.

Het is echter ook vanzelfsprekend dat de werkgevers die bereid zijn flexibiliteit met het oog op arbeidsherverdeling in te voeren, ondersteuning krijgen. De reglementering moet worden aangepast en de deeltijdse arbeiders moeten een behoorlijk sociaal statuut krijgen, want anders is deeltijdse arbeid niet aantrekkelijk genoeg. Dit statuut kan natuurlijk nooit hetzelfde zijn als dat van een voltijdse werknemer. We mogen daarover geen illusies creëren. Zo kan iemand die halftijds werkt, nooit hetzelfde pensioen krijgen als iemand die voltijds werkt. Dat is, ook financieel, niet haalbaar. De enige mogelijkheid is dat een volledig werkloze, die een deeltijdse job aanvaardt, bij het verliezen van die job na enkele jaren opnieuw het statuut van volledig werkloze kan krijgen. Die mogelijkheid is evenwel beperkt in tijd, ik denk bijvoorbeeld aan 7 of 8 jaar.

Je comprends très bien les questions des femmes; ce sont essentiellement elles qui travaillent à mi-temps. Ce n'est pas un problème si elles sont mariées et le reste: le ménage compte alors deux pensions, l'une à temps plein, l'autre à mi-temps. La situation est tout autre en cas de divorce.

Mme Delcourt-Pêtre (PSC). — Ou si le mari est au chômage.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes. — Si le mari est au chômage, il garde son droit à la pension à temps plein qui est calculée sur le dernier revenu. Les deux pensions subsisteront dans ce cas.

Par contre, le divorce pose problème à cet égard. Lors de la discussion sur la sécurité sociale, il faudra prévoir des solutions aux problèmes spécifiques qui se posent aux femmes et aux hommes divorcés.

À la question de savoir si l'on pourrait stimuler les hommes à travailler à mi-temps, je répondrai que ce n'est pas chose aisée. Toutefois, les mentalités évoluent lentement chez les jeunes.

Wij moeten op dit vlak evalueren naar een nieuwe arbeidscultuur. Dit vergt echter veel tijd. Velen beklagen er zich over dat de resultaten uitblijven. Dit is echter normaal. De drastische ingreep in de organisatie van de arbeidsmarkt die wij nastreven, kan niet van de ene dag op de andere vruchten afwerpen. De mentaliteitswijziging die daarvoor onder meer nodig is, komt slechts langzaam op gang, zij het bij de vrouwen vlugger dan bij de mannen.

Voorts wil ik het hebben over de problematiek van de *social-profit* sector. Iemand heeft erop gewezen dat de Regering reeds veel middelen spendeert voor de creatie van bijkomende werkgelegenheid.

Le calcul de la somme à octroyer au secteur non marchand n'a pas encore été effectué. Cette somme dépend des Régions. Si ces dernières sont prêtes à s'organiser aussi afin de créer de nouveaux emplois dans ce secteur, alors le Gouvernement fédéral pourra affecter des suppléments importants dans le cadre de la mesure sur les bas salaires ou de la mesure Maribel. J'espère que cette disposition sera adoptée dans le cadre du vote de ce projet de loi. En d'autres termes, le montant n'est pas arrêté mais des opportunités existent.

Dit betekent in concreto dat de regio's voorstellen moeten doen aangaande het aantal arbeidsplaatsen dat zij in de *social-profit* sector kunnen creëren. De Regering zal een gedeelte van de kosten voor haar rekening nemen in het kader van de lage-loonmaatregel of van de «sociale» Maribel-operatie. Van de regio's wordt uiteraard eveneens een inspanning verwacht. Er bestaan op dit vlak dus mogelijkheden, die budgettair evenwel niet zijn verwoord. Na de onderhandelingen zal duidelijk worden welke resultaten dit kan opleveren.

Er zal dit jaar ook een evaluatie van de PWA's plaatsvinden al is dit misschien vrij vroeg aangezien sommige PWA's nog in de oprichtingsfase zijn. Wij zullen daarbij nagaan hoe het statuut kan worden verbeterd. Ik wil hierover geen illusies scheppen. Op het ogenblik ontvangen de werklozen die actief zijn in een PWA een supplement bovenop hun werkloosheidsuitkering. Het zal uitermate moeilijk zijn om over te schakelen naar een uitkering van een normaal loon omdat er vaak in verschillende gezinnen wordt gewerkt en bovendien rekening moet worden gehouden

met de verschillende situatie in de werkloosheidsuitkering van mannen en vrouwen, van gezinshoofden en niet-gezinshoofden. De hervorming van het statuut mag geen aanleiding geven tot een vermindering van de werkgelegenheid via de PWA's. Wij moeten het statuut verbeteren, maar wij moeten tegelijkertijd trachten het systeem zo breed mogelijk te houden.

Er is ook een speciaal beleid met betrekking tot de KMO's. Wie beweert dat er een lineair beleid moet worden gevoerd, maar tegelijkertijd pleit voor een speciale regeling voor KMO's, spreekt zichzelf uiteraard tegen. Wij proberen enerzijds blijvende algemene lineaire maatregelen te nemen, maar anderzijds ook selectieve maatregelen die gedeeltelijk kunnen wegvallen, wanneer de economische situatie verandert. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik waardeer de bereidheid van de minister om met een open geest het probleem van het tewerkstellingsbeleid te bespreken.

Er bestaan inderdaad geen mirakeloplossingen. Dat heb ik ook nooit beweerd. Het is intussen wel voor iedereen duidelijk dat elke maatregel ter oplossing van het werkgelegenheidsprobleem essentieel twee elementen moet bevatten. Het eerste is van psychologische aard. De minister heeft er terecht op gewezen dat er een fundamentele mentaliteitswijziging vereist is om de crisis op de arbeidsmarkt aan te pakken. Het regeringsbeleid wekt echter geen vertrouwen meer. Dat schept uiteraard problemen voor de minister. Het tweede element ligt op het vlak van de loonkosten. In mijn uiteenzetting heb ik reeds onderstreept dat de Regering veel te weinig doet, en al te versnipperd tewerk gaat, waardoor bijzonder weinig effecten zichtbaar worden.

In de diverse interventies vanuit de meerderheid is mij een zeker pessimisme opgevallen. De heer Jonckheer noemt het «cultureel pessimisme». Ik zou het eerder «politiek» pessimisme noemen, want het is een pessimisme dat niet door alle partijen gedeeld wordt. Dat pessimisme bij de meerderheid doet mij terugdenken aan de tijd van de «eurosclerosis», de eerste helft van de jaren 80. Toen was het een groeipessimisme, nu lijkt de meerderheid aan een tewerkstellingspessimisme. Zij gewaagt van «zaken waar men weinig kan aan veranderen»; de «structurele hervormingen», «diepgaande transformaties», waaraan wij weinig kunnen doen», enz. Ik stel echter vast dat deze diepgaande transformaties niet alleen tot België beperkt gebleven zijn, maar ook alle andere Europese landen getroffen hebben. Sommige van deze landen slagen er, ondanks die transformaties, toch in werkgelegenheid te creëren. Er moet dus toch iets anders aan de basis liggen van het falen van ons beleid.

Indien de Regering vertrouwen wil winnen in haar beleid, moeten niet enkel de begrotingsproblemen op een andere manier worden aangepakt, maar moet ook de attitude tegenover de ondernemingen fundamenteel veranderen. De jongste tijd stellen wij vast, dat vaak de ondergang van de ondernemingen, dus van het economisch draagvlak, wordt verkozen boven het verminderen van wat men «sociale verworvenheden» noemt. Een dergelijke attitude vloeit voort uit een zeer kortzichtig denken en leidt tot sociale onzekerheid in de toekomst. Door het ontbreken van een draagvlak voor de sociale zekerheid, zal er immers geen sociale zekerheid meer kunnen bestaan.

Wat de complementaire maatregelen betreft, wil ik doen opmerken dat zij enkel zin hebben als ze complementair zijn aan de kern van het beleid. Als dit niet het geval is, bieden zij geen oplossing, maar verschuiven zij het probleem. Ze vormen een ondersteuningsmaatregel en hebben dus slechts zin als een complement aan iets essentieels. Ik heb reeds aangetoond dat deze essentie ontbreekt.

Ik ga akkoord met de minister wanneer zij beweert dat al deze maatregelen tijd vergen, maar ik wil toch opmerken dat wij na zeven jaar regeringsbeleid wel enig resultaat mogen beginnen zien.

Zolang het vertrouwen niet is hersteld, de arbeidskosten te weinig structureel worden aangepakt en de complementaire maatregelen «tussen twee stoelen vallen», zullen wij echter nog lang op tastbare resultaten mogen wachten. (*Applaus.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles auxquels des amendements ont été déposés.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging, verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen waarbij amendementen werden ingediend.

Artikel 2 luidt:

Hoofdstuk II. — Arbeidskostvermindering

Art. 2. § 1. Artikel 47, § 1, eerste en tweede lid, van het koninklijk besluit van 24 december 1993 tot uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen, bekrachtigd door de wet van 30 maart 1994 en zoals gewijzigd door het ministerieel besluit van 2 maart 1995, worden vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 47. § 1. De werkgevers bedoeld in artikel 46 genieten voor de werknemers bedoeld in hetzelfde artikel en die voltijds tewerkgesteld worden een vermindering van de werkgeversbijdragen vastgesteld bij artikel 38, § 3, 1° tot 7° en § 3bis van de voornoemde wet van 29 juni 1981.

Deze vermindering is vastgesteld op:

a) 50 pct. voor zover de loonsom die per werknemer driemaandelijks wordt aangegeven (tegen 100 pct.) gedeeld door het aantal vergoede werkdagen zich situeert tussen de volgende daggrensbedragen: 1 561 frank en 1 977 frank.

b) 35 pct. voor zover de loonsom die per werknemer driemaandelijks wordt aangegeven (tegen 100 pct.) gedeeld door het aantal vergoede werkdagen zich situeert tussen de volgende daggrensbedragen: 1 978 frank en 2 133 frank.

c) 20 pct. voor zover de loonsom die per werknemer driemaandelijks wordt aangegeven (tegen 100 pct.) gedeeld door het aantal vergoede werkdagen zich situeert tussen de volgende daggrensbedragen: 2 134 frank en 2 289 frank.

d) 10 pct. voor zover de loonsom die per werknemer driemaandelijks wordt aangegeven (tegen 100 pct.) gedeeld door het aantal vergoede werkdagen zich situeert tussen de volgende daggrensbedragen: 2 290 frank en 2 808 frank.

De vermindering bedoeld in het vorige lid wordt toegestaan voor de deeltijdse werknemers ten belope van:

a) 50 pct. voor zover de per werknemer driemaandelijks aangegeven loonsom (tegen 100 pct.) gedeeld door het aantal vergoede uren de uurloongrens van 260 frank niet te boven gaat.

b) 35 pct. voor zover de per werknemer driemaandelijks aangegeven loonsom (tegen 100 pct.) gedeeld door het aantal vergoede uren zich situeert tussen de uurloongrenzen van 261 frank en 281 frank.

c) 20 pct. voor zover de per werknemer driemaandelijks aangegeven loonsom (tegen 100 pct.) gedeeld door het aantal vergoede uren zich situeert tussen de uurloongrenzen van 282 frank en 301 frank.

d) 10 pct. voor zover de per werknemer driemaandelijks aangegeven loonsom (tegen 100 pct.) gedeeld door het aantal vergoede uren zich situeert tussen de uurloongrenzen van 302 frank en 369 frank.

§ 2. Artikel 47, § 1, vijfde lid, van hetzelfde besluit, bekrachtigd en gewijzigd door de wet van 30 maart 1994 wordt vervangen door een nieuw lid, luidend als volgt:

«De in de voorgaande leden bedoelde uurloongrenzen en daggrensbedragen worden, wat betreft de werknemers in dienst getreden na 31 december 1993, tot respectievelijk 133 frank en 998 frank teruggebracht voor de personen met een handicap tewerkgesteld in een door de bevoegde instantie erkende beschutte werkplaats of voor de personen met een handicap die in een erkend centrum voor beroepsopleiding of omscholing van minder-validen een beroepsopleiding volgen.»

Chapitre II. — Réduction du coût du travail

Art. 2. § 1er. À l'article 47, § 1er, de l'arrêté royal du 24 décembre 1993 portant exécution de la loi du 6 janvier 1989 de sauvegarde de la compétitivité du pays, confirmé par la loi du

30 mars 1994 et modifié par l'arrêté royal ministériel du 2 mars 1995, les alinéas 1er et 2 sont remplacés par la disposition suivante :

« Art. 47. § 1er. Les employeurs visés à l'article 46 bénéficient pour les travailleurs visés par le même article et qui sont occupés à temps plein d'une réduction des cotisations patronales fixées par l'article 38, § 3, 1° à 7° et § 3bis de la loi précitée du 29 juin 1981.

Cette réglementation est fixée à :

a) 50 p.c. pour autant que la masse salariale déclarée trimestriellement par travailleur (à 100 p.c.), divisée par le nombre de journées ouvrables rémunérées se situe entre les montants des plafonds journaliers suivants : 1 561 francs et 1 977 francs.

b) 35 p.c. pour autant que la masse salariale déclarée trimestriellement par travailleur (à 100 p.c.), divisée par le nombre de journées ouvrables rémunérées se situe entre les montants des plafonds journaliers suivants : 1 978 francs et 2 133 francs.

c) 20 p.c. pour autant que la masse salariale déclarée trimestriellement par travailleur (à 100 p.c.), divisée par le nombre de journées ouvrables rémunérées se situe entre les montants des plafonds journaliers suivants : 2 134 francs et 2 289 francs.

d) 10 p.c. pour autant que la masse salariale déclarée trimestriellement par travailleur (à 100 p.c.), divisée par le nombre de journées ouvrables rémunérées se situe entre les montants des plafonds journaliers suivants : 2 290 francs et 2 808 francs.

La réduction visée à l'alinéa précédent est accordée pour les travailleurs à temps partiel à raison de :

a) 50 p.c. pour autant que la masse salariale déclarée trimestriellement par travailleur (à 100 p.c.), divisée par le nombre d'heures rémunérées ne dépasse pas le montant du plafond horaire de 260 francs.

b) 35 p.c. pour autant que la masse salariale déclarée trimestriellement par travailleur (à 100 p.c.), divisée par le nombre d'heures rémunérées se situe entre les montants de plafond horaire suivants : 261 francs et 281 francs.

c) 20 p.c. pour autant que la masse salariale déclarée trimestriellement par travailleur (à 100 p.c.), divisée par le nombre d'heures rémunérées se situe entre les montants de plafond horaire suivants : 282 francs et 301 francs.

d) 10 p.c. pour autant que la masse salariale déclarée trimestriellement par travailleur (à 100 p.c.), divisée par le nombre d'heures rémunérées se situe entre les montants de plafond horaire suivants : 302 francs et 369 francs.

§ 2. L'article 47, § 1er, alinéa 5, du même arrêté royal, confirmé et modifié par la loi du 30 mars 1994 est remplacé par un nouvel alinéa, libellé comme suit :

« Les montants des plafonds journaliers et horaire visés aux alinéas précédents sont, en ce qui concerne les travailleurs entrés en service après le 31 décembre 1993, ramenés respectivement à 133 francs et 998 francs pour les personnes ayant un handicap occupées dans un atelier protégé agréé par l'instance compétente ou pour les personnes ayant un handicap qui suivent une formation professionnelle dans un centre agréé de formation professionnelle ou de rééducation professionnelle pour les handicapés. »

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen volgend amendement voor :

« In het voorgestelde artikel 47, § 1, het tweede en derde lid te vervangen als volgt :

« Deze vermindering wordt uniform vastgesteld op 10 pct. »

« À l'article 47 proposé, § 1er, remplacer les deuxième et troisième alinéas par la disposition suivante :

« Cette réduction est fixée uniformément à 10 p.c. »

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen eveneens volgend subsidiair amendement voor :

« In het voorgestelde artikel 47, § 1, de percentages van « 50 pct., 35 pct., 20 pct. en 10 pct. » te vervangen door respectievelijk « 75 pct., 40 pct., 30 pct. en 20 pct. »

« À l'article 47, § 1er, proposé, remplacer les pourcentages de « 50 p.c., 35 p.c., 20 p.c. et 10 p.c. » respectivement par « 75 p.c., 40 p.c., 30 p.c. et 20 p.c. »

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar mijn verantwoording zoals weergegeven in het verslag.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

Artikel 3 luidt :

Art. 3. Artikel 49 van hetzelfde besluit wordt aangevuld als volgt :

« De Koning kan voor de social-profit sector bedoeld in artikel 35 van de wet van... houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid, bij een in Ministerraad overlegd besluit het genot van de verminderingen bedoeld bij artikel 47, § 1, afhankelijk maken van een bijkomende inspanning voor de tewerkstelling en Hij kan bij een in Ministerraad overlegd besluit de verminderingspercentages bedoeld in artikel 47, § 1, voor de social-profit sector bedoeld in artikel 35 van dezelfde wet verhogen.

De Koning bepaalt wat dient te worden verstaan onder een bijkomende inspanning voor de tewerkstelling. »

Art. 3. L'article 49 du même arrêté est complété comme suit :

« Le Roi peut, pour le secteur non marchand visé à l'article 35 de la loi du... portant des mesures visant à exécuter le plan pluriannuel pour l'emploi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, subordonner le bénéfice des réductions visées à l'article 47, § 1er, à un effort supplémentaire en faveur de l'emploi et Il peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, augmenter les pourcentages de réduction visés à l'article 47, § 1er, pour le secteur non marchand visé à l'article 35 de la même loi.

Le Roi détermine ce qu'il convient d'entendre par effort supplémentaire en faveur de l'emploi. »

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen volgend amendement voor :

« Dit artikel te vervangen door de volgende bepaling :

« Artikel 49 van hetzelfde besluit wordt aangevuld als volgt :

« Voor de social-profit sector bedoeld in artikel 35 van de wet van ... houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid wordt het genot van de verminderingen bedoeld bij artikel 47, § 1, afhankelijk gemaakt van een bijkomende inspanning voor de tewerkstelling.

De Koning bepaalt wat dient te worden verstaan onder een bijkomende inspanning voor de tewerkstelling. »

« Remplacer cet article par la disposition suivante :

« L'article 49 du même arrêté est complété comme suit :

« Pour le secteur non marchand visé à l'article 35 de la loi du ... portant des mesures visant à exécuter le plan pluriannuel pour l'emploi, le bénéfice des réductions visées à l'article 47, § 1er, est subordonné à un effort supplémentaire en faveur de l'emploi.

Le Roi détermine ce qu'il convient d'entendre par effort supplémentaire en faveur de l'emploi. »

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 5 luidt :

Art. 5. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 april 1996 of op een vroegere datum bepaald door de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit.

Art. 5. Le présent chapitre entre en vigueur le 1er avril 1996 ou à une date antérieure, fixée par le Roi par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen volgend amendement voor:

« *In dit artikel de woorden « of op een vroegere datum bepaald door de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit » te doen vervallen.* »

« *À cet article, supprimer les mots « ou à une date antérieure, fixée par le Roi par arrêté délibéré en Conseil des ministres. »* »

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 12 luidt:

Art. 12. Artikel 102, § 1, eerste lid, van dezelfde wet, vervangen bij koninklijk besluit nr. 424 van 1 augustus 1986 en bij de wet van 21 december 1994 wordt vervangen door een nieuw eerste lid luidende:

« Een uitkering wordt toegekend aan de werknemer die met zijn werkgever overeenkomt om zijn arbeidsprestaties te verminderen met 1/5, 1/4, 1/3 of 1/2 van het normaal aantal arbeidsuren van een voltijdse betrekking, ofwel de toepassing vraagt van een collectieve arbeidsovereenkomst die in een dergelijke regeling voorziet, ofwel een beroep doet op de bepalingen van artikel 102bis. Behalve in geval van een beroep op de bepalingen van artikel 102bis, dient de werknemer vervangen te worden door een volledig uitkeringsgerechtigde werkloze die uitkeringen geniet voor alle dagen van de week. De Koning kan bij een in Ministerraad overlegd besluit afwijken van de vervangingsplicht ten aanzien van de werknemers die hun arbeidsprestaties verminderen met 1/5, 1/4 of 1/3 van het normaal aantal arbeidsuren van een voltijdse betrekking en kan nadere regels bepalen voor de vervanging van die werknemers. »

Art. 12. À l'article 102, § 1er, alinéa 1er, de la même loi, remplacé par l'arrêté royal n° 424 du 1er août 1986 et par la loi du 21 décembre 1994, est remplacé par un nouvel alinéa 1er, libellé comme suit:

« Une indemnité est accordée au travailleur qui convient avec son employeur de réduire ses prestations de travail d'1/5, 1/4, 1/3 ou 1/2 du nombre normal d'heures de travail d'un emploi à temps plein ou qui demande l'application d'une convention collective de travail prévoyant un régime semblable ou qui fait appel aux dispositions de l'article 102bis. Hormis le cas où il est fait appel aux dispositions de l'article 102bis, le travailleur doit être remplacé par un chômeur complet idemnisé qui bénéficie d'allocations pour tous les jours de la semaine. Le Roi peut par arrêté délibéré en Conseil des ministres déroger à l'obligation de remplacement à l'égard des travailleurs qui réduisent leurs prestations de travail d'1/5, 1/4 ou 1/3 du nombre normal d'heures de travail d'un emploi à temps plein et peut fixer des règles pour le remplacement de ces travailleurs. »

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen volgend amendement voor:

« *De laatste zin van dit artikel te doen vervallen.* »

« *Supprimer la dernière phrase de cet article.* »

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

MM. Hazette et Destexhe proposent l'insertion d'un article 18bis (nouveau) rédigé comme suit:

« *Art. 18bis. Les dispositions de l'article 18 seront étendues aux régimes de pré pension à 1/3, 1/4 ou 1/5 de temps complet qui seraient introduits par des conventions collectives de travail.* »

Toutefois, les exonérations prévues aux alinéas 2 et 3 du § 1er de l'article 18 seront calculées proportionnellement à celles visées à ces alinéas. »

« *Art. 18bis. De bepalingen van artikel 18 worden uitgebreid tot de brugpensioenregelingen waarbij 1/3, 1/4 of 1/5 van de normale volledige tijd gewerkt wordt en die bij collectieve arbeidsovereenkomsten worden ingesteld.* »

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

De in het tweede en het derde lid van § 1 van artikel 16 bedoelde vrijstellingen worden niettemin berekend naar verhouding van die waarop die leden betrekking hebben. »

Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Artikel 40 luidt:

Hoofdstuk VII. — Hoge Raad voor de werkgelegenheid

Art. 40. Er wordt bij het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid een Hoge Raad voor de werkgelegenheid opgericht, hierna de Raad genoemd.

Chapitre VII. — Conseil supérieur de l'emploi

Art. 40. Un Conseil supérieur de l'emploi, appelé ci-après le Conseil, est créé auprès du ministère de l'Emploi et du Travail.

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen voor dit artikel te doen vervallen.

M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke proposent la suppression de cet article.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 41 luidt:

Art. 41. De bevoegdheden van de Raad zijn van technische en raadgevende aard.

Zijn opdracht bestaat uit de opvolging van maatregelen met betrekking tot de bevordering van de werkgelegenheid alsmede het specifiek tewerkstellingsbeleid en uit het onderzoek van voorstellen ter bevordering van de arbeidscreatie.

Een jaarlijks verslag over de werkgelegenheid en de evolutie ervan zal worden ter beschikking gesteld van de Regering en van een gezamenlijke stuurgroep van de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het bedrijfsleven evenals van de federale Wetgevende Kamers.

Art. 41. Les compétences du Conseil sont de nature technique et consultative.

Sa mission consiste à suivre les mesures relatives à la promotion de l'emploi de même que la politique d'emploi spécifique et à examiner les propositions visant à favoriser la création d'emplois.

Un rapport annuel sur l'emploi et son évolution sera mis à la disposition du Gouvernement et d'un groupe directeur commun au Conseil national du travail et au Conseil central de l'économie ainsi que des Chambres législatives fédérales.

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen voor dit artikel te doen vervallen.

M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke proposent la suppression de cet article.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 42 luidt:

Art. 42. De Koning bepaalt bij in Ministerraad overlegd besluit de nadere regels inzake voorzitterschap, samenstelling, werking en organisatie van de Raad. De Raad zal samengesteld zijn uit deskundigen die op onafhankelijke wijze adviezen verlenen.

Hij kan tevens de opdracht van de Raad aanvullen of verduidelijken bij in Ministerraad overlegd besluit.

Art. 42. Le Roi détermine par arrêté délibéré en Conseil des ministres les règles en matière de présidence, de composition, de fonctionnement et d'organisation du Conseil. Le Conseil sera composé d'experts qui donneront des avis en toute indépendance.

Il peut également par arrêté délibéré en Conseil des ministres compléter ou clarifier la mission du Conseil.

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen voor dit artikel te doen vervallen.

M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke proposent la suppression de cet article.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 44 luidt :

Hoofdstuk IX. — Sociale balans

Art. 44. Dit hoofdstuk is van toepassing op elke onderneming die bij de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen onderworpen is aan de publicatieverplichting.

Bij een in Ministerraad overlegd besluit kan de Koning de bepalingen van onderhavig hoofdstuk van toepassing maken op andere rechtspersonen die Hij aanwijst, op de voorwaarden die Hij bepaalt.

Chapitre IX. — Bilan social

Art. 44. Ce chapitre s'applique à toute entreprise soumise à l'obligation de publication par la loi du 17 juillet 1975 relative à la comptabilité et aux comptes annuels des entreprises.

Par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le Roi peut rendre applicable à d'autres personnes morales qu'Il détermine les dispositions du présent chapitre selon les modalités qu'Il fixe.

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen voor dit artikel te doen vervallen.

M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke proposent la suppression de cet article.

MM. Hazette et Destexhe proposent également la suppression de cet article.

De heren Hazette en Destexhe stellen eveneens voor dit artikel te doen vervallen.

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen volgend subsidiair amendement voor :

« *Het tweede lid van dit artikel te doen vervallen.* »

« *Supprimer le deuxième alinéa de cet article.* »

De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

Artikel 45 luidt :

Art. 45. De onderneming stelt elk jaar, tegelijk met de jaarrekeningen :

— Een overzicht op van het personeelsbestand op datum van het afsluiten van de rekeningen;

— En van de bewegingen binnen het personeelsbestand.

Het personeelsbestand bevat alle personen die, uit hoofde van een overeenkomst, arbeidsprestaties leveren onder gezag van een andere persoon en de personen die arbeidsprestaties leveren onder gezag van een andere persoon dan hun werkgever.

Het in het eerste lid bedoelde overzicht herneemt tevens :

— Per maatregel ten gunste van de tewerkstelling, genomen door of krachtens een wet of een reglement, het aantal betrokken werknemers;

— Per type overeenkomst, het aantal personen dat een opleiding gekregen heeft ten laste of op aanvraag van de onderneming.

Bij een in Ministerraad overlegd besluit kan de Koning andere gegevens aanwijzen die in het kader van de toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk moeten worden verstrekt.

Art. 45. Chaque année, simultanément aux comptes annuels, l'entreprise établit :

— Un aperçu de l'effectif du personnel à la date de clôture des comptes annuels;

— Et des mouvements au sein de l'effectif du personnel.

L'effectif du personnel comprend toutes les personnes qui, en vertu d'un contrat, fournissent des prestations de travail sous l'autorité d'une autre personne ainsi que les personnes qui fournissent des prestations de travail sous l'autorité d'une autre personne que leur employeur.

L'aperçu visé à l'alinéa premier reprend également :

— Le nombre de travailleurs concernés par chaque mesure en faveur de l'emploi, prise par ou en vertu d'une loi ou d'un règlement;

— Par type de contrat, le nombre de personnes ayant bénéficié d'une formation à charge ou à la demande de l'entreprise.

Par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le Roi peut indiquer d'autres données qui doivent être fournies dans le cadre de l'application des dispositions du présent chapitre.

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen voor dit artikel te doen vervallen.

M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke proposent la suppression de cet article.

MM. Hazette et Destexhe proposent également la suppression de cet article.

De heer Hazette en Destexhe stellen eveneens voor dit artikel te doen vervallen.

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen een subsidiair amendement voor, luidend :

« *Het laatste lid van dit artikel te doen vervallen.* »

« *Supprimer le dernier alinéa de cet article.* »

De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

Artikel 46 luidt :

Art. 46. De Koning bepaalt bij een in Ministerraad overlegd besluit :

— De inhoud en de voorstelling van de in onderhavig hoofdstuk bedoelde documenten, rekening houdend met de grootte van de ondernemingen;

— De controlemodaliteiten betreffende de uitvoering van onderhavig hoofdstuk;

— De maatregelen ten gunste van de tewerkstelling bedoeld in artikel 45, derde lid;

— De modaliteiten en voorwaarden van publicatie en toegang tot de documenten, evenals hun mededeling aan de ondernemingsraden, aan de vakbondsafvaardigingen en aan de werknemers;

— De opdrachten met betrekking tot het beheer van een geveensbank die aan de Nationale Bank van België worden toevertrouwd wat de uitvoering van onderhavig hoofdstuk betreft.

Art. 46. Par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le Roi détermine :

— La teneur et la présentation des documents visés au présent chapitre, en tenant compte de la taille des entreprises;

— Les modalités de contrôle relatives à l'application du présent chapitre;

— Les mesures en faveur de l'emploi visées à l'article 45, alinéa 3;

— Les modalités et conditions de publication et d'accès aux documents ainsi que leur communication aux conseils d'entreprises, aux délégations syndicales et aux travailleurs;

— Les missions relatives à la gestion d'une banque de données qui sont confiées à la Banque nationale de Belgique en ce qui concerne l'application du présent chapitre.

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen voor dit artikel te doen vervallen.

M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke proposent la suppression de cet article.

MM. Hazette et Destexhe proposent également la suppression de cet article.

De heren Hazette en Destexhe stellen eveneens voor dit artikel te doen vervallen.

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen volgend subsidiair amendement voor:

«*De laatste gedachtenstreep van dit artikel te vervangen als volgt:*

«*— De opdrachten met betrekking tot het beheer van een gegevensbank die aan de Rijksdienst voor sociale zekerheid (RSZ) worden toevertrouwd wat de uitvoering van onderhavig hoofdstuk betreft.*»

«*Remplacer le dernier tiret de cet article par ce qui suit:*

«*— Les missions relatives à la gestion d'une banque de données, qui sont confiées à l'Office national de sécurité sociale (ONSS) en ce qui concerne l'application du présent chapitre.*»

De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

Artikel 47 luidt:

Art. 47. § 1. Met geldboete van vijftig frank tot tienduizend frank worden gestraft de bestuurders, zaakvoerders, directeurs of procuratiehouders van rechtspersonen, die wetens de bepalingen overtreden van onderhavig hoofdstuk of van de ter uitvoering hiervan genomen besluiten.

Zij worden gestraft met een gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van vijftig frank tot tienduizend frank of met één van die straffen alleen als zij met bedrieglijk opzet hebben gehandeld.

§ 2. Met geldboete van vijftig frank tot tienduizend frank worden gestraft zij die als revisor, zelfstandig accountant of, in voorkomend geval, als commissaris de in onderhavig hoofdstuk en zijn uitvoeringsbesluiten bepaalde jaardocumenten hebben geattesteerd of goedgekeurd, terwijl niet is voldaan aan de uit die artikelen voortvloeiende verplichtingen, en zij daarvan kennis hebben of niet hebben gedaan wat zij hadden moeten doen om zich te vergewissen of aan die bepalingen was voldaan.

Zij worden gestraft met een gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van vijftig frank tot tienduizend frank of met één van die straffen alleen, als zij met bedrieglijk opzet hebben gehandeld.

§ 3. Het eerste boek van het Strafwetboek, hoofdstuk VII en artikel 85 niet uitgezonderd, is van toepassing op de in onderhavig artikel omschreven misdrijven.

Art. 47. § 1er. Sont punis d'une amende de cinquante à dix mille francs les administrateurs, gérants, directeurs ou fondés de pouvoirs de personnes morales qui sciemment contreviennent aux dispositions du présent chapitre ou des arrêtés pris en exécution de celui-ci.

Ils sont punis d'un emprisonnement d'un mois à un an et d'une amende de cinquante à dix mille francs ou de l'une de ces peines seulement s'ils ont agi avec une intention frauduleuse.

§ 2. Sont punis d'une amende de cinquante à dix mille francs ceux qui, en qualité de réviseur, d'expert-comptable indépendant ou le cas échéant de commissaire ont attesté ou approuvé les documents annuels prévus au présent chapitre et à ses arrêtés d'exécution, lorsque les obligations découlant de ces articles n'ont pas été respectées, soit en sachant qu'elles ne l'avaient pas été, soit en n'ayant pas accompli les diligences normales pour s'assurer qu'elles avaient été respectées.

Ils sont punis d'un emprisonnement d'un mois à un an et d'une amende de cinquante à dix mille francs ou de l'une de ces peines seulement s'ils ont agi avec une intention frauduleuse.

§ 3. Le livre 1er du Code pénal, sans exception du chapitre VII et de l'article 85, est applicable aux infractions prévues au présent article.

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen voor dit artikel te doen vervallen.

M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke proposent la suppression de cet article.

MM. Hazette et Destexhe proposent également la suppression de cet article.

De heren Hazette en Destexhe stellen eveneens voor dit artikel te doen vervallen.

De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

Artikel 48 luidt:

Art. 48. De in onderhavig hoofdstuk bedoelde besluiten worden aan het advies van de Centrale Raad voor het bedrijfsleven en van de Nationale Arbeidsraad voorgelegd.

Art. 48. Les arrêtés visés au présent chapitre sont soumis à l'avis du Conseil central de l'économie et du Conseil national du travail.

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen voor dit artikel te doen vervallen.

M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke proposent la suppression de cet article.

MM. Hazette et Destexhe proposent également la suppression de cet article.

De heren Hazette en Destexhe stellen eveneens voor dit artikel te doen vervallen.

De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

Artikel 49 luidt:

Art. 49. De Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de datum van inwerkingtreding van onderhavig hoofdstuk.

Art. 49. Le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, la date d'entrée en vigueur du présent chapitre.

De heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke stellen voor dit artikel te doen vervallen.

M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke proposent la suppression de cet article.

MM. Hazette et Destexhe proposent également la suppression de cet article.

De heren Hazette en Destexhe stellen eveneens voor dit artikel te doen vervallen.

De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

Une erreur matérielle s'est glissée à l'article 38 où l'expression «au maximum» n'apparaît pas dans le texte français et doit donc y être ajoutée.

Dat in de Franse tekst van artikel 38 de uitdrukking «au maximum» ontbreekt, is een materiële vergissing. Die woorden moeten worden toegevoegd.

Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

De aangehouden stemmingen en de stemming over het wetsontwerp in zijn geheel hebben later plaats.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE BETREFFENDE DE INSTELLING VAN EEN DAG TER HERDENKING VAN DE DOOR NAZI-DUISSLAND GEPLEEGDE GENOCIDE

Beraadslaging en onderzoek van de amendementen

PROPOSITION DE RÉOLUTION RELATIVE À LA JOURNÉE COMMÉMORATIVE DU GÉNOCIDE PERPÉTRÉ PAR L'ALLEMAGNE NAZIE

Discussion et examen des amendements

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het voorstel van resolutie betreffende de instelling van een dag ter herdenking van de door nazi-Duitsland gepleegde genocide.

Nous abordons l'examen de la proposition de résolution relative à la journée commémorative du génocide perpétré par l'Allemagne nazie.

Het voorstel van resolutie luidt:

De Senaat,

Herinnerend aan de resolutie inzake de strijd tegen racisme, xenofobie, antisemitisme en onverdraagzaamheid, die de Senaat op 9 februari 1995 heeft aangenomen,

Gelet op de toename van racisme, antisemitisme en xenofobie waarmee België en de internationale gemeenschap worden geconfronteerd,

Overwegende dat Europa en België in het bijzonder duidelijk en krachtig moeten reageren op die bedreigingen,

Erop wijzend dat de vrede die sedert 1945 in West-Europa heerst, niet kan gehandhaafd blijven tenzij men verhindert dat de totalitaire en racistische ideologieën van de nazi's, die hebben geleid tot de genocide op joden en zigeuners, tot de systematische moord op miljoenen andere slachtoffers en tot de Tweede Wereldoorlog, hun verderfelijke invloed uitoefenen,

Gelet op het fundamenteel belang van de opvoeding bij het levendig houden van herinneringen, vooral die aan de Tweede Wereldoorlog,

Gelet op het ontstaan van revisionistische stellingen in verband met de genocide die tijdens de Tweede Wereldoorlog heeft plaatsgehad,

Overwegende dat de gevaren van toegenomen racisme, antisemitisme en xenofobie onlangs aan het licht zijn gekomen toen zich in de lidstaten van de Europese Unie, bijzonder schokkende feiten hebben voorgedaan, zoals racistische moorden, opzettelijke brandstichtingen, bomaanslagen en grafschennis,

Steu verlenend aan de resolutie van het Europees Parlement over de dag ter herdenking van de holocaust,

1° Vraagt dat in België, zoals in alle lidstaten van de Europese Unie, een dag wordt ingesteld ter herdenking van de genocide die nazi-Duitsland heeft gepleegd en die wijst op het verband tussen de nazi-ideologie en de vormen van racisme en xenofobie die thans in het dagelijks leven opduiken;

2° Vraagt aan de Belgische Regering dat naar aanleiding van die dag activiteiten worden georganiseerd ter nagedachtenis van de Tweede Wereldoorlog en de genocide op joden en zigeuners, en dat daarbij vooral aan jongeren de gevaren worden uitgelegd die voortkomen uit totalitaire en racistische ideologieën;

3° Vraagt dat de Regering zich aansluit bij het initiatief van het Europees Parlement ter zake;

4° Vraagt dat de Regering dit initiatief binnen de Europese Raad steunt opdat deze een algemene strategie aanneemt tot bestrijding van racisme en xenofobie waarmee de Europese Unie en de lidstaten duidelijk en krachtig kunnen reageren op de gevaren van racisme, xenofobie en antisemitisme en op de ontkenning van de door nazi-Duitsland gepleegde genocide.

Le Sénat,

Rappelant la résolution, adoptée par le Sénat le 9 février 1995, relative à la lutte contre le racisme, la xénophobie, l'antisémitisme et l'intolérance;

Considérant la montée du racisme, de l'antisémitisme et de la xénophobie auxquels la Belgique et la communauté internationale sont confrontées;

Considérant que l'Europe, et la Belgique en particulier, doivent opposer une réponse claire et ferme à ces menaces;

Insistant sur le fait que la paix régnant en Europe occidentale depuis 1945 ne se maintiendra que si l'on empêche les idéologies totalitaires et racistes des nazis, qui ont abouti au génocide des Juifs, à celui des Tziganes, au massacre systématique de millions d'autres victimes et à la Seconde Guerre mondiale, d'exercer leur influence pernicieuse;

Considérant l'importance fondamentale que l'éducation joue dans la transmission de la mémoire, et en particulier en ce qui concerne la Deuxième Guerre mondiale;

Considérant l'émergence de thèses révisionnistes concernant le génocide ayant eu lieu pendant la Deuxième Guerre mondiale;

Considérant que les dangers de la montée du racisme, de l'antisémitisme et de la xénophobie ont été récemment illustrés par des faits particulièrement choquants intervenus dans les États membres de l'Union européenne, tels que les assassinats racistes, des incendies volontaires et des attentats à la bombe, ainsi que des profanations de cimetières;

Appuyant la résolution du Parlement européen sur la journée commémorative de l'holocauste,

1° Demande que soit instaurée en Belgique comme dans l'ensemble des États membres de l'Union européenne une journée qui commémore le génocide perpétré par l'Allemagne nazie et qui rappelle le lien entre l'idéologie nazie et les racismes et xénophobies qui s'affirment aujourd'hui au quotidien;

2° Demande au Gouvernement belge qu'à l'occasion de ce jour soient organisées des activités destinées à rappeler la Deuxième Guerre mondiale et le génocide des Juifs et des Tziganes et à expliquer, surtout aux jeunes, les dangers résultant des idéologies totalitaires et racistes;

3° Demande au Gouvernement de se joindre à l'initiative du Parlement européen en la matière;

4° Demande au Gouvernement d'appuyer cette initiative au sein du Conseil européen afin qu'il adopte une stratégie globale de lutte contre le racisme et la xénophobie, pour veiller à ce que l'Union européenne et les États membres réagissent clairement et fermement au danger du racisme, de la xénophobie, de l'antisémitisme et à la négation du génocide perpétré par l'Allemagne nazie.

De beraadslaging is geopend.

La discussion est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw de Bethune (CVP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de commissie heeft het voorstel van resolutie onderzocht tijdens de vergaderingen van 28 november en 19 december.

Het voorstel van resolutie werd ingediend door de heren Lallemand en Erdman c.s., en werd door de commissie op 19 december jongstleden goedgekeurd.

Op 15 juni 1995 heeft het Europees Parlement, naar aanleiding van de vijftigste verjaardag van het einde van de Tweede Wereldoorlog, een resolutie goedgekeurd over de herdenkingsdag van de holocaust.

De resolutie houdt een oproep in aan alle lidstaten van de Europese Unie om op hun kalender een Europese herdenkingsdag van de holocaust op te nemen om activiteiten te organiseren die herinneren aan de Tweede Wereldoorlog en de holocaust en om vooral de jongeren duidelijk te maken welke gevaren verbonden zijn aan totalitaire en nazistische ideologieën.

De Europese Commissie en de Europese Raad werden tevens verzocht een strategie uit te werken voor de bestrijding van het racisme en de vreemdelingenhaat, en daartoe projecten op te zetten.

Dit voorstel van resolutie neemt de oproep van het Europees Parlement over, en vraagt aan de federale Regering de in de resolutie van het Europees Parlement vervatte doelstellingen te realiseren.

De doelstellingen van het voorstel van resolutie konden in de commissie op een ruime eensgezindheid rekenen. Nochtans werden er zowel inzake vorm als inhoud kritische opmerkingen gemaakt.

Wat de vorm betreft maakten verschillende leden kanttekeningen bij de doelmatigheid van de resolutie. Zij zijn van oordeel dat er slechts resoluties mogen worden goedgekeurd die tot een wetswijziging of tot een wijziging van het beleid leiden. Een overdaad aan resoluties, waarvan de te verwachten impact op het beleid vrijwel nihil is, moet worden vermeden. Anders dreigt het gevaar dat elke resolutie, hoe lovenswaardig ook, als een vrome wens wordt afgedaan, en daardoor haar morele kracht ziet afzakken.

Wat de inhoud betreft, verwijs ik naar de bedenkingen en overwegingen die in het schriftelijk verslag staan weergegeven.

In de commissie werden amendementen ingediend.

Het eerste, ingediend door mevrouw Delcourt en de heer Lallemand, werd door de commissie met negen stemmen tegen één goedgekeurd. De indieners waren van oordeel dat de resolutie sterker de nadruk moest leggen op het verband tussen de opkomst en het succes van het totalitair en racistisch gedachtegoed in de jaren 30 in nazi-Duitsland en de holocaust tijdens de Tweede Wereldoorlog enerzijds, en het racistisch geïnspireerd optreden van bepaalde groepen en mensen anderzijds.

De reeks amendementen, die werden ingediend door de heren Verreycken en Raes, werden niet goedgekeurd door de commissie. Deze amendementen strekten ertoe de draagwijdte van de resolutie te verruimen tot andere volkerenmoorden. De commissie was van oordeel dat de exclusieve verwijzing in de resolutie naar de door nazi-Duitsland gepleegde genocide verantwoord is, omdat België hiermee rechtstreeks geconfronteerd werd. Er kan niet worden ontkend dat de holocaust deel uitmaakt van de Europese geschiedenis en nog altijd sporen nalaat in onze samenleving.

Op basis van deze argumentatie en van andere overwegingen die uitvoerig in het schriftelijk verslag worden weergegeven, werden deze amendementen, zoals gezegd, verworpen.

De geamendeerde resolutie werd door de commissie met negen stemmen, bij één onthouding aangenomen. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Hotyat.

M. Hotyat (PS). — Monsieur le Président, en Belgique, comme dans la plupart des pays d'Europe, la montée du racisme, de l'antisémitisme et de la xénophobie constitue un danger réel pour l'idéal démocratique. Aussi, face aux menaces constantes qui pèsent sur nos libertés, des actions concrètes et cohérentes en faveur de la réaffirmation des valeurs démocratiques doivent être permanentes. En effet, la démocratie n'est pas une évidence immuable apparue au fil des siècles. Au contraire, phénomène historique complexe, mouvant, au destin imprévisible, elle est organisée en système de pouvoir basé sur le principe de l'illégitimité de tout fondement autoritaire.

C'est dans ce cadre que s'inscrit la résolution du Parlement européen du 15 juin 1995, relative à la journée commémorative de l'holocauste. Le Parlement européen souhaite à cet égard que les activités organisées dans chacun des États de l'Union européenne fassent comprendre, tout particulièrement aux jeunes, les dangers que constituent pour la démocratie, les idéologies totalitaires et racistes. Les crimes contre l'humanité auxquels mène l'exercice du pouvoir pour ceux qui se réclament de telles idéologies, constituent, hélas, la démonstration extrême de ces dangers.

À l'occasion de cette journée commémorative du génocide nazi, la résolution propose concrètement d'organiser des activités à l'intention des jeunes. Mais on peut toutefois s'interroger sur le

fait de savoir si cette initiative — louable en soi parce qu'elle répond à une volonté européenne d'organiser un rappel annuel des actes de barbarie perpétrés — est suffisante dans le cadre de l'éducation des jeunes à la démocratie. Au cours des débats en commission, divers membres, ainsi que votre serviteur, se sont exprimés en vue d'inscrire cette initiative dans le cadre d'un substrat pédagogique permanent. Une commémoration une fois l'an n'est pas suffisante.

S'il est vrai que les médias ont largement fait écho à toutes les manifestations qui ont marqué la commémoration du cinquantième anniversaire de la libération des camps et de la fin de la Deuxième Guerre mondiale, on peut se demander si les jeunes ont été suffisamment préparés pour accueillir une telle masse d'informations et, surtout, pour comprendre qu'au-delà de la commémoration de ces événements, transparaisait en filigrane la réaffirmation de l'idéal démocratique.

Interrogé à l'occasion des résultats d'un sondage réalisé récemment par un mensuel et intitulé « Ce que les jeunes ne savent pas en sortant de l'école », M. Arthur Bodson, recteur de l'Université de Liège, faisait l'amère constatation que la plupart des jeunes qui quittent l'école n'ont pas acquis les connaissances générales nécessaires pour se forger des cadres de référence et pour situer des faits dans l'espace et dans le temps. Il me paraît aujourd'hui indispensable de s'interroger sur l'efficacité d'une éducation basée sur la présentation occasionnelle de faits marquants de l'histoire contemporaine !

Personnellement, je suis convaincu que la réaffirmation de cet idéal démocratique, si cher aux partis qui s'en revendiquent, doit faire l'objet d'une exploitation pédagogique systématique et cohérente dans les écoles. En effet, l'école, lieu de passage obligé de toute la jeunesse, est seule à même de remplir ce rôle.

C'est pourquoi la commémoration de l'holocauste perpétré par l'Allemagne nazie ne doit être qu'un des éléments à inscrire dans le cadre d'un processus pédagogique cohérent en faveur de la démocratie, processus qui nécessite, notamment, une remise en question de l'enseignement de l'histoire. Une pédagogie cohérente de la démocratie doit prendre appui systématiquement sur la connaissance et l'explication du monde contemporain, avec la ferme volonté de contribuer à former des citoyens responsables.

Des initiatives existent déjà, qui peuvent alimenter la réflexion. Des collègues ont relevé, en commission, un effort en ce qui concerne les musées. Il conviendrait avant tout de s'inspirer de ce que les pouvoirs publics ont réalisé dans les pays voisins, que ce soient les musées d'Allemagne mettant en évidence, au travers de thèmes renouvelés, les excès du passé nazi ou encore le Mémorial de Caen en Normandie — initiative du président Mitterrand — qui entreprend avec chaque visiteur — et notamment les groupes scolaires — une réflexion fondamentale et approfondie sur la paix dans un souci de pédagogie active.

En Belgique, le Musée de la déportation et de la résistance juives a été créé à Malines, à la caserne Dossin. À côté de cela, si le succès de l'exposition « J'avais vingt ans en 1945 » ainsi que la ferme volonté d'anciens des camps de concentration nazis poussent fortement à la concrétisation du projet du Musée de la résistance à Bruxelles, il reste encore beaucoup à faire.

Le groupe socialiste se réjouit de donner son appui à la résolution qu'il nous est proposé d'adopter parce qu'elle marque non seulement la volonté de notre assemblée de lutter pour que se maintiennent les valeurs démocratiques, mais aussi parce qu'elle peut contribuer à la mise en place progressive d'une pédagogie cohérente de la démocratie dans les écoles, mais surtout parce qu'elle s'inscrit dans la volonté de ne rien oublier des crimes abominables qui ont été perpétrés il y a cinquante ans, au nom d'une idéologie abhorrée, dont certains s'inspirent malgré tout aujourd'hui.

M. le Président. — La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le Président, la proposition de résolution dont nous avons à débattre aujourd'hui a notamment été signée par Philippe Monfils, qui était alors président du groupe PRL-FDF. C'est dire que cette proposition a notre total appui.

Elle se place, d'une part, dans la ligne de la résolution votée le 9 février dernier par notre assemblée et qui condamnait le racisme, la xénophobie, l'antisémitisme et l'intolérance et, d'autre part, elle fait suite à la résolution adoptée le 15 juin de cette année par le Parlement européen, visant à instaurer dans les pays de l'Union une journée commémorative annuelle de l'holocauste.

Ces résolutions ont bien entendu vu le jour dans le cadre du cinquantième anniversaire de la victoire sur le nazisme et le fascisme.

Le texte fait, à bon droit, référence à l'actuel retour en force de ces méprisables sentiments.

Nous devons tous constater aujourd'hui l'existence, dans notre pays, d'un racisme quotidien qui s'est d'ailleurs concrétisé lors des dernières élections européennes et législatives par la poussée de l'extrême droite au sud, au nord et au centre du pays. Certains n'hésitent pas à faire l'apologie de la collaboration.

Il est donc bon de rappeler aujourd'hui à quelles horreurs ont pu mener il y a un demi-siècle les idéologies fascistes et nazies qui trouvent, en cette fin de XXe siècle, des défenseurs et des émules.

La résolution insiste sur l'aspect éducatif à mener à l'égard des jeunes. À cet égard, nous pouvons considérer avec satisfaction que la commémoration du cinquantième anniversaire de la victoire a pu éveiller l'attention de très nombreux jeunes sur le génocide perpétré à l'égard des peuples juif et tzigane et sur l'univers concentrationnaire, et cela, par des documents, expositions et visites dans les camps de la mort.

Cependant, il ne faut pas que cette prise de conscience s'affadisse une fois les commémorations passées.

C'est pourquoi il est extrêmement utile que soit instaurée, dans tous les pays de l'Union, cette journée commémorative destinée notamment à expliquer aux jeunes les dangers résultant des idéologies totalitaires et racistes. À cet égard, l'amendement introduit en commission par Mme Delcourt et adopté était particulièrement bien inspiré.

Puisque nous parlons d'amendements, je voudrais préciser la position de mon groupe à l'égard des amendements déposés par le Vlaams Blok. En fait, ces amendements visent à noyer l'objet de la résolution dans un ensemble de considérations sur les génocides commis depuis le début du XXe siècle. Tous ces génocides ont certes existé. Dans le contexte européen actuel, le danger n'est cependant pas un génocide de type arménien ou tibétain mais la résurgence des idées totalitaires du nazisme et du fascisme qui ont précisément abouti au génocide que nous condamnons.

Il est certes loisible à un groupe politique d'introduire une proposition de résolution condamnant le génocide rwandais ou tibétain; mais cela relève d'un autre débat. En fait, j'ai l'impression que la démarche du groupe concerné vise à justifier son abstention lors du vote relatif à cette résolution.

Au fond, c'est tout à fait normal. En effet, il est impossible de condamner le génocide nazi après s'être livré à l'apologie de la collaboration et avoir transformé des collaborateurs en martyrs, comme le font les auteurs de ces amendements.

Sans doute, une assemblée comme la nôtre doit-elle être prudente à l'égard de résolutions qui lui sont présentées et ne pas les multiplier car cela risque d'en affaiblir la portée. Nous devons rester avant tout une assemblée législative.

Cependant, d'une part, le sujet abordé dans cette résolution est fondamental pour l'avenir de notre régime démocratique et, d'autre part, nous relayons sur le plan national une résolution du Parlement européen.

Après ce vote, notre rôle ne sera pas terminé. Nous devons veiller à ce que nos collègues de la Chambre suivent la même voie et à ce que le Gouvernement fasse en sorte que cette résolution ne reste pas un vœu pieux.

C'est avec beaucoup de conviction que le groupe PRL-FDF approuvera le texte qui nous est proposé. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, indien het belang van dit voorstel van resolutie moet worden afgemeten aan de aanwezigheid van de fracties, dan blijkt daaruit alvast dat

mijn fractie voor honderd procent belang hecht aan de veroordeling van elke volkerenmoord, wat van sommige, totaal afwezige fracties niet kan worden gezegd. Ik moet zelfs vaststellen dat slechts drie van de zes indieners aanwezig zijn. Zij hechten dus maar voor de helft belang aan dit voorstel van resolutie. In de marge van dat alles vraag ik mij ook af of een van de indienende fracties, met name de PRL, dit voorstel van resolutie reeds persoonlijk heeft bezorgd aan ex-collega en notoir lid, Nols, die hierdoor voor honderd procent wordt gevisieerd. Ik neem aan van wel, want ik neem ook aan dat hun uiteenzetting eerlijk was.

Ik heb hier reeds verscheidene malen beklemtoond dat voor mij geen enkele ideologie, geen enkel produkt van een denkwijze, ook maar één mensenleven waard is. Wanneer ik hier benadruk dat mijns inziens het recht op leven een absoluut recht is, dan kan niemand mij de achterliggende gedachte «in het hoofd schuiven» dat dit recht niet zou bestaan bij ideologische, filosofische of politieke geschillen. Ik zeg dit hier zo nadrukkelijk omdat ik weet dat mij telkens weer, en ongetwijfeld te kwader trouw, intenties en sympathieën worden toegedicht die niet de mijne zijn en ik weet dat ook vandaag senatoren met bovennatuurlijke gaven reeds gevonden werden en nog zullen worden gevonden, die menen te kunnen vaststellen dat er een verschil is tussen wat ik zeg, en wat zij menen in mijn gedachten te kunnen lezen. Wat ik zeg, wat ik denk en wat ik bedoel zal ik echt zelf wel omschrijven en ik heb voor de «duiding» van mijn uitspraken geen enkele pseudo-zieleknijper nodig.

Ik herhaal dan ook: geen enkel idee is het vernietigen van één mensenleven waard. De nagedachtenis van en de eerbied voor de miljoenen slachtoffers van alle volkenrenmoorden is mij veel te waardevol om te misbruiken voor politieke initiatieven. Ik weiger dus om één welbepaald misdrijf tegen de mensheid los te weken van de totaliteit der begane onmenselijkheden. Ik meen inderdaad dat enkel een veroordeling van alle volkenrenmoorden een afdoend signaal kan zijn aan de jongeren en tegelijk een signaal dat selectiviteit in de veroordeling niet noodzakelijk moet worden gelijkgesteld met oprechtheid. Aan alle jongeren moet worden verteld, niet dat er een oorzakelijk verband is tussen de misdrijven van de nationaal-socialisten 50 jaar geleden en bijvoorbeeld de ontsporingen in Rostock, maar wel dat er een verband is tussen ten eerste de menselijke wreedheid zoals de voorbije jaren is gedemonstreerd bijvoorbeeld in ex-Joegoslavië, ten tweede de menselijke domheid zoals gedemonstreerd door degenen die zich skinheads noemen en ten derde de politieke domheid die moorden selectief goedpraat als het maar voor een goede zaak is. Aan jongeren moet wel worden verteld dat geen enkele zaak, hoe overtuigd ze ook als goed of zelfs heilig wordt voorgesteld, een mensenleven waard is.

Waarom werd in onze amendementen de keuze gemaakt voor de volkenrenmoorden door de nationaal-socialisten in Duitsland, door de Chinese communisten in Tibet, door Hutu's en Tutsi's in Ruanda, door de Russen in Armenië, door de Rode Khmers in Cambodja, door de communisten in de Unie der Socialistische Sovjetrepublieken op de Russen zelf, op de Kalmukken, de Tsjetsjenen, de Kabardijnen, de Krimtataren, de Esten, Letten en Litouwers, en de Russische Joden? Omdat wij menen dat het selectief aanwijzen van één volkenrenmoord als afschrikwekkende gebeurtenis kan leiden tot de onbewuste bedenking dat slechts die ene volkenrenmoord als negatief moet worden beschouwd en dat alle andere volkenrenmoorden getolereerd kunnen worden. Bovendien willen wij via deze volkenrenmoorden, die dramatisch genoeg slechts enkele voorbeelden zijn, aantonen dat het verwerpelijke racisme niet het bepalend element was voor moordpartijen in staatsopdracht. Natuurlijk is het minderwaardig achten van een ander mens omwille van raskenmerken verwerpelijk — ik ben het daar als volksnationalist volkomen mee eens — maar religieuze haat en zeker haat vanwege een Staat tegenover andersdenkenden is even verwerpelijk.

Racisme is één verklaring voor de concentratiekampen van de nationaal-socialisten, maar kan geen verklaring geven voor de miljoenen slachtoffers van Stalin, noch voor de Killing Fields in Cambodja. Daarentegen is voor al de moorden de enige gemeenschappelijke verklaring het totalitarisme, de onverdraagzaamheid vanwege een Staat, een Staat die geen afwijkingen op de dogmatische ideologie kan aanvaarden.

Het commissieverslag maakt ook duidelijk dat sommige acties van jonge nationalistinnen dit jaar, die niet nader worden gespecificeerd, hebben geleid tot de toevoeging in de resolutie van verwijzingen naar hedendaags racisme, naar hedendaagse xenofobie, waarmee de indianen een poging ondernemen om racisme in één adem met nationalisme te doen noemen. De verschrikking van de holocaust moet aldus niet alleen waarschuwen tegen racisme, maar ook tegen nationalisme.

Nationalisme moet echter niet per definitie verworden tot racisme en vandaar leiden tot volkerenmoord, net zo min als verdediging van arbeidersbelangen automatisch moet uitmonden in socialisme en vandaar moet leiden naar moordend stalinisme, net zo min als christelijk geloof moet uitmonden in fundamentalisme en vandaar automatisch moet leiden tot brandstapels voor ketters.

Totalitarisme daarentegen leidde wel tot volkerenmoord, tot moordend stalinisme en tot brandstapels. Ideologische onverdraagzaamheid leidde wel tot volkerenmoord, tot moordend stalinisme, tot brandstapels.

Ook in onze samenleving zijn er symptomen van ideologische onverdraagzaamheid, van kiemend totalitarisme. Mensen die ontslagen worden omwille van hun politieke ideeën; democratisch verkozen mandatarissen die op de lijst van staatsgevaarlijke personen worden geplaatst; verenigingen die niet worden beschermd door het Cultuurpact omwille van hun «onstaats» denken; denkrichtingen die door de staatsmedia steevast verdacht worden gemaakt; vergaderingen die worden verboden door ministers, door steden en gemeenten en waarvoor «spontane» tegenbetogingen worden georganiseerd en getolereerd, om niet te zeggen aangemoedigd. Deze gebeurtenissen, die allerminst fictief zijn, vormen een gevaar voor de verdraagzaamheid, voor de democratie. Zij gebeuren vandaag, niet vijftig jaar geleden en zij worden geduld en toegejuicht, onder meer door de indianen van deze resolutie.

Wat voorafging was de motivering van onze amendementen die wij in de openbare vergadering opnieuw hebben ingediend. Niet de selectieve veroordeling van één misdrijf tegen de mensheid, maar het aangrijpen van alle volkerenmoorden die in hun afschuwelijkheid tot vermanend voorbeeld kunnen strekken, en het brandmerken van alle volkerenmoorden als menonwaardig kan een opvoedkundige waarde hebben. Wij hebben dan ook onze amendementen opnieuw ingediend, nadat ze in de commissie werden verworpen. Noch het oordeel van de commissie, noch het oordeel van de Senaat, zullen mij ervan weerhouden niet alle volkerenmoorden even afkeurenswaardig te vinden.

Ik neem aan dat onze amendementen om politieke motieven niet zullen worden aangenomen, maar dat zal mij niet van idee kunnen doen veranderen en ik blijf mijn opvattingen over het recht op leven en over het afkeuren van alle volkerenmoorden getrouw.

Ik zou hier nog op woorden kunnen spelen. Zo is het duidelijk dat in de Nederlandse taal het begrip «herdenken» slechts twee betekenissen heeft: ofwel wordt het begrepen als «huldigen van de positieve gaven van de overledene», ofwel als het «aanzetten tot herdenken», het opnieuw bekijken van de gegevens waarbij dat opnieuw bekijken mogelijk tot andere vaststellingen kan leiden. Het «herdenken van de genocide» zou dus — in de betekenis die de indianen blijkens de toelichting nastreven — zeker moeten worden omschreven als het veroordelen van de genocide, indien dit tenminste de bedoeling is en niet het onbewijsbare te bewijzen, namelijk het verband tussen de misdrijven van vijftig jaar geleden en de skinhead-waanzin van Rostock en elders. Deze laatste moet mijns inziens op rekening worden geschreven van het hedendaagse nihilisme en het absoluteren van het materialisme, maar het zou me zeker te ver leiden indien ik daarover vandaag een boom zou opzetten. Deze laatste overweging, het aanvechten van woorden, leek me echter voorbij te gaan aan ons hoofddoel: het veroordelen van alle volkerenmoorden. Wij hebben dus de verkeerd gebruikte woorden niet geamendeerd.

Samengevat, het Vlaams Blok kan het eens zijn met de veroordeling van elke volkerenmoord en ook met het jaarlijkse herhalen van die veroordeling. Het Vlaams Blok meent echter dat de nagedachtenis van alle slachtoffers van alle volkerenmoorden te waar-

devol is om deze te misbruiken voor politieke momentopnames. Indien onze amendementen opnieuw worden verworpen, zullen wij ons straks over het geheel van dit voorstel moeten onthouden.

Tot slot meen ik echt, en dit is opnieuw geen pose waarachter iemand allerlei andere bedenkingen mag zoeken, dat deze Kersttijd veel meer geschikt is als dag van de verzoening, veel meer dan een dag die enkel één dramatische episode uit onze recente geschiedenis benadrukt. Wij zouden echt beter de gemeenschapsministers oproepen om in het geschiedenisonderricht te doen wijzen op het historische fenomeen van verzoening, dat altijd en overal op strijd is gevolgd.

Ik ben er mij van bewust dat de geesten in België nog niet rijp zijn voor het verwerken van dit historische fenomeen en dat de onderlinge verstandhouding nog enkele generaties gehypothecerd zal blijven door de tegenstellingen van vijftig jaar geleden.

Het is echter niet nodig te hopen om te ondernemen, noch te slagen om te volharden. Dat wist reeds Willem van Oranje. Hoewel ik weet dat de naamstoefvoeging «de Zwijger» niet op mij van toepassing is, meen ik toch, in alle oprechtheid, zijn oproep tot volhardend ondernemen tot de mijne te kunnen maken.

Aangezien ik hier al onze amendementen afdoende heb verdedigd, zullen de leden van onze fractie daar niet meer op terugkomen. Wel nemen wij ons voor om mijn oproep tot het instellen van een dag voor de verzoening in een voorstel van resolutie te gieten. Ik vraag mij nu al af of dan evenveel fracties bereid zullen zijn die resolutie mee te ondertekenen. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Jonckheer.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le Président, j'ai cosigné la proposition de résolution à la suite de l'initiative du Parlement européen qui nous avait demandé de la réintroduire dans les assemblées nationales. Il est dès lors évident que les groupes Écolo et Agalev soutiendront cette résolution.

Je formulerai deux brèves remarques. Pour préserver la mémoire — surtout la mémoire active —, il convient de mener une action permanente en matière d'éducation. Beaucoup d'initiatives positives ont été prises, M. Hotyat y a fait allusion. M. Mahoux, lorsqu'il était ministre de l'Enseignement, avait pris d'excellentes initiatives en la matière. Il faut poursuivre en ce sens.

Ma deuxième remarque a trait à la théorie qui consiste à proposer de parler de l'ensemble des génocides et à ne pas s'attarder sur un génocide spécifique. Outre le fait que le Sénat a déjà adopté, en février 1995, des résolutions non sur le génocide mais sur les actes de xénophobie, il me paraît que l'on ne peut parler des génocides dans leur ensemble. En effet, entretenir la mémoire n'est possible que par rapport à des événements historiques spécifiques, d'autant que l'histoire n'est jamais terminée et que la tentation ou la volonté d'interpréter les mêmes événements historiques cinquante ans plus tard est toujours présente. Le combat permanent d'interprétation qui ne sera jamais terminé fait qu'un événement historique n'en est pas un autre. Cette résolution, en pointant un génocide spécifique qui s'est produit dans nos pays et qu'ont connu, en ce qui me concerne, mes grands-parents et mes parents, se justifie tout à fait.

Enfin, pour ma part, j'estime que le lien avec la situation actuelle me paraît trop général. S'il est possible d'établir un lien entre le génocide commis au nom d'une idéologie nazie et les mouvements politiques d'extrême droite qui existent dans la plupart des pays européens, se réclamant explicitement de cette idéologie et justifiant leurs actes par référence à des discours et théories appartenant en particulier à l'Allemagne des années 30 ou 40, il est clair par ailleurs, et c'est pourquoi le lien est moins évident, que tout un courant d'opinion xénophobe, intolérant, n'a pas besoin de se référer à l'expérience historique de l'Allemagne nazie.

De ce point de vue, si l'on veut établir un parallèle, notre incapacité — à tous, mais en particulier aux gouvernements des États de l'Union européenne —, depuis quinze ans, à résorber la crise économique et de l'emploi — cela nous ramène au point précédent, relatif au plan pluriannuel pour l'emploi — est un facteur essentiel expliquant la «délégitimation» et la crise politique, et ce que Jean-Claude Guillebaud appelle, dans un de ses livres, le désarroi idéologique contemporain.

La difficulté de pouvoir identifier spécifiquement, dans un contexte historique précis, les causes et les conséquences des situations provient aussi, à l'heure actuelle, de la délitescence de la cohésion sociale.

Il est clair que la montée, dans les années 20 et 30, de mouvements nationalistes dans les pays européens est partiellement liée à ces crises économiques, sociales et culturelles extrêmement profondes.

Nous pouvons donc nous prononcer avec assurance en faveur de cette proposition de résolution, tout en gardant plus que jamais présente à l'esprit l'absolue nécessité de briser le pessimisme culturel et politique de mise en Europe à l'heure actuelle. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de Voorzitter, met anderen betreur ik de afwezigheid van vele senatoren. De hervorming van onze instellingen heeft de aanwezigheid tijdens de debatten in plenaire vergadering niet kunnen verhogen. Vele collega's voelen zich blijkbaar geroepen om hun activiteiten elders te ontplooiën. De hoofdindieners van de resolutie, de heer Lallemand, verblijft thans in het buitenland en kan dit debat bijgevolg niet bijwonen. Zijn verontschuldiging kan wel worden aanvaard.

Ik wens mevrouw de Bethune, hoewel zij niet meer aanwezig is, geluk met haar eerste verslag in deze hoge vergadering. Het is juist dat de resolutie die voorligt, aansluit bij de resolutie die de Senaat op 9 februari 1995 heeft aangenomen en beantwoordt aan de oproep van het Europees Parlement van 15 juni 1995.

De doelstellingen van deze resolutie zijn nauwkeurig omschreven. Sommigen pinnen zich blijkbaar vast op bepaalde delen ervan, terwijl ze naar mijn gevoel veel meer in haar geheel moet worden gezien.

Wij stappen, zoals ik het al vaak heb genoemd, uit een tijdperk van getuigenis in een tijdperk van geschiedenis. De laatste getuigen van de Tweede Wereldoorlog zullen er spijtig genoeg eerlang niet meer zijn om hun eigen belevenissen te vertellen en hun opvoedende taak te vervullen. Als ik spreek over een tijdperk van geschiedenis denk ik onmiddellijk aan het onderwijs waarvoor de Gemeenschappen bevoegd zijn. In het onderwijs dat we hebben genoten werd ons de Romeinse geschiedenis tot driemaal toe uit de doeken gedaan, maar van de hedendaagse geschiedenis en haar bindingen met de maatschappij waarin wij leven zijn we weinig te weten gekomen. Er worden thans zelfs hevige discussies gevoerd met als inzet het voortbestaan van het geschiedenisonderwijs, maar dat is een ander debat en daarvoor zijn wij niet bevoegd.

Ook ik meen dat in deze resolutie het woord «herdenking» verkeerd wordt gebruikt. We zouden beter spreken van een «dag van nadenken».

Opdat we de gruwelen van de Eerste Wereldoorlog niet zouden vergeten, heeft men destijds de dag van 11 november uitgekozen. Van de oorspronkelijke bedoeling van deze herdenkingsdag is echter niet veel overgebleven. Tal van landgenoten vinden die dag een uitstekende gelegenheid om bijvoorbeeld in Nederland inkoop te gaan doen, omdat 11 november daar een gewone werkdag is. Ook de dag van 8 mei heeft zijn oorspronkelijke betekenis verloren. Samen met de heer Hotyat vraag ik mij af of het niet beter geweest was om een heel programma uit te werken zoals het Europees Parlement vraagt en waarnaar verwezen wordt in de derde aanbeveling van deze resolutie. Het democratische gedachtengoed lijdt vandaag aan een «chronische ziekte». De basiswaarden ervan worden smalend weggelachen. Zij worden verwaterd voorgesteld door een mediatieke wereld waarin geweld wordt verheerlijkt als de enige expressie om het eigen ik te verantwoorden en waarbij de uitbuiting van de laagste gevoelens in sommige omstandigheden zelfs een politieke verwoording krijgt.

Ik wil toch aan sommigen duidelijk maken dat wij geen lessen hoeven te krijgen in verdraagzaamheid. Sommigen zijn van oordeel dat dit voorstel van resolutie ook zou moeten verwijzen naar de vele andere volkerenmoorden. Nochtans is de genocide die in dit voorstel van resolutie wordt bedoeld, de enige in de geschiedenis — hoewel dit door sommigen wordt betwist — waar-

bij op industriële wijze tot uitmoording is overgegaan. Ik verwijs in dit verband naar de Wannsee-conferentie waarop over de wijze van uitvoering van die genocide werd beslist. Overigens wil ik ook doen opmerken dat de term «holocaust» in deze context verkeerd wordt gebruikt. Eigenlijk betekent deze term het offeren aan een godheid. Wij distantiëren ons van dit woord, dat spijtig genoeg reeds zodanig is verspreid, dat het nog moeilijk kan worden uitgeroed.

Door in deze resolutie ook te verwijzen naar andere volkerenmoorden zou men afwijken van het doel dat door deze resolutie wordt beoogd.

Ik weiger in het kader van deze bespreking in te gaan op de aspecten van volksnationalisme en etnisch nationalisme en de politieke vormen die ook nog vandaag aan etnisch nationalisme worden gegeven, want het etnisch nationalisme ligt inderdaad aan de basis van bepaalde plannen die hebben geleid tot de vredesakkoorden van Dayton, waarbij effectief etnische criteria werden toegepast om tot vrede te komen. Deze discussie is niet ter zake omdat vandaag ook moet worden vastgesteld dat naast de democratische waarden die wij voor ogen hebben, sommigen niet zo meer een politiek gedachtengoed willen verdedigen maar in de eerste plaats zondebokken willen zoeken, ten einde de werkelijke verantwoordelijkheid voor de aangeklaagde genocide te verschuiven.

De Senaat moet zich in de toekomst ernstig bezinnen over de draagwijdte van resoluties. Ikzelf ben geen grote voorstander van resoluties. Blijkbaar hebben sommige parlementen van deze praktijk een dagelijks gebruik gemaakt. Internationale samenwerking komt op de eerste plaats. Vanzelfsprekend zijn wij verantwoordelijk voor het opvolgen van de resolutie waarover vandaag wordt gestemd. Ik weet niet of de Kamer in navolging van de Senaat een soortgelijke resolutie zal goedkeuren. Ik verzoek in elk geval de Voorzitter om aan de Regering te vragen op het Europese vlak aan te tonen dat ons land de nodige inspanningen heeft gedaan om tegemoet te komen aan het verzoek van het Europees Parlement. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de beraadslaging, verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de amendementen bij dit voorstel van resolutie.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion, je la déclare close, et nous passons à l'examen des amendements à cette proposition de résolution.

De heren Verreycken en Raes stellen volgend amendement voor:

«*Het opschrift te vervangen als volgt:*

«*Voorstel van resolutie betreffende de instelling van een dag ter herdenking van de slachtoffers van volkerenmoorden.*»

«*Remplacer l'intitulé par ce qui suit:*

«*Proposition de résolution relative à la journée commémorative des victimes de génocides.*»

De heren Verreycken en Raes stellen ook volgend amendement voor:

«*De consideransen te vervangen als volgt:*

«*De Senaat,*

Overwegende dat de Europese volkeren duidelijk en krachtig moeten reageren op alle volkerenmoorden;

Overwegende dat de Belgische Senaat zich sterk kan maken namens het Vlaamse en het Waalse volk;

Neemt tot vermanend voorbeeld de volkerenmoorden gepleegd door de Duitse nationaal-socialisten, de volkerenmoorden door Hutu's en Tutsi's in Rwanda, de volkerenmoord op de Tibetanen door de Chinese communisten, de volkerenmoord op de Armeniërs door de Turken, de volkerenmoord op de Cambodjanen door de Rode Khmers, de volkerenmoorden gepleegd door de communisten in de voormalige Unie der Socialistische Sovjetrepublieken;»

«*Remplacer les considérants par ce qui suit:*

« Le Sénat,

Considérant que les peuples d'Europe se doivent de réagir sans ambiguïté et avec vigueur à tous les génocides;

Considérant que le Sénat belge est habilité à s'engager au nom du peuple flamand et du peuple wallon;

Prenant pour exemples moralisateurs les génocides commis par les nationaux-socialistes allemands, par les Hutus et les Tutsis au Rwanda, par les communistes chinois contre les Tibétains, par les Turcs contre les Arméniens, par les Khmers rouges contre les Cambodgiens, par les communistes de l'ancienne Union des républiques socialistes soviétiques; »

De heren Verreycken en Raes stellen een derde amendement voor dat luidt:

« *Het dispositief te vervangen als volgt:*

« *Vraagt dat in België een dag zou worden ingesteld ter herdenking van de slachtoffers van alle volkerenmoorden.* »

« *Remplacer le dispositif par ce qui suit:*

« *Demande que soit instaurée en Belgique une journée commémorative des victimes de tous les génocides.* »

De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble de la proposition de résolution.

De aangehouden stemmingen en de stemming over het voorstel van resolutie hebben later plaats.

DEMANDES D'EXPLICATIONS — VRAGEN OM UITLEG

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Le Bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes:

1. De M. Destexhe au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur « les gaspillages dans le domaine de la coopération au développement »;

Het Bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen:

1. Van de heer Destexhe aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over « de verspillingen op het vlak van de ontwikkelingssamenwerking »;

— Renvoi à la commission des Affaires étrangères (réunion publique).

Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden (openbare vergadering).

2. De M. Destexhe au Premier ministre sur « ses commentaires sur le jugement de la Cour de justice des Communautés européennes dans l'affaire Bosman ».

2. Van de heer Destexhe aan de Eerste minister over « zijn commentaar op de uitspraak van het Europese Hof van justitie in de zaak-Bosman ».

— Renvoi à la séance plénière de cet après-midi.

Verwezen naar de plenaire vergadering van vanmiddag.

M. le Président. — Nous poursuivrons nos travaux cet après-midi à 15 heures.

Wij zetten onze werkzaamheden voort vanmiddag om 15 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 13 heures.)

(De vergadering wordt gesloten om 13 uur.)

SÉANCE DE L'APRÈS-MIDI — NAMIDDAGVERGADERING

PRÉSIDENCE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 5 m.
De vergadering wordt geopend om 15 h 5 m.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

Mmes Merchiers, Nelis-Van Liedekerke, pour raison de santé; Milquet, en mission à l'étranger, et M. Chantraine, pour devoirs professionnels, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de dames Merchiers, Nelis-Van Liedekerke, om gezondheidsredenen; Milquet, met opdracht in het buitenland, en de heer Chantraine, wegens ambts- plichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Arbitragehof — Cour d'arbitrage

De Voorzitter. — Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van:

1. Het arrest nr. 80/95 uitgesproken op 14 december 1995, in zake de beroepen tot vernietiging van artikel 28 van de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen (rolnummers 769 tot 774);

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat:

1. L'arrêt n° 80/95, rendu le 14 décembre 1995, en cause des recours en annulation de l'article 28 de la loi du 30 mars 1994 portant des dispositions sociales (numéros du rôle 769 à 774);

2. Het arrest nr. 81/95 uitgesproken op 14 december 1995, in zake de beroepen tot gedeeltelijke vernietiging van:

a) De wet van 20 mei 1994 inzake de rechtstoestanden van het militair personeel;

b) De wet van 20 mei 1994 houdende statuut van de militairen korte termijn (rolnummers 782, 793 en 795 tot 799);

2. L'arrêt n° 81/95, rendu le 14 décembre 1995, en cause des recours en annulation partielle:

a) De la loi du 20 mai 1994 relative aux statuts du personnel militaire;

b) De la loi du 20 mai 1994 portant statut des militaires court terme (numéros du rôle 782, 793 et 795 à 799);

3. Het arrest nr. 82/95 uitgesproken op 14 december 1995, in zake de prejudiciële vraag betreffende artikel 38 van de wet van 27 juli 1971 op de financiering en de controle van de universitaire instellingen, gesteld door het Hof van cassatie (rolnummer 788);

3. L'arrêt n° 82/95, rendu le 14 décembre 1995, en cause de la question préjudicielle concernant l'article 38 de la loi du 27 juillet 1971 sur le financement et le contrôle des institutions universitaires, posée par la Cour de cassation (numéro du rôle 788);

4. Het arrest nr. 83/95 uitgesproken op 14 december 1995, in zake de prejudiciële vraag betreffende artikel 1, tweede lid, van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van een gewaarborgde gezinsbijslag, gesteld door het Arbeidshof te Bergen (rolnummer 803);

4. L'arrêt n° 83/95, rendu le 14 décembre 1995, en cause de la question préjudicielle concernant l'article 1er, alinéa 2, de la loi du 20 juillet 1971 instituant des prestations familiales garanties, posée par la Cour du travail de Mons (numéro du rôle 803);

5. Het arrest nr. 84/95 uitgesproken op 14 december 1995, in zake de prejudiciële vraag betreffende artikel 15bis van de wet van 8 december 1976 tot regeling van het pensioen van sommige mandatarissen en van dat van hun rechtverkrijgenden, gesteld door het Arbeidshof te Antwerpen (rolnummer 815);

5. L'arrêt n° 84/95, rendu le 14 décembre 1995, en cause de la question préjudicielle relative à l'article 15bis de la loi du 8 décembre 1976 réglant la pension de certains mandataires et celle de leurs ayants droit, posée par la Cour du travail d'Anvers (numéro du rôle 815);

6. Het arrest nr. 85/95 uitgesproken op 14 december 1995, in zake het beroep tot vernietiging van de artikelen 208, 209, 210 en 284 tot 304 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap, ingesteld door de VZW Vlaamse Hogescholen van het Lange Type en anderen (rolnummer 828).

6. L'arrêt n° 85/95, rendu le 14 décembre 1995, en cause du recours en annulation des articles 208, 209, 210 et 284 à 304 du décret de la Communauté flamande du 13 juillet 1994 relatif aux instituts supérieurs en Communauté flamande, introduit par l'ASBL «Vlaamse Hogescholen van het Lange Type» et autres (numéro du rôle 828).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Europees Parlement — Parlement européen

De Voorzitter. — Bij brief van 12 december 1995 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden:

a) Een resolutie over het jaarverslag van de Commissie, «Werkgelegenheid in Europa - 1995»;

Par lettre du 12 décembre 1995, le président du Parlement européen a transmis au Sénat:

a) Une résolution sur le rapport annuel de la Commission «L'emploi en Europe - 1995»;

b) Een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een besluit van de Raad en de Commissie tot sluiting van een partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de Oekraïne anderzijds (instemmingsprocedure);

b) Une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil et de la Commission relative à la conclusion de l'accord de partenariat et de coopération entre les Communautés européennes et leurs États membres, d'une part, et l'Ukraine, d'autre part (procédure d'avis conforme);

c) Een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een besluit van de Raad en de Commissie tot sluiting van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en Rusland anderzijds (instemmingsprocedure);

c) Une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil et de la Commission relative à la conclusion d'un accord de partenariat et de coopération entre les Communautés européennes et leurs États membres, d'une part, et la Russie, d'autre part (procédure d'avis conforme);

d) Een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een besluit van de Raad en de Commissie tot sluiting van een partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de republiek Moldavië anderzijds (instemmingsprocedure);

d) Une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil et de la Commission relative à la conclusion de l'accord de partenariat et de coopération entre les Communautés européennes et leurs États membres, d'une part, et la république de Moldavie, d'autre part (procédure d'avis conforme);

e) Een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een besluit van de Raad en de Commissie tot sluiting van een partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de republiek Kirgizië anderzijds (instemmingsprocedure);

e) Une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil et de la Commission relative à la conclusion de l'accord de partenariat et de coopération entre les Communautés européennes et leurs États membres, d'une part, et la république kirghize, d'autre part (procédure d'avis conforme);

f) Een resolutie over de Economische Monetaire Unie,

f) Une résolution sur l'Union économique et monétaire,

Aangenomen tijdens de vergaderperiode van 28, 29 en 30 november 1995.

Adoptées au cours de la période de session des 28, 29 et 30 novembre 1995.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires étrangères.

Europese Unie — Union européenne

De Voorzitter. — Bij brief van 19 december 1995 heeft de Eerste minister aan de Voorzitter van de Senaat overgezonden, de Conclusies van de Europese Raad van Madrid van 15 en 16 december 1995.

Par lettre du 19 décembre 1995, le Premier ministre a transmis au Président du Sénat, les Conclusions du Conseil européen de Madrid des 15 et 16 décembre 1995.

— Neergelegd ter griffie.

Dépôt au greffe.

Verslag van het Belgisch Comité voor UNICEF

Rapport du Comité belge pour l'UNICEF

De Voorzitter. — Bij brief van 18 december 1995 heeft het Belgisch Comité voor UNICEF zijn jaarverslag 1996 «Toestand van de kinderen in de wereld» aan de Senaat overgezonden.

Par lettre du 18 décembre 1995 le Comité belge pour l'UNICEF a transmis au Sénat son rapport annuel 1996 «La situation des enfants dans le monde».

— Neergelegd ter griffie.

Dépôt au greffe.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Inoverwegingneming — Prise en considération

De Voorzitter. — Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van voorstellen.

L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions.

U heeft de lijst ontvangen van de verschillende in overweging te nemen voorstellen met opgave van de commissies waarnaar het Bureau van plan is ze te verwijzen.

Vous avez reçu la liste des différentes propositions à prendre en considération, avec indication des commissions auxquelles le Bureau envisage de les renvoyer.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieve mij die vóór het einde van de vergadering te doen kennen.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler, de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, zal ik beschouwen dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verwezen naar de commissies die door het Bureau zijn aangeduid.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions comme prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées par le Bureau.

Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik heb een voorstel van resolutie over het vredesakkoord voor Bosnië-Herzegowina. Is het mogelijk deze resolutie vandaag nog in overweging te nemen? Het gaat hier immers om een belangrijke en dringende aangelegenheid. Ik kan u bovendien verzekeren dat de resolutie niet politiek controversieel is.

De Voorzitter. — Mijnheer Anciaux, wij zullen alles in het werk stellen om het voorstel van resolutie zo vlug mogelijk te vertalen en rond te delen. De leden moeten immers een oordeel kunnen uitspreken over het voorstel. Indien dit mogelijk is, zullen wij het voorstel van resolutie nog vóór het einde van de vergadering in overweging nemen.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DELCROIX AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «DE BETALING VAN HET EUROVIGNET»

QUESTION ORALE DE M. DELCROIX AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «LE PAIEMENT DE L'EUROVIGNETTE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Delcroix aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de betaling van het eurovignet».

Het woord is aan de heer Delcroix.

De heer Delcroix (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, de voorbije maanden ontstond heel wat beroering over het sanctioneren van belastingplichtigen die in gebreke werden gesteld omdat zij

het eurovignet voor 1995 niet tijdig hadden betaald. De boetes werden oorspronkelijk vastgelegd op driemaal het verschuldigde recht. In een aantal gevallen heeft de minister die boetes echter gevoelig verminderd. Er bereiken ons ook berichten dat de administratie hardnekkige controles uitvoert.

Graag had ik van de minister vernomen of het juist is dat ambtenaren extra premies krijgen naar gelang van de behaalde controleresultaten? Is het ook juist dat buitenlanders bij overtreding een gunstiger regime genieten dan Belgische belastingplichtigen? Er zijn voorbeelden bekend van controles, waarbij buitenlanders een boete van 10 000 frank moesten betalen, maar Belgische belastingplichtigen een boete ten bedrage van driemaal het ontdoken recht.

Sommige ontvangers van belastingen hebben nu reeds brieven verstuurd aan belastingplichtigen, waarin zij verzoeken het eurovignet voor 1996 uitsluitend te betalen met een gecertificeerde cheque en dit uiterlijk op 31 december 1995. Overweegt de minister voor het eurovignet een zelfde procedure in te stellen als voor de verkeersbelasting, dit wil zeggen voorgedrukte overschrijvingsformulieren op basis van de gegevens van 1995? Het werken met gecertificeerde cheques is immers een erg tijdrovende en dure aangelegenheid. Denkt de minister er ook aan uitstel van betaling te verlenen? De resterende periode is immers te kort, vooral gelet op de verminderde ondernemingsactiviteit in de eindejaarsperiode.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Maystadt.

De heer Maystadt, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel. — Mijnheer de Voorzitter, het eurovignet is, zoals ook de belasting op de automatische ontspanningstoestellen en de verkeersbelasting op de autovoertuigen, een met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belasting. Evenals voor deze laatste twee belastingen is voor het eurovignet in een toelage voorzien voor het opstellen van de processen-verbaal. Het bedrag hiervan, dat afhankelijk is van de grootte van de ontdoken belasting op het moment van de vaststelling, zal binnenkort worden vervangen door een vast bedrag, ongeacht de inbreuk. Die wijziging vereist echter een voorafgaand syndicaal overleg. Buiten deze toelage zijn er geen extra premies naargelang de behaalde controle-resultaten.

De grootte van de administratieve boete wordt geregeld door artikel 13 van de wet van 27 december 1994 houdende invoering van een eurovignet, dat als volgt luidt: «In geval van niet-betaling moet de belastingplichtige het ontdoken bedrag van het eurovignet betalen, verhoogd met een administratieve boete gelijk aan driemaal het voornoemde bedrag; deze boete mag evenwel niet minder bedragen dan 250 ecu.»

Op basis van deze wetsbepaling, en aangezien de Belgische belastingplichtigen krachtens artikel 8 van de wet van 12 december 1994 het jaarbedrag verschuldigd zijn, zal de administratieve boete steeds groter zijn dan 250 ecu.

Voor in het buitenland ingeschreven voertuigen, die niet onderworpen zijn aan de verplichting om een jaarlijks eurovignet te bezitten en waarvoor slechts voor de dag zelf van de overtreding een dageurovignet van 237 frank kan worden gevorderd, moet daarentegen het minimumbedrag van 250 ecu wel worden betaald.

Deze gegevens kunnen de indruk wekken dat de buitenlandse overtreders een gunstiger regime genieten aangezien de bestraffing van de inbreuk voor hen 10 000 frank bedraagt, terwijl de Belgische overtreders tot 118 496 frank voor een voertuig met drie assen en minder, of 197 492 frank, voor een voertuig met vier assen en meer, moeten betalen.

Ik leg er de nadruk op dat de bestraffing van de inbreuk van een Belgische belastingplichtige slechts eenmaal per aanslagjaar kan gebeuren, terwijl de boete van 10 000 frank ten laste van een buitenlandse bestuurder, de overtreding van slechts één dag bestraft en dus meermaals per jaar kan worden opgelegd.

De ontvangers der directe belastingen, bevoegd voor de verkeersbelastingen, hebben midden november de opdracht gekregen een drukwerk met informatie over het eurovignet te

voegen bij de jaarlijkse uitnodigingen tot betaling van de verkeersbelasting voor het aanslagjaar 1996 aan alle in hun kantoor aangegeven vrachtauto's en tractors. Daarin wordt inzake de wijze van betaling het volgende meegedeeld: «Bij betaling door middel van een circulaire cheque, een bankcheque, een gecertificeerde of een gewaarborgde — vooraf gekruiste — cheque zal het certificaat onmiddellijk worden uitgereikt zoniet (betaling via een overschrijving of een storting) zal het certificaat slechts worden uitgereikt bij de creditering van de postrekening van het bevoegd ontvangkantoor.» Alle klassieke betalingsmodaliteiten zijn dus aanvaardbaar.

De administratie onderzoekt momenteel de mogelijkheid om voor het aanslagjaar 1997 op grond van de gegevensbestanden der ontvangkantoren aan personen die met toepassing van de reglementering inzake het eurovignet potentieel belasting verschuldigd zijn, voorgedrukte overschrijvingsformulieren toe te zenden.

Ik wens er echter de aandacht op te vestigen dat artikel 9 van de wet van 27 december 1994 bepaalt dat «het eurovignet uit eigen beweging bij de bevoegde ontvanger of dienst moet worden betaald zodra het feit heeft plaatsgehad dat de verplichting daartoe doet ontstaan.»

De wettelijke regels inzake de betaling van het eurovignet laten niet toe een uitstel van betaling van de belasting in overweging te nemen. Niettemin zal het toezicht op de openbare weg in België slechts na 1 februari 1996 opnieuw van start gaan.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME DELCOURT-PÊTRE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LA RÉPARTITION DES TÂCHES ENTRE LE MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉCONOMIQUES ET LE MINISTÈRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW DELCOURT-PÊTRE AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «DE TAKENVERDELING TUSSEN HET MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN HET MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Delcourt au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «la répartition des tâches entre le ministère des Affaires économiques et le ministère de l'Emploi et du Travail».

La parole est à Mme Delcourt.

Mme Delcourt-Pêtre (PSC). — Monsieur le Président, le 30 juillet 1993, le Conseil des ministres a décidé d'une répartition des tâches entre le ministère des Affaires économiques et le ministère de l'Emploi et du Travail.

La radioscopie des départements fédéraux avait révélé la nécessité d'un regroupement des missions relatives à la protection du travail au sein d'un même département. En effet, actuellement, la protection du travail relève du ministère de l'Emploi et du Travail, à l'exception des secteurs de la sidérurgie, des mines et des carrières qui sont sous la surveillance de l'administration des Mines du ministère des Affaires économiques.

La logique de ce regroupement au ministère de l'Emploi est indéniable. Un protocole a été signé par les directeurs généraux de l'administration de la sécurité du travail pour le ministère de l'Emploi et du Travail, d'une part, et de l'administration des Mines pour le ministère des Affaires économiques, d'autre part, autorisant le transfert des missions et du personnel.

L'administration qui exerce ces tâches au ministère des Affaires économiques se compose d'ingénieurs et de délégués-ouvriers. Ce personnel ne semble pas être au courant de l'évolution des décisions en la matière. Ce personnel estime avoir rempli ses missions de façon satisfaisante et nombre d'entre eux désirent pouvoir continuer à œuvrer pour la protection du travail.

M. le ministre pourrait-il me faire connaître les raisons qui ont mené au retard d'exécution de la décision du Conseil des ministres ? Quelle est la procédure de concertation qui a été suivie avec le personnel ? Quelles sont les conclusions qui en ont été tirées et dans quels délais celles-ci seront-elles mises à exécution ?

M. le Président. — La parole est à M. Di Rupo, Vice-Premier ministre.

M. Di Rupo, Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications. — Monsieur le Président, la question de Mme Delcourt me paraît extrêmement intéressante.

Le 30 juillet 1993, le Conseil des ministres a décidé d'un transfert mutuel de compétences entre le ministère de l'Emploi et du Travail et celui des Affaires économiques.

Dans un souci de cohérence, il a été prévu, par la suite, d'ajouter à ces transferts le contrôle de la sidérurgie, non prévu à l'origine.

L'ensemble de ces propositions a été transcrit dans un protocole signé entre les deux départements concernés.

En outre, pour ce qui concerne les ingénieurs, il a été décidé que ceux-ci resteraient en fonction dans leur ministère respectif, compte tenu du fait qu'il y avait transfert réciproque de compétences et que les cadres, après restructuration, ont été déterminés sur la base du personnel effectivement en fonction au 1er janvier 1994.

Pour ce qui est des délégués-ouvriers, il a été prévu que ceux-ci seraient transférés au ministère de l'Emploi et du Travail. Mais celui-ci n'a pas encore marqué son accord à ce sujet, ce qui pourrait expliquer le retard évoqué par l'honorable membre. Étant donné que leur mandat s'achevait au 31 décembre 1994, mon prédécesseur a décidé de le renouveler pour une nouvelle période de quatre ans.

Quoi qu'il en soit, mon ministère a pris toutes les dispositions budgétaires nécessaires en vue de ce transfert.

Le personnel concerné a été tenu au courant. En outre, cette problématique a été examinée dans le cadre de la restructuration globale du ministère des Affaires économiques, lors de trois réunions du Comité intermédiaire de concertation auxquels participaient les représentants de ce personnel.

Je signale que la concrétisation des décisions du Conseil des ministres a fait l'objet d'un projet d'arrêté royal que j'ai transmis, pour approbation, au ministère de l'Emploi et du Travail. Dès que je serai en possession de la réponse de ce dernier, nous pourrons aller de l'avant.

M. le Président. — La parole est à Mme Delcourt pour une réplique.

Mme Delcourt-Pêtre (PSC). — Monsieur le Président, je remercie le ministre pour ses précisions. J'entrevois, à partir de cet arrêté royal, une solution en ce qui concerne les ouvriers délégués, mais je crains que le problème ne perdure en ce qui concerne les ingénieurs.

M. Di Rupo, Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications. — J'en prends acte, madame.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE M. MAHOUX AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «L'ARMÉE ET L'APPAREIL JUDICIAIRE AU BURUNDI»

QUESTION ORALE DE MME LIZIN AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LA SITUATION POLITIQUE AU BURUNDI»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MAHOUX AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «HET LEGER EN HET GERECHTELIJK APPARAAT IN BURUNDI»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE POLITIEKE SITUATIE IN BURUNDI»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Mahoux au ministre des Affaires étrangères sur «l'armée et l'appareil judiciaire au Burundi» ainsi que la question orale de Mme Lizin au même ministre sur «la situation politique au Burundi».

La parole est à M. Mahoux.

M. Mahoux (PS). — Monsieur le Président, nous savons que la situation au Burundi est des plus préoccupantes. Malgré une relative accalmie, les combats entre les milices hutues et l'armée burundaise ont repris avec une violence accrue.

Lors de la Conférence du Caire, les chefs d'État de la région des Grands Lacs ont mis l'accent sur la nécessité de redonner à l'ensemble de la population burundaise une confiance totale dans les forces de sécurité.

Le pouvoir judiciaire est également l'une des institutions les plus controversées au Burundi. Or, la fin de l'impunité qui règne dans le pays est un des points essentiels pour encourager la réconciliation nationale.

Par rapport à cette situation, le ministre peut-il nous donner plus d'informations sur les recommandations, en matière de sécurité, qui ont été prises à la Conférence du Caire ?

Par ailleurs, le ministre peut-il nous donner des informations au sujet de nos programmes d'aide à la construction d'un appareil judiciaire neutre et impartial ?

Enfin, le ministre a-t-il des informations sur le travail de l'équipe des cinq juristes internationaux mandatés par le Conseil de sécurité des Nations unies ainsi que sur le remplacement du représentant permanent des Nations unies ?

M. le Président. — La parole est à Mme Lizin pour poser une question.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, je souhaite poser des questions précises au ministre sur ses déclarations au sujet des activités et de la sécurité de nos coopérants au Burundi. La situation dans ce pays est aujourd'hui connue et la violence, qui est parfois considérée comme moins brutale qu'au Rwanda, semble avoir pris une tournure assez grave et préoccupante.

Dans ces circonstances, monsieur le ministre, nos relations avec le Burundi et la participation de nos coopérants peuvent-elles se poursuivre dans des conditions normales ? Quelles mesures avez-vous prises pour protéger les coopérants et quelles sont les perspectives pour leurs activités ?

Les informations dont je dispose montrent que la situation risque de s'aggraver au Rwanda dans les prochaines semaines et l'on peut vraisemblablement craindre la reprise des opérations de guerre aux frontières avec le Zaïre. Dans ces circonstances, comment voyez-vous la suite des relations entre le Burundi et le Rwanda ? Quel est le rôle des diplomates belges dans ce dossier ?

Monsieur le ministre, autant le Rwanda a vécu une situation confuse au sujet de laquelle les responsabilités ne sont pas encore aujourd'hui clarifiées, autant la Belgique, compte tenu du départ de M. Ould Abdallah, du non-remplacement de ce dernier, du rejet des deux propositions formulées par le secrétaire général pour son remplacement, devrait essayer de jouer un rôle spécifique au Burundi. Cela suppose une activité diplomatique très spécifique et beaucoup plus intense qu'elle ne l'est aujourd'hui.

Sur ce point, monsieur le ministre, envisagez-vous une action à très court terme, compte tenu de l'urgence et du risque d'évolution extrêmement grave au Rwanda ?

M. le Président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, il est vrai que la situation se détériore gravement au Burundi. Les attaques des bandes armées extrémistes sont de plus en plus fréquentes et la répression exercée par l'armée est très violente. La semaine dernière, des combats ont eu lieu dans certains quartiers de la périphérie de Bujumbura. Le nombre des assaillants était estimé à trois mille. L'armée a rétabli l'ordre, mais de nouvelles représailles ne sont pas exclues. La situation reste tendue dans la ville et dans l'ensemble du pays. À Bujumbura, l'insécurité augmente en raison des actions menées par les bandes armées des extrémistes tutsis, dénommées Sans échecs et Sojedem, qui, maintenant, s'en prennent aussi aux coopérants puisque des ONG ont été prises pour cible.

Sur intervention de notre ambassadeur, les autorités ont promis de prendre des mesures pour assurer la sécurité de nos compatriotes. Des Belges qui ont été attaqués ou menacés sont rentrés en Belgique.

J'ai fait publier un communiqué de presse invitant toute personne ayant l'intention de se rendre au Burundi dans les jours qui viennent à différer son départ. Par ailleurs, la période de fin d'année est l'occasion pour certaines familles de rentrer pour les vacances en Belgique.

Sur le plan politique, c'est l'immobilisme: la Convention de gouvernement n'est appliquée que pour le partage des fonctions et non pour une coopération gouvernementale sincère, en raison de l'orientation ethnique croissante du système institutionnel et politique et de la fragilité des institutions démocratiques. La situation politique est bloquée dans l'attente de la réunion du cadre de concertation qui devrait se prononcer sur la position du président de la République.

Nous continuons à penser que l'application sincère et effective de la Convention de gouvernement peut éviter au pays de s'enfoncer dans le chaos, puisqu'il s'agit du seul accord politique existant à ce jour entre les deux familles politiques, après des mois de négociation.

En ce qui concerne la coopération au développement au Burundi, en dehors du secteur humanitaire, les efforts de la coopération sont concentrés sur des opérations *food for work* dans lesquelles l'accent est mis sur des activités créatrices de ressources et d'emplois, avec l'objectif de créer un effet pacificateur, et sur le secteur de la santé publique. Il faut constater cependant que l'insécurité dans le pays bloque de plus en plus la mise en œuvre des projets. À cet égard, je me réfère à un récent rapport de Médecins sans frontières qui fait état de vingt-sept attaques ou agressions contre les organisations humanitaires entre février et novembre 1995, à la décision de la Croix-Rouge de Belgique de cesser ses activités et à la déclaration du représentant spécial suppléant de l'ONU, qui a dénoncé mardi les «actions terroristes et lâches» dont sont victimes ces ONG. C'est dans cette perspective que le secrétaire d'État à la Coopération, M. Moreels, a décidé de réduire considérablement le nombre des coopérants au Burundi.

Mme Lizin m'a interrogé sur les relations entre le Rwanda et le Burundi. À notre connaissance, les relations officielles sont bonnes, sur les plans politique et militaire. Bien entendu, les clivages ethniques existant dans les communautés des deux pays se répercutent réciproquement. C'est pour cela que la Belgique est convaincue que la crise doit être envisagée dans un contexte régional. Les plans adoptés par les Conférences de Nairobi, de Bujumbura et du Caire doivent être mis en œuvre, de même que les accords de sécurité conclus entre le Zaïre, le Burundi et le Rwanda.

En ce qui concerne les engagements de Nairobi, de Bujumbura et du Caire, rien n'est exécuté. Par contre, les accords entre le Zaïre et le Burundi semblent suivis d'effets. Nous avons été heureux d'apprendre ce matin que le Zaïre avait décidé de ne pas refouler les personnes déplacées avant la fin de cette année.

J'en viens au rôle diplomatique de la Belgique. Pour rappel, après maintes consultations du Parlement et donc du Sénat, notre pays prône une politique de soutien aux forces modérées et aux institutions ainsi qu'une marginalisation des extrémistes. Il continue d'appuyer une solution négociée par l'application de la Convention de gouvernement et l'instauration d'un débat national.

J'ai eu récemment la visite du président du parlement burundais, qui m'a fait de nombreuses promesses. Malheureusement, je dois à nouveau constater un décalage énorme entre celles-ci et les faits.

La Belgique a pris plusieurs initiatives; elle soutient une sorte de diplomatie préventive et une solution du conflit dans son contexte régional. J'en veux pour preuves l'appui financier à la MIOB, le soutien à la Conférence de Bujumbura, l'appui à l'organisation d'une conférence régionale sur la sécurité dans la région des Grands Lacs, conférence qui n'a pas été souhaitée par le Rwanda, l'appui à l'OUA: j'ai reçu le secrétaire général Salim Salim fin novembre. Sur ma proposition, le Gouvernement belge a décidé, le 8 décembre, de contribuer au financement des initiatives du secrétaire général de l'OUA dans la région des Grands Lacs pour 5,6 millions de francs.

Je vous signale aussi que les conclusions du rapporteur spécial sur les droits de l'homme au Burundi seront publiées prochainement. Elles sont catastrophiques. Lors de mes contacts avec mon collègue irlandais Dick Spring, nous nous sommes mis d'accord pour insister sur la convocation d'une session spéciale de la Commission des droits de l'homme sur le Burundi, et ceci non seulement pour exercer un maximum de pression sur les autorités burundaises mais aussi pour sensibiliser la communauté internationale.

Il n'empêche que la problématique du Burundi dépasse le cadre des droits de l'homme et demande une approche au niveau du Conseil de sécurité et au niveau africain, par le biais de l'OUA.

Par ailleurs, la Belgique organise, en janvier prochain, une conférence sur la prévention des conflits en Afrique, à laquelle participera l'OUA.

Finalement, la Belgique a tenté de relancer une nouvelle initiative diplomatique de l'Union — malheureusement peu de pays sont intéressés — en privilégiant une démarche avec les Africains. La base politique de ce projet est notre déclaration lors du Conseil européen de Madrid et notre prise de position lors du conseil développement d'hier.

Je répondrai maintenant aux questions posées par le sénateur Mahoux.

En ce qui concerne la Conférence du Caire, la Belgique, qui avait été invitée comme observateur par le président Carter, n'a pu assister à la réunion du Caire en raison du refus du Rwanda d'accepter la présence de tout observateur. Nous n'avons donc pas d'information directe autre que le contenu de la déclaration publiée le 29 novembre 1995 qui ne formule aucune recommandation particulière en cette matière. Selon la déclaration, les chefs d'État soutiendraient les efforts du gouvernement burundais pour mettre en œuvre les modalités des mesures de confiance dans les forces armées. Actuellement, force nous est de constater que les efforts de mise en place d'un débat national butent précisément sur les questions de sécurité.

Par ailleurs, l'aide à la lutte contre l'impunité au Burundi constitue une priorité du Gouvernement belge. Lorsque j'étais secrétaire d'État à la Coopération, l'AGCD a financé une mission de deux juristes éminents pour établir un rapport sur la situation de l'appareil judiciaire au Burundi. Une autre mission a également été envoyée par l'ACCT. Un séminaire de formation de magistrats burundais a été organisé par l'UCL. Le suivi de ce dossier est assuré par le ministère de la Justice et l'AGCD, en collaboration avec la Commission de l'Union européenne.

Quant à la commission d'enquête internationale instaurée par l'ONU, les cinq juristes qui en sont membres ont effectué récemment une première mission préparatoire au Burundi. Les travaux reprendront début 1996. Dans le cadre de son assistance à la lutte contre l'impunité, la Belgique soutient financièrement cette mission à concurrence de 300 000 dollars US.

En ce qui concerne le remplacement du représentant spécial du secrétaire général des Nations unies, le Gouvernement belge a effectué de nombreuses démarches dès le départ de M. Abdallah pour qu'il soit remplacé rapidement par quelqu'un de sa qualité, notamment en multipliant les contacts diplomatiques lors de la cinquantième assemblée générale des Nations unies, en insistant directement auprès du secrétaire général et en demandant que cette question soit mentionnée dans les conclusions du Conseil européen de Madrid, initiative qui a d'ailleurs rencontré un certain succès.

M. le Président. — La parole est à M. Mahoux pour une réplique.

M. Mahoux (PS). — Monsieur le Président, je connais tous les efforts que réalise le ministre des Affaires étrangères pour lutter contre l'indifférence ou le fatalisme des partenaires européens et de la communauté internationale vis-à-vis de la situation du Burundi.

Je voudrais lui demander de poursuivre dans cette voie. En effet, actuellement, le principal problème est celui de la sécurité tant pour la population burundaise que pour nos coopérants.

Les événements rwandais devraient nous inciter à demander sans relâche à la communauté internationale de se mobiliser pour éviter qu'une situation comparable se développe au Burundi.

M. le Président. — La parole est à Mme Lizin pour une réplique.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, je remercie le ministre de sa réponse et voudrais à nouveau insister sur le caractère d'urgence de ce dossier: il s'agit d'une question de jours.

Vous aviez également parlé, monsieur le ministre, de l'intervention de Julius Nierere. Il faut toutefois admettre que le temps presse. Le ministre et son département doivent donc concentrer leurs efforts sur la réussite concrète d'une initiative qui peut, bien entendu, émaner de l'OUA.

M. le Président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, j'ai mis ce point à l'agenda du Conseil des ministres de Madrid. Je dois cependant avouer que mes collègues n'ont pas manifesté un grand enthousiasme.

Hier, reprenant l'initiative, le docteur Moreels a provoqué une communication du Conseil des ministres chargés du développement. Le comité politique a été invité à rechercher un Européen qui devrait travailler en collaboration avec un membre de l'OUA. Un coup de fil a été donné au docteur Salim Salim concernant la nomination d'un Africain. Jusqu'à présent, les démarches devant permettre de trouver la personne susceptible de mener cette difficile tâche à bien n'ont pas encore abouti.

Je pense qu'après ce qui s'est passé au Rwanda et au Zaïre, il s'impose d'essayer de responsabiliser partiellement les Africains quant à leur propre destin. Nous nous y attachons. Il faut néanmoins malheureusement constater que les recherches entreprises depuis plusieurs mois par M. Boutros Boutros-Ghali en vue du remplacement de M. Abdallah — dont je tiens à souligner le travail remarquable — sont jusqu'à présent demeurées vaines.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER LOONES AAN DE MINISTER VAN VERVOER OVER «DE AUTONOME OVERHEIDSBEDRIJVEN EN DE REGERING»

QUESTION ORALE DE M. LOONES AU MINISTRE DES TRANSPORTS SUR «LES ENTREPRISES PUBLIQUES AUTONOMES ET LE GOUVERNEMENT»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Loones aan de minister van Vervoer over «de autonome overheidsbedrijven en de Regering».

Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, nu krijgt de Regering ook te maken met de personeelsspanningen bij de NMBS en Sabena, twee autonome overheidsbedrijven.

Waar de minister van Vervoer sinds jaren stelt enkel een passieve voogdij te kunnen uitoefenen, wordt hij plotseling actieve actor in het oplossen van de problemen. Van de Regering wordt natuurlijk een bijkomende financiële injectie verwacht.

Hoe valt het te verklaren dat een lid van de Regering, met name de heer André Flahaut, minister van Ambtenarenzaken, het ontslag kan vragen van de heer Godfroid? Wat is de houding van de Regering en van de minister van Vervoer ter zake? Wat is de houding van de Regering en van de minister van Vervoer ten aanzien van de vraag van de NMBS voor bijkomende financiering? Is er volgens de Regering, zoals de pers suggereert, een verband tussen het provocatief herstelplan van de NMBS en de uit de hand lopende stakingsacties? Hoe valt de plotse verontwaardiging van de vakbondsleiders te verklaren, nu zij toch deel uitmaken van de raad van bestuur van de NMBS? Is de minister van plan een doorgedreven onderzoek te laten verrichten naar de precieze omstandigheden van de ongecontroleerde stakingsacties? Blijkbaar kunnen enkele saboteurs, meer bepaald door het stilleggen van een aantal seinhuizen, het hele spoorwegnet ontregelen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Daerden.

De heer Daerden, minister van Vervoer. — Mijnheer de Voorzitter, mijn collega, minister Flahaut, heeft het ontslag van de heer Godfroid niet gevraagd.

Hij heeft wel aangegeven welk belang hij hecht aan het sociaal overleg en de geldende procedures. Hij sprak ook de wens uit dat geen enkel persoon het heropstarten van dit overleg zou verhinderen.

De Regering wenst dat het overleg tussen de verschillende partners binnen Sabena opnieuw wordt gestart. Het zijn de instanties van deze privé-firma zelf die een doeltreffende oplossing voor de gestelde problemen moeten vinden. Indien nodig kan een beroep worden gedaan op de bemiddeling bij collectieve onderhandelingen, iets wat de Staat ter beschikking stelt om sociale conflicten in bedrijven op te lossen.

Zoals ik reeds heb gezegd, onderzoek ik op het ogenblik de mogelijkheden om de NMBS bijkomende financiële middelen te verschaffen, zowel voor de investeringen in het binnenlands net als voor het HST-project.

Het is niet de rol van een minister om de sociale partners aan een psycho-analyse te onderwerpen teneinde een verklaring te vinden voor hun gedrag. Ik zie daar het nut niet van in en overigens ben ik helemaal niet zeker dat de conclusies van zo een onderzoek voldoende zouden kunnen worden onderbouwd. De sociale partners dragen uiteindelijk slechts verantwoordelijkheid in het verdedigen van de belangen van de mensen die zij vertegenwoordigen.

Ik meen niet dat hier van sabotage kan worden gesproken, ook al is het waar dat de spoorwegen kunnen worden lamgelegd door een klein aantal werknemers die sleutelposten als die van seingevoer of begeleider bezetten. Gelijkaardige toestanden treft men echter aan in vele industriële ondernemingen. Overigens doe ik opmerken dat het kaderpersoneel van de NMBS, weliswaar tijdelijk en in beperkte mate, toch in staat was om essentiële taken van het stakend personeel over te nemen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een repliek.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, het plezier van het aanhoren van het antwoord van de minister is altijd aan onze zijde. Ik dank hem dan ook ditmaal voor zijn duidelijk antwoord, ook al kon hij niet helemaal ingaan op de verschillende vragen.

Ik onthoud vooral de twee volgende kleine elementen van verduidelijking.

Ten eerste brengt de minister een zeer duidelijke logenstraffing van het al even duidelijke bericht in *De Standaard* die toch titelde «Flahaut wil Godfried buiten». Dat moet dus een manifeste onwaarheid geweest zijn vanwege de pers.

Ten tweede noteer ik dat de minister toch heeft overwogen een psycho-analytisch onderzoek van de sociale partners te laten verrichten, aangezien de conclusie daarvan volgens hem waarschijnlijk onduidelijk en eventueel ontluisterend zouden zijn geweest. Om het hele dossier bij Sabena wat grondiger aan te pakken zou een dergelijk onderzoek zeer nuttig kunnen zijn.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. DESMEDT AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA SÉCURITÉ ET SECRÉTAIRE D'ÉTAT À L'INTÉGRATION SOCIALE ET À L'ENVIRONNEMENT SUR «LES RETARDS DANS LES REMBOURSEMENTS AUX CPAS DES INDEMNITÉS DE MINIMEX ET AUX INDIGENTS ÉTRANGERS SANS INSCRIPTIONS AUX REGISTRES DE LA POPULATION»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DESMEDT AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VEILIGHEID EN STAATSSECRETARIS VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN LEEFMILIEU OVER «DE ACHTERSTAND IN DE TERUGBETALING AAN DE OCMW'S VAN HET BESTAANSMINIMUM EN VAN DE UITKERINGEN AAN BEHOEFTIGE VREEMDELINGEN DIE NIET IN DE BEVOLKINGSREGISTERS ZIJN INGESCHREVEN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Desmedt au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «les retards dans les remboursements aux CPAS des indemnités de minimex et aux indigents étrangers sans inscriptions aux registres de la population».

La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le Président, les CPAS doivent faire l'avance de l'intégralité du minimex ainsi que de l'aide aux indigents étrangers sans inscription au registre de la population, c'est-à-dire aux candidats réfugiés politiques bénéficiant de l'aide sociale.

Ensuite, l'État fédéral, par l'intermédiaire du ministère de la Santé publique, rembourse, selon les cas, tout ou partie de cette aide aux CPAS.

Malheureusement, ces remboursements sont souvent fort tardifs au point de mettre les trésoreries de nombreux CPAS en difficulté.

Il semblerait même que les crédits concernant les indigents étrangers soient épuisés.

M. le ministre pourrait-il répondre aux trois questions suivantes ?

Dans quel délai moyen la part des minimex incombant à l'État est-elle remboursée aux CPAS ?

Pour quel motif ces remboursements sont-ils si tardifs ?

En ce qui concerne l'aide aux indigents étrangers sans inscriptions, les crédits prévus à votre budget sont-ils suffisants ?

M. le Président. — La parole est à M. Peeters, secrétaire d'État.

M. Peeters, secrétaire d'État à la Sécurité, adjoint au ministre de l'Intérieur, et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement, adjoint au ministre de la Santé publique. — Monsieur le Président, conformément à l'article 9, paragraphe 3, de la loi du 7 août 1974 instaurant le droit à un minimum de moyens d'existence, les CPAS doivent introduire leurs décisions

d'octroi de minimex endéans les huit jours après la fin du mois, délai qui n'est pas respecté par tous les CPAS. Au moment de la réception desdites décisions par le service minimex de mon département, il est procédé au traitement des données et au tirage d'un état de frais. L'état de frais est aussitôt envoyé pour accord et signature au CPAS. Dès réception de l'état dûment signé, il est mis en paiement par le service minimex. Entre cette mise en paiement et le versement effectif sur le compte du CPAS, il s'écoule un délai de quinze jours en moyenne et de trois semaines au maximum. Un CPAS qui transmet ses décisions d'octroi juste après la fin du mois et qui renvoie l'état de frais dûment signé par retour du courrier percevra le subside de l'État endéans les huit semaines après le mois en question.

Le crédit initial de 1995 prévu pour le remboursement des CPAS dans le cadre de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés aux réfugiés s'élevait à 4,3 milliards de francs et n'était, en effet, pas suffisant. Afin de remédier à ce déficit, un crédit supplémentaire de 1,2 milliard a été accordé par le deuxième feuillet du budget 1995 adopté fin novembre à la Chambre. Ces montants sont engagés et mis en paiement pour les CPAS ayant transmis leurs factures. Par conséquent, les problèmes liés à l'insuffisance des crédits et les retards de paiement sont résolus.

M. le Président. — La parole est à M. Desmedt pour une réplique.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le Président, je remercie le secrétaire d'État pour sa réponse. Je note que le délai de deux mois mentionné à propos des dossiers concernant l'octroi du minimex ne correspond pas tout à fait aux informations recueillies auprès des présidents de CPAS.

Quant au deuxième volet de ma question, je constate que M. Peeters confirme l'insuffisance initiale du crédit budgétaire affecté à ce poste, mais qu'une régularisation interviendra très rapidement.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BOUTMANS AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE ZWARE BEBOETING VAN FIETSERS EN ZELFS VAN MINDERJARIGE FIETSERS»

QUESTION ORALE DE M. BOUTMANS AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LES LOURDES AMENDES INFLIGÉES À DES CYCLISTES ET MÊME À DES CYCLISTES MINEURS D'ÂGE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Boutmans aan de minister van Justitie over «de zware beboeting van fietsers en zelfs van minderjarige fietsers».

Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, vanuit de Antwerpse regio bereiken mij geregeld klachten over fietsers die zwaar worden beboet. Zij krijgen minnelijke schikkingen aangeboden voor zogenaamde zware overtredingen zoals bijvoorbeeld omdat zij door een rood licht zijn gereden om rechtsaf te slaan of omdat een achterlicht niet werkt. Er is sprake van bedragen van 3 000 frank tot zelfs 5 000 frank en meer.

Dergelijke boetes worden ook gestuurd aan fietsers jonger dan 16 jaar, aan wie nochtans, ingevolge de artikelen 36 en 36bis van de wet op de jeugdbescherming, geen strafrechtelijke boetes kunnen worden opgelegd.

In het koninklijk besluit van 7 april 1976, waarin de lijst van zware overtredingen is opgenomen, wordt geen onderscheid gemaakt tussen overtredingen van autobestuurders en van fiet-

sers. Fietsers betekenen nochtans veel minder een gevaar voor derden, ze veroorzaken geen verontreiniging en de boete is vaak niet in verhouding met de waarde van het voertuig. Vaak is de fiets hoogstens een paar duizend frank waard.

Daarom kreeg ik van de minister graag antwoord op een aantal concrete vragen.

Kan hij bevestigen dat minnelijke schikkingen van 3 000 frank en meer geregeld aan fietsers worden toegezonden? Is het juist dat de begin november uitgevaardigde gezamenlijke richtlijn van de procureurs-generaal dit bedrag zelfs vastlegt op 5 600 frank, zonder onderscheid te maken tussen fietsers en automobilisten?

Acht de minister dit normaal en zal hij de nodige richtlijnen uitvaardigen om fietsers eerder waarschuwingen te geven en — behalve in uitzonderlijke situaties — voor fietsers het rechtsafslaan met voorbijrijden van een rood licht te tolereren of wettelijk toe te staan? Is de minister het er mee eens dat voor de overige gevallen boetes voor fietsers alleszins aanzienlijk lager zouden moeten zijn dan voor automobilisten en zal hij ook daarvoor de nodige instructies geven? Is de minister het er met mij over eens dat boetes aan jongeren beneden de 16 jaar onwettig zijn en zal hij de parketten de opdracht geven daarmee rekening te houden?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, het is juist dat ingevolge het koninklijk besluit van 7 april 1976 als één van de zware overtredingen moet worden beschouwd het rijden met een motorvoertuig, een sleep, een fiets of een gespan zonder verlichting vooraan of achteraan wanneer het gebruik van de lichten verplicht was, evenals een rood of een vast oranjegeel licht niet in acht te hebben genomen. Deze regels zijn, zoals de andere zware overtredingen, van toepassing op fietsers.

De omzendbrief betreffende de uniforme tarifiering van geldsommen waarvan de betaling de strafvordering doet vervallen, bepaalt dat de boete voor zware overtredingen minstens 5 600 frank bedraagt. Deze omzendbrief doet evenwel geenszins afbreuk aan de beoordelingsbevoegdheid van de magistraat, wanneer deze van oordeel is dat in bepaalde individuele gevallen of bijzondere verkeerssituaties afwijkingen mogelijk moeten worden gemaakt, bijvoorbeeld op grond van de jeugdige leeftijd van de fietsers. Deze omzendbrief zal worden toegepast vanaf 1 januari 1996.

Het is niet omdat fietsers als zwakke weggebruikers beschouwd worden dat zij de verkeersregels mogen negeren. Wanneer in de wet staat dat een fiets achteraan uitgerust moet zijn met een licht dat bovendien werkt, moet worden aangestipt dat dit vooral gebeurde in het belang van en met het oog op de bescherming van de fietsers zelf. Hetzelfde geldt voor het negeren van een rood licht om rechtsaf te slaan.

In geval van overtreding van de bepalingen van de wetten en de verordeningen betreffende het wegverkeer bedraagt de leeftijd voor de strafrechtelijke meerderjarigheid 16 jaar. Beneden deze leeftijd kan geen gevangenisstraf of een strafrechtelijke geldboete worden opgelegd en kan er dus ook geen minnelijk schikking worden voorgesteld. Indien een minderjarige, ouder dan 16 jaar, niet ingaat op de voorgestelde minnelijke schikking, wordt hij of zij, samen met de ouders gedagvaard voor de politierechtbank.

Tenslotte wens ik te onderstrepen dat de verkeersregels voor iedereen gelden en dus ook voor de minderjarigen. In de verkeersopvoeding is het zelfs noodzakelijk de minderjarigen te wijzen op de bestaande verkeersregels en op het feit dat zij deze moeten respecteren. Men kan hen toch niet voorhouden dat allerlei regels met voeten mogen worden getreden alleen omdat men minderjarig is. De meeste verkeersregels zijn immers niet alleen geschreven ter bescherming van de maatschappij, maar ook ter bescherming van de verkeersdeelnemers zelf. Ik herhaal nogmaals dat de magistraat evenwel de beoordelingsvrijheid heeft om afwijkingen vast te stellen, bijvoorbeeld op basis van de leeftijd, en dat hij voor elk individueel geval een uitzondering kan maken.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een repliek.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Hoewel hij het er dus met mij over eens is dat minderjarigen beneden de 16 jaar geen geldboete mogen krijgen, ken ik gevallen waarbij jongeren van 13 of 14 jaar een voorstel tot minnelijke schikking kregen toegestuurd.

Ik ben het ermee eens dat voor minderjarigen van 16 tot 18 jaar de leeftijd geen reden tot straffeloosheid is. In deze gevallen is het echter eerder zinvol om opvoedend en terechtwijzend in plaats van strafrechtelijk op te treden. Boetes van die omvang kunnen hiertoe onmogelijk een bijdrage leveren daar zij meestal door de ouders worden betaald.

Het antwoord van de minister voldoet mij niet wanneer hij zegt dat de parketmagistraten in individuele gevallen afwijkingen kunnen toestaan. Het gaat hier immers niet om een individuele kwestie. Het zou een beleidskwestie moeten zijn dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen overtredingen door automobilisten enerzijds en door fietsers anderzijds. Automobilisten kunnen hierbij het leven van anderen in gevaar brengen. Bovendien rijden zij met een voertuig dat meestal meerdere honderdduizenden frank heeft gekost. Er moet een zekere relatie zijn met de boete, die anders haar doel totaal zou missen. Voor fietsers, die met een voertuig rijden dat hooguit 20 000 frank kost, is deze boete volledig buiten proportie.

Ik dring erop aan dat in het koninklijk besluit, waarin dit onderscheid, ten onrechte, niet wordt gemaakt, overtredingen van fietsers niet als zware, maar als lichte overtredingen worden gekwalificeerd. In het slechtste geval brengen zij immers alleen hun eigen veiligheid in gevaar. Indien dit koninklijk besluit niet wordt aangepast, moeten de parketmagistraten de opdracht krijgen om deze gevallen niet als individuele uitzonderingen, maar als een collectief aandachtspunt te beschouwen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, er bestaat een heel mechanisme van verwittigingen en dergelijke vooraleer wordt overgegaan tot vervolgingen of minnelijke schikkingen ten aanzien van minderjarigen. Ik heb dit element ten onrechte niet in mijn antwoord vermeld.

De heer Boutmans heeft expliciet de vraag gesteld omtrent de toepassing van de eenvormige tarieven voor minnelijke schikkingen. De zware overtredingen vormen hierin een globale categorie. Binnen deze categorie kan echter discussie bestaan over de werkelijke ernst van de inbreuk. De groep van de fietsers verdient wellicht een specifieke toepassing. Dit is echter een ander debat, namelijk het debat over het eenvormig tarief voor alle zware overtredingen.

Ik ben bereid om na te gaan in welke mate het koninklijk besluit van 1976 kan of moet worden gewijzigd, maar dat debat heeft niets te maken met deze mondelinge vraag.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERREYCKEN
AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE HERZIE-
NING VAN HET PROCES-VINDEVOGEL»

QUESTION ORALE DE M. VERREYCKEN AU MINISTRE
DE LA JUSTICE SUR «LA RÉVISION DU PROCÈS VINDEVOGEL»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Justitie over «de herziening van het proces-Vindevogel».

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, Leo Vindevogel, een Vlaams katholiek volksvertegenwoordiger uit Ronse, werd tijdens de repressieperiode gefusilleerd onder druk van franskiljonse katholieken uit zijn eigen stad.

In de BRTN-Panorama-uitzending van vorige donderdag verklaarde de eminente oud-volksvertegenwoordiger Jan Verroken dat degenen die onrecht door recht willen vervangen, nu het proces-Vindevogel kunnen herzien. Ik zeg «kunnen», want de vaststelling dat minstens één en mogelijk meerdere kroongetuigen ten laste achteraf zelf werden veroordeeld voor oorlogsfeiten, waardoor hun getuigenis wellicht niet meer dan een zelfverdedigend rookgordijn was, kan zeker als een nieuw feit worden beschouwd.

Ik heb over deze kwestie reeds een interpellatie gehouden en ik heb op 29 september 1995 een schriftelijke vraag gesteld aan de minister. Ik wil deze vraag herhalen in het licht van de recente opmerkingen van Jan Verroken.

Ik heb slechts één concrete vraag. Zal de minister stappen ondernemen om een herziening van het proces-Vindevogel te stimuleren?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, uit artikel 443 en volgende van het Wetboek van strafvordering blijkt dat de mogelijkheid tot herziening van een procedure als uitzonderlijk moet worden beschouwd. Er bestaan drie welbepaalde gevallen waarbij herziening mogelijk wordt en er zijn procedurele waarborgen tegen lichtzinnig gebruik van de procedure.

De eerste mogelijkheid tot herziening is onverenigbaarheid tussen verschillende veroordelingen, meer specifiek tegenstrijdigheid tussen veroordelingen van verschillende personen wegens eenzelfde misdrijf, zodat noodzakelijkerwijze de onschuld van een van hen moet blijken. Bij het proces-Vindevogel is dit niet het geval.

De tweede mogelijkheid is valse getuigenis. Hierbij is vereist dat het gaat om een getuigenis tegen de veroordeelde en dat er een in kracht van gewijsde getreden strafrechtelijke veroordeling is wegens die valse getuigenis. Een dergelijke veroordeling is in de zaak-Vindevogel niet voorhanden en dus geldt deze tweede mogelijkheid evenmin.

De derde mogelijkheid tot herziening is een nieuw feit: herziening is mogelijk, als het bewijs dat de veroordeelde onschuldig is schijnt te volgen uit een feit dat zich heeft voorgedaan sedert zijn veroordeling.

De procedure bepaalt dat het recht om een herziening aan te vragen behoort aan de veroordeelde. Als deze is overleden, wat hier het geval is, behoort dit recht aan de echtgenoot, aan de bloedverwanten in opgaande en neerdalende lijn, en aan de broers en zusters van de betrokkene. Tenslotte heeft ook de minister van Justitie dit recht.

De zaak wordt aanhangig gemaakt bij het Hof van cassatie, hetzij door een vordering van de procureur-generaal als het verzoek uitgaat van de minister, hetzij door een verzoekschrift dat op straffe van onontvankelijkheid de handtekening moet dragen van een advocaat bij het Hof van cassatie.

Opdat de aanvraag ontvankelijk zou zijn, moet bij het verzoekschrift ook een, met redenen omkleed, gunstig advies worden gevoegd van drie advocaten bij het Hof van cassatie of van drie advocaten bij het Hof van beroep, die minstens sedert 10 jaar zijn ingeschreven op het tableau.

In de Panorama-uitzending van vorige week, werd er reeds op gewezen dat een herziening in de de zaak-Vindevogel op basis van nieuwe feiten niet evident is. Het feit dat een kroongetuige achteraf zelf werd veroordeeld, betekent nog niet dat hij meeneed pleegde, wat de tweede mogelijkheid tot herziening zou kunnen impliceren. Er is dus geen veroordeling wegens valse getuigenis waarop een herziening zou kunnen steunen.

Mijn voorganger, de heer Wathélet, werd op 22 december 1994 ook al door de heer Verreycken geïnterpelleerd over een mogelijke herziening van het proces-Vindevogel. Hij heeft toen de auditeur-generaal om inlichtingen gevraagd, en hij heeft besloten geen initiatief tot herziening te nemen. Dit besluit blijft geldig.

De heer Van Hauthem heeft in de kamercommissie voor de Justitie op 26 oktober 1994 geïnterpelleerd. Toen ben ik persoonlijk tussengekomen in het debat en heb ik duidelijk gemaakt dat ik

niet ongevoelig ben voor deze materie, maar toen heb ik ook gezegd, aangezien er op verzoek van de familie een onderzoek werd gestart, dit wordt nu opnieuw bevestigd, dat met het oog op een eventueel verzoek tot herziening, de vraag aan de minister eigenlijk onnodig was. Mijn standpunt van toen handhaaf ik nog steeds.

Uit de Panorama-uitzending is gebleken dat de familie inderdaad volop bezig is met het dossier. Zij heeft nog geen verzoek tot herziening ingediend, maar het staat haar natuurlijk vrij dit alsnog te doen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een repliek.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor het uitgebreide antwoord. Ik hoef hem niet te wijzen op de symbolische periode waarin ik deze vraag stel. In deze periode van het jaar wordt er immers veel over verzoening gepraat, maar er wordt echter zeer weinig aan gedaan.

Ik ben mij ervan bewust dat vele dossiers te onvolledig zijn om te beslissen tot een herziening van het proces. In het geval Vindevogel is dat echter niet waar. Er is een uitgebreid dossier over deze zaak. Er bestaat zelfs een gedrukt stenografisch verslag van het proces. Ook in het Parlement werden hierover reeds vele vragen gesteld en interpellaties gehouden.

Op het ogenblik wordt er in de hele wereld aan verzoening gewerkt. Zo werden enkele maanden geleden oud-oostfrontstrijders door Russische militairen uitgenodigd om op een begraafplaats samen hun doden te herdenken. Zo iets kan natuurlijk enkel wanneer eerst de geschilpunten zijn weggewerkt die de verzoening in de weg staan. Dat was daar gebeurd.

Processen waarover twijfel bestaat, moeten worden herzien. In de zaak-Vindevogel is er volgens mij trouwens een nieuw feit. Er kan worden getwijfeld aan de oprechtheid van de achteraf veroordeelde kroongetuige. Een serieus onderzoek is nodig. Ik heb vooraf geen overleg gepleegd met de familie. Ik neem echter aan dat die familie de nodige stappen zal doen om het proces te laten herzien. Volgens mij moet een Staat die zichzelf rechtsstaat noemt, zelf de eerste stap kunnen doen om onrecht door recht te vervangen. Ik zal dus verder blijven aandringen op een herziening van de zaak-Vindevogel. Ik zal dat trouwens ook blijven doen voor andere zaken waarin na de oorlog onrechtvaardig werd opgetreden.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. DESTEXHE AU PREMIER MINISTRE SUR «SES COMMENTAIRES SUR LE JUGEMENT DE LA COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES DANS L'AFFAIRE BOSMAN»

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER DESTEXHE AAN DE EERSTE MINISTER OVER «ZIJN COMMENTAAR OP DE UITSPRAAK VAN HET EUROPESE HOF VAN JUSTITIE IN DE ZAAK-BOSMAN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la demande d'explications de M. Destexhe au Premier ministre sur «ses commentaires sur le jugement de la Cour de justice des Communautés européennes dans l'affaire Bosman».

La parole est à M. Destexhe.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le Président, comme le Premier ministre, j'aime le football, mais je ne crois pas qu'il soit souhaitable de confondre le rôle de supporter, même acharné, avec celui de Premier ministre. Le sport comme la politique ne s'en porteront que mieux si l'on évite la confusion des genres.

Cette frontière, vous l'avez, je le crains, franchie, monsieur le Premier ministre, par votre réaction au jugement de la Cour de justice des Communautés européennes dans l'affaire Bosman en évoquant rien moins que la révision du Traité de Maastricht dans le cadre de la Conférence intergouvernementale de 1996.

Tout d'abord, votre réaction pose un grave problème de principe sur la séparation des pouvoirs. Dans l'ordre judiciaire européen, la Cour de justice est une autorité suprême. Il appartient à la cour de dire le droit en vigueur. Les États, dont la Belgique que vous représentez, sont chargés de faire appliquer le droit communautaire et les décisions de la Cour de Luxembourg.

Dès lors, votre intervention risque d'apparaître inévitablement comme un empiètement sur les prérogatives judiciaires. Si le Premier ministre d'un État membre annonce une prolongation politique à l'issue du match arbitré par les juges, les règles du jeu sont violées et la porte ouverte à tous les abus.

Lorsque vous déclarez qu'il y a des chances de voir une révision du traité aboutir parce que «de nombreux ministres sont aussi amateurs de football», vous donnez la fâcheuse impression de reprendre à votre compte l'aphorisme de Somerset Maugham : «ce qu'il y a de vraiment commode avec le droit, c'est que l'on peut toujours s'asseoir dessus lorsque c'est nécessaire».

Ensuite, et inévitablement, vous avez clairement marqué vos préférences dans le conflit entre un joueur et les fédérations de football. En ouvrant ainsi la porte à une possible remise en cause de la décision de la justice, je ne suis pas certain que vous ayez rendu un grand service aux dirigeants des clubs de football. Au terme d'un long processus, extrêmement aléatoire, de renégociation du Traité de Maastricht, ces derniers risquent d'être exposés à de nouvelles et cruelles désillusions, retardant les adaptations que le jugement de la cour impose.

Enfin, vous, qui vous faites volontiers le champion de la cause européenne, vous risquez ainsi d'ouvrir la boîte de Pandore : chaque fois qu'un pays ne sera pas satisfait d'une décision de justice, il lui restera la solution de proposer un amendement au traité. Vous voyez d'emblée où ce type de raisonnement peut mener. John Major et quelques autres ont dû se réjouir de vous entendre.

Demain, tel pays remettra en cause la réalisation d'un véritable marché unique européen au nom, que sais-je, de l'exception pêcheur breton, de l'exception «stoemp bruxellois» ou de l'exception «pequet liégeois» ou, plus sérieusement, de l'exception sidérurgique ou de l'exception service public. Si vous persévérez dans la voie que vous avez esquissée, ce sont les fondements mêmes de la construction européenne qui risquent d'être ébranlés. Alors que l'Europe subit déjà des attaques de tous bords, vous risquez de remettre en cause le seul résultat vraiment tangible de la construction européenne : le marché unique.

Quelle Europe veut-on ? La construction européenne a déjà détruit des dizaines de milliers d'emplois dans de nombreux secteurs. Vous l'acceptez, nous l'acceptons, parce que nous sommes convaincus que les avantages sont largement supérieurs aux inconvénients et que la balance est finalement favorable pour l'emploi et la prospérité des Européens.

Vous avez toujours maintenu ce cap européen et vous n'avez jamais bronché lorsque des milliers de travailleurs de la sidérurgie et des milliers de douaniers ont perdu leur emploi sur l'autel de l'Europe. Et, tout d'un coup, parce qu'il s'agit de votre passion, le football, vous envisagez d'ouvrir une brèche dans le traité et de le réviser !

Cela est d'autant plus grave que la piste que vous évoquez, l'exception culturelle, ne débouche sur rien, et ce pour trois raisons.

Tout d'abord, l'exception culturelle concerne des biens et des marchandises particuliers. Mais les sportifs — j'espère que vous en conviendrez — ne sont pas des marchandises. Si nombreux soient ceux qui veulent protéger les œuvres d'art, nul ne remet en cause la libre circulation des artistes dans l'espace communautaire.

Ensuite, comme vous le savez, l'Union européenne ne possède que des compétences limitées dans le domaine de la culture, qui fait l'objet d'un seul article du Traité de Maastricht. Comme vous ne pouvez l'ignorer, l'exception culturelle n'existe pas vraiment, elle n'a aucune base juridique et elle n'est pas inscrite dans les Accords du GATT. Elle est simplement en discussion dans le domaine des accords mondiaux sur le commerce, mais, de toute façon, hors du champ communautaire.

Enfin, et surtout, l'analogie entre le sport et la culture est sans pertinence car, selon l'arrêt de la cour, la question ne porte pas sur l'exercice de compétences spécifiques, comme le sport ou la culture, mais sur la libre circulation des travailleurs, qui constitue une liberté fondamentale dans la Communauté européenne.

Dans vos déclarations, vous semblez volontairement ignorer le seul — j'insiste — le seul terrain où la cour a choisi de frapper : celui de la libre circulation des personnes, à l'exclusion de toute autre considération. La cour a, en effet, estimé que, dans l'Union européenne, la libre circulation des travailleurs était un droit fondamental de tout citoyen européen. Elle a d'ailleurs refusé de se placer sur le terrain de la concurrence précisément car un droit est un droit et non un article négociable. Aussi, je serais un peu surpris — mais juste un peu — si vous ou vos partenaires socialistes, vous remettiez en cause ce qui est désormais un droit fondamental du travailleur européen. Il faudra alors nous expliquer comment, par la suite, on pourra aboutir à construire l'Europe sociale que, par ailleurs, vous appelez de vos vœux.

Plutôt que de lancer votre ballon d'essai, nous aurions préféré vous entendre défendre publiquement les intérêts de la Belgique dans les dossiers européens qui la concernent directement, par exemple, la mise en place des réseaux européens, comme le TGV Bruxelles-Liège, ou la mise en œuvre du Livre blanc sur l'emploi. En particulier, les réseaux européens n'occupent que quelques lignes dans la déclaration finale du Sommet de Madrid.

Par ailleurs, monsieur le Premier ministre, la semaine dernière, ici même, en réponse à une question orale de mon collègue, Paul Hatry, sur les marchés du *Vlaamse Raad* attribués exclusivement, au mépris de toutes les règles européennes sur la concurrence, à des entreprises flamandes, vous vous déclariez incompétent en vous retranchant derrière la nouvelle architecture institutionnelle de notre pays. Vos déclarations en tant que Premier ministre fédéral sur l'affaire Bosman sont-elles dès lors compatibles avec les dispositions constitutionnelles qui ont largement communautarisé et régionalisé les matières relatives au sport et aux infrastructures sportives ? Si l'on suit votre logique, vous auriez peut-être pu proposer une «exception flamande sur la construction d'édifices publics» ou, pour faire bonne mesure, une «exception bus wallon».

Certes, la décision de la cour pose, dans l'immédiat, de graves problèmes aux clubs de football. Mais au lieu de la critiquer, ne conviendrait-il pas d'agir positivement et de vous réunir d'urgence avec les Communautés et l'Union belge afin de réduire l'impact immédiat de la décision de la Cour de justice ?

Dans cette affaire, monsieur le Premier ministre, nous sommes finalement confrontés à trois impératifs, pas forcément inconciliables : les jeunes doivent pouvoir faire du football, la liberté de circulation des travailleurs est un droit fondamental et les clubs doivent pouvoir vivre normalement.

Mais pourquoi annoncer qu'un de ces impératifs doit nécessairement s'effacer derrière les deux autres ? C'est le vieux débat entre la liberté et la sécurité. Il peut y avoir conflit entre les deux, mais personne n'a jamais affirmé qu'il fallait supprimer la liberté pour garantir la sécurité.

M. Dehaene, Premier ministre. — Quand ai-je dit cela ?

M. Destexhe (PRL-FDF). — Je vais y venir dans mon intervention. Permettez-moi de poursuivre.

La formation des jeunes joueurs est indispensable. Mais est-ce qu'il faut nécessairement vendre des joueurs professionnels pour former de jeunes footballeurs ? À moyen terme, je suis convaincu qu'il est parfaitement possible de concilier la formation des jeunes et la viabilité financière des clubs, tout en respectant le droit à la libre circulation des travailleurs. Nous ne pouvons que vous encourager à travailler dans ce sens.

Pour conclure, monsieur le Premier ministre, j'espère que vous reconnaîtrez que la voie que vous proposez est sans issue et que, dès lors, vos propos de Madrid ont dépassé votre pensée. Mes collègues de parti, plus expérimentés que moi, m'ont dit que je vous connaissais bien mal. Pour une fois, monsieur le Premier ministre, j'espère qu'ils se trompent. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le Président, l'objet de la demande d'explications de notre collègue Alain Destexhe concerne plus d'un membre de notre assemblée. Au fil du temps, j'ai pu me rendre compte effectivement que de nombreux collègues sont des spécialistes du football. Certains parmi nous ont eu des expériences malheureuses et préoccupantes en matière de football dans le cadre de leurs fonctions ministérielles. D'autres ont également des responsabilités de dirigeant.

Quoi qu'il en soit, au sein de cette assemblée, vous êtes nombreux à avoir tapé dans le ballon, rarement comme joueur professionnel, ou alors je méconnaissais la réalité, mais certainement comme amateur ou dans les cours de récréation. Peut-être vous aussi, mesdames, avez-vous eu l'occasion de pratiquer un peu le football et pas toujours dans son aspect le plus généralement critiqué, celui de la télévision du mercredi soir.

Sachant donc que le Sénat est une assemblée de grands spécialistes du football, je me permets de dire quelques mots sur le sujet développé par M. Destexhe. Je veux être précis, je partage totalement les développements que vient de faire M. Destexhe dans le cadre où ils sont posés.

Je pense, monsieur le Premier ministre, que M. Destexhe a évité toute déviation, tout dribble ou tout contournement, pour utiliser quelques termes footballistiques. Il a simplement essayé d'aller au but et il a en quelque sorte essayé, sans aucune agressivité, vous en conviendrez, de resituer sa demande d'explications dans le cadre qui doit être le sien, c'est-à-dire en regard du droit européen, d'une décision de justice. Il vous a demandé comment votre déclaration et vos intentions de modifier le traité pouvaient être compatibles avec la décision de justice rendue récemment.

Pour ma part, je souhaiterais ajouter quelques considérations à l'intervention de M. Destexhe.

Je sais que vous êtes un grand spécialiste en la matière, monsieur le Premier ministre. J'irai donc droit au fait.

Aujourd'hui, le football subit de nombreuses attaques. Certains problèmes de violence sont évoqués. À cet égard, je vous invite à suivre une émission qui sera diffusée demain soir par la RTBF, où vous entendrez MM. Tobbyack, Collignon, Dehousse et votre serviteur en débattre. Il est aussi beaucoup question de l'argent qui circule dans le milieu du football. Ces derniers temps aussi, les piètres résultats de notre équipe nationale et de nos équipes de clubs ont donné lieu à de multiples commentaires.

Cependant, il est un des aspects du football dont on parle beaucoup moins. C'est de celui-là dont je voudrais vous entretenir et par la même occasion, monsieur le Premier ministre, vous permettre de vous racheter dans cette enceinte et, peut-être, de corriger certains des propos — malheureux, selon moi — que vous avez tenus en la matière.

D'abord, je rappelle qu'un Belge sur vingt est affilié à l'Union belge de football, soit au total 500 000 Belges. Connaissez-vous beaucoup d'organisations ou d'unions qui réunissent autant de membres? Assurément, non. Aujourd'hui, chaque dimanche, 10 000 matches sont organisés dans notre pays. Ceux-ci sont loin d'opposer des équipes professionnelles ou des équipes qui, pour parler vulgairement, «feraient de l'argent» au niveau des matches. Seuls une bonne vingtaine de clubs entrent dans cette catégorie. Tous les autres développent un football amateur — ou quasi amateur — et ce au profit de leurs membres qui, pour la plupart — plus de la moitié d'entre eux —, sont des jeunes de moins de 18 ans.

C'est donc une activité qui, au-delà des aspects vilipendés, à savoir la violence, les finances et parfois les activités proprement dites, est profondément sociale et dont l'importance est indéniable pour nos concitoyens. Notre pays compte 2 200 clubs de football. Telle est la réalité.

Monsieur le Premier ministre, puis-je comprendre que, dans vos récentes déclarations, c'est ce fait social que vous avez voulu souligner? Puis-je comprendre que vous ne voulez pas que l'on abandonne tous ces jeunes qui pratiquent le football, ces jeunes qui s'adonnent à des activités saines de sport et de loisirs plutôt que de tomber dans le travers de toutes les assuétudes? Si tel est

effectivement le sens de vos propos, je serai à 100 p.c. à vos côtés, même si vous avez commis une indécatesse à l'égard d'une décision de justice. Mais, si tel n'est pas le cas, alors je serais, comme M. Destexhe, heureux de vous entendre à ce sujet. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est au Premier ministre.

M. Dehaene, Premier ministre. — Monsieur le Président, je souhaiterais éclaircir certains points.

D'abord, je n'ai, à aucun moment, mis en cause l'arrêt rendu par la Cour de justice. Celui-ci existe et il doit être appliqué.

Ensuite, comme je l'ai déjà dit, selon moi, les ligues sportives, et plus particulièrement celles de football, ont attendu trop longtemps pour adapter certaines règles à des réalités légales, je pense au traité européen, et elles auraient évité bon nombre d'ennuis en contactant dans les délais la Commission européenne, ce que M. Van Miert a également souligné.

Je respecte les juges et leurs prononcés et la Cour de justice n'est nullement mise en cause quand on constate que l'application voire l'interprétation d'une loi par les juges ne correspond pas à la réalité et qu'il y a lieu d'adapter la loi. Cela étant, je refuse un gouvernement des juges. Cette mise au point est importante pour éviter tout malentendu.

Pour rassurer M. Destexhe, je lui répondrai que je sais ce que je dis et que je ne lance jamais de paroles en l'air. Dans la note de politique générale rédigée pour la conférence intergouvernementale et qui a été déposée au Parlement, il est explicitement précisé: «De plus, d'aucuns ont exprimé le souhait de voir élaborer également des projets d'articles conventionnels spécifiques concernant le tourisme et le sport.» Le sport relevant des compétences des Communautés, ces dernières ont été consultées au préalable pour rédiger cette note de politique générale et elles ont confirmé ce souhait. Je n'ai donc fait que reprendre un souhait exprimé *in tempore non suspecto*.

Au mois de septembre de cette année, le Comité olympique m'a demandé, par l'intermédiaire de M. Rogge, d'appuyer l'insertion d'un tel paragraphe relatif au sport. Je lui ai répondu que j'étais favorable à cette proposition mais que les Communautés devaient être consultées puisque le sport relève de leurs compétences. Par l'insertion de ce paragraphe relatif au sport, je ne veux pas déroger au principe, dûment conquis, de la liberté des travailleurs. Le but est de trouver un équilibre acceptable entre l'application des règles de l'Union européenne et des lois du marché, d'une part, la viabilité du sport en général et du football en particulier, d'autre part.

Comme M. Foret, je considère que le football professionnel et plus particulièrement international représente le sommet de l'iceberg mais que le football de niveau inférieur est un phénomène culturel de société beaucoup plus large que je ne désire pas voir disparaître. Je ferai d'ailleurs observer que la réglementation belge, en matière de sport, comporte plusieurs dispositions spécifiques qui dérogent aux règles d'application du processus économique ou de sécurité sociale. C'est en cela que j'ai établi une certaine comparaison avec l'exception culturelle. Je suis en effet convaincu qu'à l'instar de la culture, le sport devrait bénéficier d'un certain statut spécial dans le traité.

Dans son intervention devant la Cour de justice, le gouvernement allemand a explicitement attiré l'attention sur le fait que le sport en général présente des analogies avec la culture. Mon opinion est donc partagée, références à l'appui. Par ailleurs, plusieurs États membres sont intervenus dans le même sens à la Cour de justice, la France et l'Italie notamment.

Dans l'état actuel de la législation européenne, la Cour de justice ne partage donc manifestement pas cet avis. Les États membres sont, en tout cas, tenus de respecter le champ de compétence de la Cour de justice et son arrêt, ce qui ne les empêchera peut-être pas de voir plus loin et de modifier la législation s'il s'avère qu'elle n'est pas adaptée à un certain nombre de phénomènes de société auxquels nous sommes confrontés. Il est nécessaire de continuer à réfléchir à cette problématique. La Cour reconnaît d'ailleurs elle-même l'importance sociale considérable des activités sportives.

En résumé, l'arrêt est un fait que je respecte. Les ligues sportives devront, même si c'est assez brutal, s'y adapter d'une manière ou d'une autre. Mais cet arrêt ne tient compte que d'une petite partie de l'organisation sportive, laquelle joue un rôle vital au sein de la société. De plus, certains de ses éléments pourraient être minés par cet arrêt. Dès lors, il convient de réfléchir à d'autres voies, tout en respectant d'autres principes, comme la liberté des travailleurs, qui doit également trouver sa place dans le traité.

Il faudra qu'une large réflexion soit menée afin de dégager une voie moyenne. En outre, les organisations et les ligues sportives devront faire preuve de souplesse pour adapter une partie de leurs règlements. Certaines l'ont déjà fait. C'est de cette façon qu'un équilibre pourra être trouvé. Je suis prêt à collaborer. Je constate les mêmes sensibilités dans d'autres États membres. Il est possible de rechercher une solution équilibrée avec les organisations sportives et même — je ne les exclus pas — avec les syndicats des joueurs, une solution qui accorderait diverses valeurs de la société. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Destexhe pour une réplique.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le Président, je n'ai jamais dit du Premier ministre qu'il lançait des paroles en l'air.

Dans le cas qui nous occupe, je crois pourtant, monsieur le Premier ministre, que vous avez commis une terrible bêtise verbale et que vous ne savez comment vous en dépêtrer. En effet, vous n'avez pas du tout répondu aux points principaux de mon intervention, par exemple, avez-vous, oui ou non, l'intention de proposer la réouverture de la négociation du Traité de Maastricht à ce sujet? Vous avez quelque peu noyé le poisson en reconnaissant la nécessité de mesures sociales pour le football...

M. Dehaene, Premier ministre. — Je crois avoir confirmé que j'ouvrais la discussion conformément à la déclaration de politique générale. J'ai confirmé que je plaçais pour l'insertion dans le traité d'un paragraphe relatif au sport et qu'à l'occasion de la conférence intergouvernementale, le problème serait posé.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Cela me paraît extrêmement grave parce que deux pistes vous sont juridiquement interdites: la remise en cause de la liberté de circulation et l'exception culturelle. Tout d'abord, vous êtes tenu de respecter l'arrêt imposant la libre circulation des travailleurs. En écoutant vos réactions, nous n'avons pas eu l'impression que vous étiez prêt à le suivre puisque vous avez en quelque sorte remis en cause le jugement rendu par le tribunal.

Ensuite, le Traité de Maastricht pourrait contenir quelques articles relatifs à la promotion du sport, à l'instar de la culture. Toutefois, si l'un de ces articles devait remettre en cause la liberté de circulation des travailleurs dans l'Union européenne, cela créerait un précédent majeur, dont une série d'États membres profiteraient immédiatement. Ce serait la fin du marché unique, qui est la seule réalisation concrète de l'Europe.

En outre, vous dites que vous n'avez pas critiqué l'arrêt de la justice. Formellement c'est vrai, mais avouez que votre intervention ressemblait à un troisième tour politique, après le deuxième tour judiciaire. Vous dites que cela se pratique tous les jours au Parlement. Je suis d'accord avec vous, mais, en général, cela ne se produit pas immédiatement après une décision judiciaire. Imaginez le tollé si, après un arrêt d'un tribunal quelconque, certains membres du Parlement remettaient immédiatement la loi en cause!

Par ailleurs, j'ai lu entièrement l'arrêt ainsi que les très longues conclusions de l'avocat général. Le seul point sur lequel s'appuie le tribunal est la libre circulation des travailleurs. J'ajouterai que l'arrêt ne concerne que le sport professionnel. Il ne vise nullement les amateurs ni le passage de ces derniers dans le monde professionnel, même s'il implique un certain nombre de conséquences dans ce domaine.

Il est évident, monsieur le Premier ministre, que vous n'avez pas le monopole du football et je remercie M. Foret d'être intervenu à ce sujet.

M. Dehaene, Premier ministre. — C'est justement pour cette raison et parce que tant de Belges sont impliqués en la matière que je suis intervenu.

M. Destexhe (PRL-FDF). Une vingtaine de pages des conclusions de l'avocat général sont précisément consacrées à rappeler l'importance sociale du sport et son impact sur la formation des jeunes.

Vous avez cité quelques exemples qui vous convenaient. Vous avez dit qu'un certain nombre de gouvernements vous avaient suivi, mais vous avez omis de citer le gouvernement du Danemark, qui a adopté la thèse inverse et qui, après une large concertation avec les milieux du sport et la société civile, est sur le point d'élaborer une loi afin d'interdire les transferts. Vous n'avez pas parlé de l'Espagne où les transferts ont été partiellement interdits. Vous auriez pu également citer les États-Unis où ces transferts ne sont pas permis non plus.

En fait, ce qui m'importe, c'est que l'on ne révisé pas le Traité de Maastricht dans un sens restrictif à l'égard de la liberté de consultation des travailleurs. Or, c'est précisément ce que vous nous avez annoncé de Madrid au lendemain du procès Bosman. Il nous paraît extrêmement important d'obtenir quelques garanties de votre part à ce sujet.

J'espère avoir apporté la preuve que la voie de l'exception culturelle est très aléatoire, vague et dénuée de substance juridique.

Après vous avoir écouté attentivement, je pense que vous avez voulu faire un «coup» électoral ou médiatique mais, actuellement, vous ne parvenez pas à justifier vos propos par une argumentation juridique.

Vous avez sans doute mal lu le Traité de Maastricht. Il est clair que la notion d'exception culturelle que vous évoquez est totalement inconsistante. Même si vous ne souhaitez pas le reconnaître, il me semble également évident que vous avez aujourd'hui largement atténué les propos que vous avez tenus à Madrid. (*Applaudissements.*)

M. Dehaene, Premier ministre. — En termes d'interprétation, vous êtes un champion!

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE BETREFFENDE HET VREDESAKKOORD VOOR BOSNIE-HERZEGOWINA

*Indiening, inoverwegingneming en verwijzing
naar de commissie*

PROPOSITION DE RESOLUTION CONCERNANT L'ACCORD DE PAIX POUR LA BOSNIE-HERZÉGOVINE

*Dépôt, prise en considération et renvoi
en commission*

De Voorzitter. — De heer Anciaux heeft een voorstel van resolutie ingediend betreffende het vredesakkoord voor Bosnië-Herzegovina waarover hij bij het begin van de vergadering heeft gesproken.

De tekst werd rondgedeeld.

Le texte a été distribué.

Is hiertegen geen bezwaar?

N'y a-t-il pas d'opposition? (*Non.*)

Het voorstel van resolutie is dus in overweging genomen. Het wordt verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

La proposition de résolution est donc prise en considération. Elle sera renvoyée à la commission des Affaires étrangères.

WETSONTWERP HOUDENDE MAATREGELEN TOT
UITVOERING VAN HET MEERJARENPLAN VOOR
WERKGELEGENHEID

Aangehouden stemmingen

PROJET DE LOI PORTANT DES MESURES VISANT À
EXÉCUTER LE PLAN PLURIANNUEL POUR L'EMPLOI

Votes réservés

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten thans stemmen over de aangehouden amendementen van het wetsontwerp houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid.

Nous devons procéder maintenant au vote sur les amendements réservés du projet de loi portant des mesures visant à exécuter le plan pluriannuel pour l'emploi.

Wij moeten ons eerst uitspreken over de amendementen 1 en 2 van de heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke bij artikel 2.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur les amendements 1 et 2 déposés par M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke à l'article 2.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le Président, je demande le vote nominatif.

M. le Président. — Cette demande est-elle appuyée? (*Plus de quatre membres se lèvent.*)

Le vote nominatif étant régulièrement demandé, il va y être procédé.

Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik wil de vergadering in herinnering brengen dat de vertegenwoordigers van de fracties die in de Overlegcommissie aanwezig waren, duidelijk hebben afgesproken dat er vandaag zou worden gestemd. Ik hoop dat die afspraken worden nagekomen en dat er geen partij politieke spelletjes worden gespeeld of koppen worden geteld. Afspraken zijn afspraken.

Ik wil doen opmerken dat onze fractie voltallig is. Mevrouw Merchiers is in het ziekenhuis opgenomen, maar heeft een stemafpraak gemaakt.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, dit werd inderdaad in de Overlegcommissie afgesproken. Bij de VLD-fractie is er ook één zieke. De andere leden zijn allemaal aanwezig.

Ik wil er alleen op wijzen dat de afspraak geen alibi mag zijn voor afwezig.

De heer Erdman (SP). — Daar ben ik het mee eens.

M. le Président. — La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le Président, le groupe PRL-FDF a pris un accord avec le groupe socialiste: M. Bock paiera avec M. Lallemand. Je tiens néanmoins à souligner qu'à nouveau la majorité ne sera pas en nombre. Une fois encore, nous nous trouvons dans une procédure où chacun aurait souhaité se déterminer correctement en fonction des forces réelles; or, ce ne sera pas le cas. Nous n'avons pas l'intention de nous livrer au petit jeu consistant à quitter l'hémicycle pour mettre le phénomène en évidence. Toutefois, je remarque que le fonctionnement de l'assemblée reste à cet égard problématique. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming.

Nous passons au vote.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

57 leden zijn aanwezig.

57 membres sont présents.

34 stemmen neen.

34 votent non.

19 stemmen ja.

19 votent oui.

4 onthouden zich.

4 s'abstiennent.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bourgeois, Boutmans, Mme Bribosia-Picard, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Dardenne, de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Mme Lizin, M. Mahoux, Mme Maximus, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Buelens, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, De Decker, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mme Mayence-Goossens, MM. Raes, Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Anciaux, Bock, Mme Leduc et M. Loones.

De Voorzitter. — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, mevrouw Merchiers heeft mij gevraagd een samenwerkingscontract af te sluiten en ik heb daar volmondig ja op gezegd. Bijgevolg heb ik mij onthouden.

Mevrouw Leduc (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met mevrouw Cantillon.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Caluwé.

M. Bock (PRL-FDF). — Monsieur le Président, j'ai pairé avec M. Lallemand.

De Voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke bij artikel 3.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement de M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke à l'article 3.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote précédent est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Wij moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke bij artikel 5.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement de M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke à l'article 5.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote précédent est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Wij stemmen over het amendement van de heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke bij artikel 12.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke à l'article 12.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

59 leden zijn aanwezig.

59 membres sont présents.

30 stemmen neen.

30 votent non.

20 stemmen ja.

20 votent oui.

9 onthouden zich.

9 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

M. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Mme Lizin, M. Mahoux, Mme Maximus, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Buelens, Ceder, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, De Decker, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mme Mayence-Goossens, MM. Raes, Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Anciaux, Bock, Boutmans, Mmes Dardenne, Dua, M. Jonckheer, Mme Leduc, MM. Loones et Vandembroeke.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement n° 11 de MM. Hazette et Destexhe tendant à l'insertion d'un article 18bis (nouveau).

Wij stemmen over het amendement nr. 11 van de heren Hazette en Destexhe dat ertoe strekt artikel 18bis (nieuw) in te lassen.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

59 membres sont présents.

59 leden zijn aanwezig.

34 votent non.

34 stemmen neen.

20 votent oui.

20 stemmen ja.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Neen hebben gestemd:

MM. Bourgeois, Boutmans, Mme Bribosia-Picard, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Dardenne, de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Mme Lizin, M. Mahoux, Mme Maximus, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Buelens, Ceder, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, De Decker, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mme Mayence-Goossens, MM. Raes, Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt et Verreycken.

Se sont abstenus:

Onthouden hebben zich:

MM. Anciaux, Bock, Mme Leduc, MM. Loones et Vandembroeke.

De Voorzitter. — De Senaat moet zich uitspreken over het amendement nr. 6 van de heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke dat ertoe strekt de artikelen 40, 41 en 42 te doen vervallen.

Le Sénat doit se prononcer sur l'amendement n° 6 de M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke qui propose la suppression des articles 40, 41 et 42.

We stemmen dus over het behoud van de artikelen 40, 41 en 42.

Nous votons donc sur le maintien des articles 40, 41 et 42.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

65 leden zijn aanwezig.

65 membres sont présents.

35 stemmen ja.

35 votent oui.

20 stemmen neen.

20 votent non.

5 onthouden zich.

5 s'abstiennent.

De artikelen 40, 41 en 42 worden dus behouden, wat de verwerping van het amendement impliceert.

Les articles 40, 41 et 42 sont donc maintenus, ce qui implique le rejet de l'amendement.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Bourgeois, Boutmans, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Dardenne, de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Mme Lizin, M. Mahoux, Mme Maximus, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Buelens, Ceder, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, De Decker, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mme Mayence-Goossens, MM. Raes, Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt et Verreycken.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Anciaux, Bock, Mme Leduc, MM. Loones et Vandembroeke.

De Voorzitter. — De Senaat moet zich uitspreken over het amendement nr. 7 van de heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke en over het amendement nr. 12 van de heren Hazette en Destexhe, die ertoe strekken de artikelen 44, 45 en 46 te doen vervallen.

Le Sénat doit se prononcer sur l'amendement n° 7 de M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke et sur l'amendement n° 12 de MM. Hazette et Destexhe, qui proposent la suppression des articles 44, 45 et 46.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

59 leden zijn aanwezig.

59 membres sont présents.

34 stemmen neen.

34 votent non.

20 stemmen ja.

20 votent oui.

5 onthouden zich.

5 s'abstiennent.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Bourgeois, Boutmans, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Dardenne, de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Mme Lizin, M. Mahoux, Mme Maximus, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghe, Mmes Van der Wildt et Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Buelens, Ceder, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, De Decker, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mme Mayence-Goossens, MM. Raes, Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt et Verreycken.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Anciaux, Bock, Mme Leduc, MM. Loones et Vandembroeke.

De Voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over het subsidiair amendement nr. 8 van de heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke bij artikel 44.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement subsidiaire n° 8 de M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke à l'article 44.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

Wij moeten ons nu uitspreken over het subsidiair amendement nr. 9 van de heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke bij artikel 45.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement subsidiaire n° 9 de M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke à l'article 45.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Wij moeten ons nu uitspreken over het subsidiair amendement nr. 10 van de heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke bij artikel 46.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement subsidiaire n° 10 de M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke à l'article 46.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

De Senaat moet nu zich uitspreken over het amendement nr. 7 van de heer Coene en mevrouw Nelis-Van Liedekerke en over het amendement nr. 12 van de heren Hazette en Destexhe die ertoe strekken artikelen 47, 48 en 49 te doen vervallen.

Le Sénat doit se prononcer maintenant sur l'amendement n° 7 de M. Coene et Mme Nelis-Van Liedekerke et sur l'amendement n° 12 de MM. Hazette et Destexhe qui proposent la suppression des articles 47, 48 et 49.

We stemmen dus over het behoud van de artikelen 47, 48 en 49.

Nous votons donc sur le maintien des articles 47, 48 et 49.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

60 leden zijn aanwezig.

60 membres sont présents.

35 stemmen ja.

35 votent oui.

20 stemmen neen.

20 votent non.

5 onthouden zich.

5 s'abstiennent.

De artikelen 47, 48 en 49 worden dus behouden, wat de verwerping van de amendementen impliceert.

Les articles 47, 48 et 49 sont donc maintenus, ce qui implique le rejet des amendements.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Bourgeois, Boutmans, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Dardenne, de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Mme Lizin, M. Mahoux, Mme Maximus, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Buelens, Ceder, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, De Decker, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mme Mayence-Goossens, MM. Raes, Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Anciaux, Bock, Mme Leduc, MM. Loones et Vandembroeke.

De Voorzitter. — We stemmen zo dadelijk over het wetsontwerp in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE BETREFFENDE DE INSTELLING VAN EEN DAG TER HERDENKING VAN DE DOOR NAZI-DUISSLAND GEPLEEGDE GENOCIDE

Aangehouden stemmingen

PROPOSITION DE RÉOLUTION RELATIVE À LA JOURNÉE COMMÉMORATIVE DU GÉNOCIDE PERPÉTRÉ PAR L'ALLEMAGNE NAZIE

Votes réservés

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten thans stemmen over de aangehouden amendementen bij dit voorstel van resolutie betreffende de instelling van een dag ter herdenking van de door nazi-Duitsland gepleegde genocide.

Nous devons procéder maintenant au vote sur les amendements réservés à la proposition de résolution relative à la journée commémorative du génocide perpétré par l'Allemagne nazie.

Wij moeten ons eerst uitspreken over het amendement van de heren Verreycken en Raes bij het opschrift van het voorstel van resolutie.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement de MM. Verreycken et Raes concernant l'intitulé de la proposition de résolution.

De heer Verreycken. — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag de naamstemming.

De Voorzitter. — Wordt deze vraag gesteund? (*Meer dan vier leden staan op.*)

Aangezien de naamstemming reglementair is gevraagd, zal ertoe worden overgegaan.

Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, de Volksuniefractie zal dit amendement goedkeuren. Wij hebben er geen enkel bezwaar tegen dat er een herdenkingsdag wordt ingesteld voor alle volkerenmoorden. Ik wens er nochtans bij te vermelden dat wij ook het voorstel van resolutie zullen goedkeuren wanneer de amendementen niet zouden worden aangenomen, in de hoop dat deze resolutie een bijdrage zou vormen tot meer pacifisme in de Westeuropese samenleving.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming.

Nous passons au vote.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

60 leden zijn aanwezig.

60 membres sont présents.

50 stemmen neen.

50 votent non.

7 stemmen ja.

7 votent oui.

3 onthouden zich.

3 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bourgeois, Boutmans, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzius, M. Coveliers, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Weys et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Buelens, Ceder, Loones, Raes, Vandembroeke, Van Hauthem et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Anciaux, Bock et Mme Leduc.

De Voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heren Verreycken en Raes bij de consideransen.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement de MM. Verreycken et Raes sur les considérants.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Wij moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heren Verreycken en Raes om het dispositief te vervangen door een andere tekst.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement de MM. Verreycken et Raes pour remplacer le dispositif par un autre texte.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

We stemmen zo dadelijk over het voorstel van resolutie.

Il sera procédé tout à l'heure sur la proposition de résolution.

WETSONTWERP HOUDENDE MAATREGELEN TOT UITVOERING VAN HET MEERJARENPLAN VOOR WERKGELEGENHEID

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT DES MESURES VISANT À EXÉCUTER LE PLAN PLURIANNUEL POUR L'EMPLOI

Vote

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan van de werkgelegenheid.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi portant des mesures visant à exécuter le plan pluriannuel pour l'emploi.

Het woord is aan de heer Coene voor een stemverklaring.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, de VLD-fractie zal zich bij de stemming over het wetsontwerp onthouden omdat het bepalingen bevat die slechts in de marge aan het werkloosheidsprobleem werken en geen aanzet geven tot het creëren van de noodzakelijke voorwaarden om nieuwe banen op een spontane manier tot stand te brengen. Een zinvolle werkgelegenheidspolitiek moet gebaseerd zijn op twee essentiële peilers: het scheppen van een klimaat van vertrouwen, want de huidige crisis is in grote mate een psychologische crisis die teweeg werd gebracht door de permanente belastingsverhogingen van de Regering; en een significante vermindering van de arbeidskosten. De inspanningen ter zake zijn ruim onvoldoende en te veel versnipperd om nog een zichtbare weerslag te hebben. Enkel wanneer aan deze twee voorwaarden is voldaan, kunnen de complementaire maatregelen die in het wetsontwerp vervat zijn zinvol worden. Aangezien dit niet het geval is zullen wij ons bij de stemming onthouden. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux voor een stemverklaring.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, dit meerjarigenplan voor werkgelegenheid is slechts een pleister op een houten been. Op zich is dat helemaal niet gevaarlijk, ware het niet dat men niets doet aan het andere nog goede been, dat door koudvuur dreigt geamputeerd te moeten worden.

Het is misdadig dat de Regering geen enkel perspectief op zekerheid biedt aan jongeren en ouderen. Onzekerheid zorgt daarenboven voor een nataliteitstekort, waardoor de toekomst nog meer onzeker wordt. Het is duidelijk dat België geen perspectief meer biedt en dat alleen een federalisering van de sociale zekerheid zowel voor de gewone Waal als voor de gewone Vlaming een zekerheid op meer welzijn en rechtvaardigheid kan bieden.

Tenslotte vinden wij het eveneens misdadig dat Eerste minister Dehaene slechts het blind achterna hollen van de Maastrichtnorm naar voren blijft schuiven, ook voor de werkloosheidsproblemen, hoewel het Europees Parlement zelf in een studie heeft geconcludeerd dat de EMU anderhalf miljoen arbeidsplaatsen zal kosten.

Om die redenen zal de Volksunie-fractie tegen dit schijnplan stemmen. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Jonckheer pour une explication de vote.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le Président, nous sommes longuement intervenus ce matin, en séance plénière, devant un auditoire plutôt clairsemé.

Nous voterons contre ce projet, même si une série d'initiatives vont dans le bon sens. Cependant, globalement, ce plan pluriannuel pour l'emploi s'inscrit dans la politique budgétaire et fiscale du Gouvernement à laquelle nous sommes opposés.

Les prévisions 1996-1997 de l'OCDE en matière de chômage n'indiquent aucun changement en ce domaine, ce qui est assez logique compte tenu de la politique menée par les différents gouvernements sur le plan européen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een stemverklaring.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik heb vanmorgen reeds uiteengezet wat het stemgedrag van onze fractie zal zijn. Bij deze stemming wil ik enkel nog kort wijzen op de verklaring van de minister dat de beide partijen die betrokken zijn in de dossiers waarover wij vanmorgen van gedachten hebben gewisseld, namelijk Sabena en NMBS, water in hun wijn moeten doen. Ik kan mij echter niet van de indruk ontdoen dat de Regering niet wil optreden tegen die vakbondsmensen die het «werkgeven» bemoeilijken doordat zij pendelaars verhinderen op hun werk te geraken. Omdat wij er echter geen enkel bezwaar

tegen hebben dat gelijk welke inspanning wordt gedaan om de werkgelegenheid aan te zwengelen, zullen wij ons bij de stemming over dit meerjarigenplan onthouden. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Destexhe pour une explication de vote.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le Président, notre groupe votera contre ce projet, et ce pour trois raisons essentielles.

D'abord, selon nous, il s'agit d'une succession de mesures sans cohérence, sans objectif, qui ne sont pas de nature à modifier en profondeur la situation de l'emploi dans notre pays.

Ensuite, pour les mêmes raisons, ce plan n'est pas de nature à rétablir la confiance, élément essentiel en matière d'emploi.

Enfin, sur le plan budgétaire, l'effort reste extrêmement limité pour un Gouvernement qui, dans sa déclaration gouvernementale, avait fait de l'emploi «la priorité des priorités».

J'ajoute que toute une série de mesures plus spécifiques comme, par exemple, celle du bilan social, ne nous plaisent pas du tout. Telles sont les raisons de notre opposition à ce projet.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij gaan over tot de stemming over het wetsontwerp in zijn geheel.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

60 membres sont présents.

60 leden zijn aanwezig.

31 votent oui.

31 stemmen ja.

12 votent non.

12 stemmen neen.

17 s'abstiennent.

17 onthouden zich.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modifications, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Aangezien wij dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de Koninklijke bekrachtiging.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

M. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Mme Lizin, M. Mahoux, Mme Maximus, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

M. Boutmans, Mmes Cornet d'Elzies, Dardenne, MM. Desmedt, Destexhe, Mme Dua, MM. Foret, Hatry, Hazette, Jonckheer, Mme Mayence-Goossens et M. Vandembroeke.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Anciaux, Bock, Buelens, Ceder, Coene, Coveliers, De Decker, Devolder, Goris, Mme Leduc, MM. Loones, Raes, Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt et Verreycken.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

M. De Decker (PRL-FDF). — Monsieur le Président, j'ai pairé avec M. Staes.

Je profite de l'occasion pour souligner qu'une fois de plus, la majorité n'était pas en nombre.

PROPOSITION DE RÉOLUTION RELATIVE À LA
JOURNÉE COMMÉMORATIVE DU GÉNOCIDE PERPÉ-
TRÉ PAR L'ALLEMAGNE NAZIE

Vote

VOORSTEL VAN RESOLUTIE BETREFFENDE DE IN-
STELLING VAN EEN DAG TER HERDENKING VAN DE
DOOR NAZI-DUISSLAND GEPLEEGDE GENOCIDE

Stemming

M. le Président. — Mesdames, messieurs, nous devons nous prononcer maintenant sur la proposition de résolution relative à la journée commémorative du génocide perpétré par l'Allemagne nazie.

Wij moeten ons nu uitspreken over het voorstel van resolutie betreffende de instelling van een dag ter herdenking van de door nazi-Duitsland gepleegde genocide.

La parole est à M. Nothomb pour une explication de vote.

M. Nothomb (PSC). — Monsieur le Président, le PSC se prononcera évidemment en faveur de cette résolution. Certains se sont étonnés du fait que je n'aie pas signé la proposition alors qu'elle avait été soumise à tous les présidents des partis démocratiques. La raison en est que j'estime que les assemblées en général, et la nôtre en particulier, ne doivent pas multiplier le nombre de résolutions. Le Parlement européen, qui a agi de la sorte et qui est d'ailleurs à l'origine de cette résolution, n'a pas accru son influence pour autant.

Il s'agit donc d'une réaction de ma part contre la multiplication des résolutions mais, sur le fond, nous sommes évidemment contre le racisme, contre le révisionnisme et pour l'entretien de la mémoire qui est nécessaire pour l'éducation civique.

M. le Président. — Nous passons au vote.

We gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur la proposition de résolution.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het voorstel van resolutie.

60 membres sont présents.

60 leden zijn aanwezig.

55 votent oui.

55 stemmen ja.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

En conséquence, la résolution est adoptée.

Derhalve is de resolutie aangenomen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzius, M. Coveliers, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghe, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME DARDENNE AU
MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LA
RÉACTION DE LA BELGIQUE SUITE À L'EXÉCUTION
DE NEUF OPPOSANTS DE LA CAUSE OGNIE AU NIGE-
RIA»

Vote sur la motion pure et simple

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW DARDENNE AAN
DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE
REACTIE VAN BELGIE NA DE EXECUTIE VAN NEGEN
OGONIE-ACTIVISTEN IN NIGERIA»

Stemming over de gewone motie

M. le Président. — Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de la demande d'explications de Mme Dardenne au ministre des Affaires étrangères, développée le 13 décembre en commission des Affaires étrangères, sur «la réaction de la Belgique suite à l'exécution de neuf opposants de la cause ogonie au Nigeria».

Dames en heren, twee moties werden ingediend tot besluit van de vraag om uitleg van mevrouw Dardenne aan de minister van Buitenlandse Zaken, gesteld op 13 december in de openbare vergadering van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden, over «de reactie van België na de executie van negen Ogonie-activisten in Nigeria».

L'une, pure et simple, par Mme Lizin, M. Staes et Mme Sémer, est ainsi rédigée :

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de Mme Dardenne et la réponse du ministre des Affaires étrangères,

Passé à l'ordre du jour.»

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van mevrouw Dardenne en het antwoord van de minister van Buitenlandse Zaken,

Gaat over tot de orde van de dag.»

L'autre, par Mme Dardenne, est ainsi rédigée :

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de Mme Dardenne et la réponse du ministre des Affaires étrangères,

Demande au Gouvernement :

De mettre en place en Belgique l'embargo sur les produits du pétrole nigérian jusqu'au rétablissement d'un gouvernement démocratique et de procédures légales normales;

De tout mettre en œuvre pour que cet embargo soit pris, aux mêmes conditions, au niveau européen;

D'user de son «action privilégiée» (*Golden Share*) au sein de Distrigaz pour renoncer au contrat de gaz entre cette société et Shell Nigeria, tout au moins tant qu'un régime démocratique ne sera pas en place au Nigeria;

D'interpeller le Conseil de sécurité de l'ONU pour que soit créée une commission d'enquête indépendante et impartiale chargée d'enquêter sur les crimes perpétrés par l'actuel gouvernement militaire du Nigeria.»

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van mevrouw Dardenne en het antwoord van de minister van Buitenlandse Zaken,

Vraagt de Regering :

In België het embargo op Nigeriaanse olieproducten in te stellen tot aan het herstel van een democratische regering en van de normale wettelijke procedures;

Alles in het werk te stellen om dit embargo onder dezelfde voorwaarden te doen instellen op Europees niveau;

Haar bevoorrecht aandeel (*Golden Share*) bij Distrigas aan te wenden om het gascontract tussen deze maatschappij en Shell Nigeria op te zeggen, ten minste zolang er in Nigeria geen democratisch regime is;

De Veiligheidsraad van de UNO te vragen een onafhankelijke en onpartijdige onderzoekscommissie op te richten, belast met het onderzoek van de misdaden begaan door de huidige militaire regering van Nigeria. »

Conformément à notre Règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

Overeenkomstig ons Reglement stemmen wij over de gewone motie die de voorrang heeft.

La parole est à Mme Dardenne pour une déclaration avant le vote.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le Président, je voudrais insister encore une fois auprès de mes collègues sur le sens de la motion que j'ai déposée. Il s'agit de demander que la Belgique mette en place un embargo au niveau européen sur les fournitures pétrolières venant du Nigeria. Neuf personnes viennent d'être pendues dans ce pays et ce sinistre scénario risque de se reproduire au mois de janvier. La Belgique a une responsabilité particulière puisqu'un contrat risque d'être signé entre la Shell Nigeria et Distrigaz, dont Shell est actionnaire à 16 p.c.

Le Gouvernement belge a une possibilité d'user de son droit par une action privilégiée et il doit le faire pour donner un signal politique fort afin que de tels faits de non-respect des droits de l'homme ne se reproduisent pas. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Devolder voor een stemverklaring.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, de VLD-fractie zal zich onthouden, niet omdat wij enige sympathie hebben voor het regime in Nigeria, maar omdat wij van oordeel zijn dat een dergelijke boycot selectief werkt en vooral de plaatselijke bevolking treft.

M. le Président. — Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Cette motion, mise aux voix par assis et levé, est adoptée. Le groupe VLD s'est abstenu.

Deze motie, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt aangenomen. De VLD-fractie heeft zich onthouden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Dames en heren, alvorens over te gaan tot de laatste stemming, deel ik u mee dat het Bureau van de Senaat zal bijeenkomen op 9 januari 1996 om een voorstel te formuleren met betrekking tot onze eerstvolgende plenaire vergadering.

En ce qui concerne nos futurs travaux, le Bureau du Sénat se réunira le 9 janvier 1996 afin, notamment, de proposer un ordre du jour pour nos prochaines séances plénières.

Is de Senaat het hiermee eens ?

Le Sénat est-il d'accord ? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en est ainsi décidé.

VŒUX — WENSEN

M. le Président. — Mesdames, messieurs, je vous souhaite de joyeuses fêtes de Noël et de Nouvel An et beaucoup de forces dans le travail parlementaire durant l'année 1996.

Je remercie, je félicite et j'adresse mes meilleurs vœux aux services du Sénat et à la presse toujours présente pour donner écho à nos travaux.

Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik heb het voorrecht in naam van de Senaat u en uw familie de beste wensen aan te bieden.

U volbrengt op een perfecte manier de moeilijke taak van «grote leider» van de nieuwe Senaat.

Ik doe een oproep opdat de Senaat in de toekomst niet alleen de taak zou krijgen om na te denken, maar ook om te ageren.

Het verbaast mij dat de Regering het zelfs niet de moeite waard vindt aanwezig te zijn bij de eindstemming over een essentieel wetsontwerp, al werd het hier niet geamendeerd. Ik heb vanmorgen wel met genoegen vastgesteld dat minister Smet aanwezig was om haar ontwerp te verdedigen. Indien de Senaat politiek niet meer wordt erkend, moeten wij hieruit conclusies trekken voor zijn toekomstige werking.

Mijnheer de Voorzitter, u hebt het initiatief genomen om een bezinningsdag te organiseren over de interne werking van de Senaat. Ik hoop dat er bij deze gelegenheid conclusies kunnen worden getrokken.

Ik richt mijn wensen ook tot het personeel van de Senaat dat zijn taak in deze nieuwe en soms moeilijke omstandigheden geduldig volbrengt. Ook op dit vlak moet nog heel wat worden bijgeschaafd.

Ook de pers bied ik mijn beste wensen aan. Wij moeten echter vaststellen dat de journalisten voltallig aanwezig zijn wanneer het hen zelf betreft, maar dat zij waarschijnlijk de nieuwjaarsfeesten aan het voorbereiden zijn wanneer het de politiek betreft. (*Applaus.*)

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER ANCIAUX AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «HET VERDACHT OVERLIJDEN VAN EEN 16-JARIGE NA HET OPPAKKEN EN OPSLUITEN WEGENS CANNABISGEBRUIK»

Stemming over de gewone motie

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. ANCIAUX AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LE DÉCÈS SUSPECT D'UN ADOLESCENT DE 16 ANS, ARRÊTÉ ET ENFERMÉ POUR USAGE DE CANNABIS»

Vote sur la motion pure et simple

De Voorzitter. — Dames en heren, in de openbare vergadering van de commissie voor de Justitie werden twee moties ingediend tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Anciaux aan de minister van Justitie over «het verdacht overlijden van een 16-jarige na het oppakken en opsluiten wegens cannabisgebruik».

Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en réunion publique de la commission de la Justice en conclusion de la demande d'explications de M. Anciaux au ministre de la Justice sur «le décès suspect d'un adolescent de 16 ans arrêté et enfermé pour usage de cannabis».

De ene, de gewone motie, door de heren Vandenberghe, Hotyat en Erdman, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Bert Anciaux en het antwoord van de minister van Justitie,

Gaat over tot de orde van de dag.»

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Bert Anciaux et la réponse du ministre de la Justice,

Passe à l'ordre du jour.»

De andere, door de heren Anciaux en Coveliers luidt:

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Bert Anciaux en het antwoord van de minister van Justitie,

Verzoekt de federale Regering alles in het werk te stellen om te voorkomen dat minderjarigen wegens druggebruik in de gevangenis terechtkomen.»

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Bert Anciaux et la réponse du ministre de la Justice,

Invite le Gouvernement fédéral à tout mettre en œuvre pour éviter que des mineurs d'âge ne se retrouvent en prison pour avoir consommé de la drogue.»

Overeenkomstig ons Reglement stemmen wij over de gewone motie die de voorrang heeft.

Conformément à notre Règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

Het woord is aan de heer Anciaux voor een stemverklaring.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik veronderstel dat iedereen het eens kan zijn met het verzoek dat ik in de gemotiveerde motie heb geformuleerd.

De heer Erdman heeft zopas in ons aller naam verklaard dat de goede samenwerking in de Senaat primeert. In dit licht is het belangrijk dat iedereen probeert de absurde tegenstelling tussen meerderheid en oppositie te doorbreken. Ik ben ervan overtuigd dat sommige leden van de meerderheidspartijen deze motie mee wilden ondertekenen, maar dat hen dit door hun fractieleiders werd verboden. Deze handelwijze vind ik absurd en de Senaat onwaardig. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers voor een stemverklaring.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij aan bij de verklaring van de heer Anciaux. Daarnaast wil ik het echter hebben over de kern van de zaak. Onlangs werd artikel 53 van de wet op de jeugdbescherming afgeschaft. Dit artikel geeft jeugdrechters de mogelijkheid om minderjarigen in gevangnissen voor volwassenen te plaatsen. België werd hiervoor veroordeeld door het Europees Hof voor de rechten van de mens. De vorige minister van Justitie heeft toen beloofd druk uit te oefenen op de Gemeenschappen opdat zij zouden zorgen voor voldoende ruimte voor minderjarigen ten einde te vermijden dat jongeren nog in gewone gevangnissen moeten worden opgesloten. Uit de begrotingen van de beide Gemeenschappen blijkt echter dat deze zich niets aantrekken van de Europese arresten. Zij voorzien in geen enkele andere mogelijkheid voor de opvang van minderjarige drugsgebruikers.

Indien men wil dat de burger de wetten en normen naleeft, dan moet men ook de voorbeeldfunctie in acht nemen. Als de Gemeenschappen de Europese arresten niet naleven, dreigt er een normvervaging. Ik hoop dat de minister de belofte die hij heeft gedaan in de commissie zal houden en de Gemeenschappen op hun plichten zal wijzen. Overigens maak ik mij de bedenking dat het goed zou zijn dat de Senaat in het kader van zijn derde functie, namelijk het overleg tussen de Gemeenschappen, een overzicht zou opmaken van de gevallen waarin de Gemeenschappen de Europese normen niet implementeren en niet toepassen. Om deze reden zullen we de gemotiveerde motie steunen, en dus tegen de gewone motie stemmen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een stemverklaring.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij aan bij de indieners van de gemotiveerde motie.

Eind augustus 1995 heb ik een schriftelijke vraag gesteld aan de minister van Justitie over het aantal minderjarigen in de gevangenis. Volgens het antwoord van de minister, verschenen in het bulletin van *Vragen en Antwoorden* van 28 november, gaat het dit jaar om verscheidene honderden minderjarigen, die vooral in Brussel en Antwerpen opgesloten zitten. Men kan dus niet spreken van enkele toevallige of zeldzame gevallen. De opsluiting van minderjarigen vormt een belangrijk maatschappelijk probleem.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming.

Nous passons au vote.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag de naamstemming.

De Voorzitter. — Wordt deze vraag gesteund? (*Meer dan vier leden staan op.*)

Aangezien de naamstemming reglementair is gevraagd, zal ertoe worden overgegaan.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

60 leden zijn aanwezig.

60 membres sont présents.

30 stemmen ja.

30 votent oui.

25 stemmen neen.

25 votent non.

5 onthouden zich.

5 s'abstiennent.

Derhalve is de gewone motie aangenomen.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

M. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Mme Lizin, M. Mahoux, Mme Maximus, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Boutmans, Buelens, Ceder, Coene, Mme Cornet d'Elzies, M. Coveliers, Mme Dardenne, MM. De Decker, Desmedt, Destexhe, Devolder, Mme Dua, MM. Foret, Goovaerts, Goris, Hatry, Hazette, Jonckheer, Mme Mayence-Goossens, MM. Raes, Van Hauthem, Vautmans Vergote, Verhofstadt et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Anciaux, Bock, Mme Leduc, MM. Santkin et Vandembroeke.

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Mededeling van de Voorzitter

PROPOSITIONS

Prise en considération

Communication de M. le Président

De Voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het Bureau.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Dan zijn de voorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verwezen.

Ces propositions sont donc prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées.

De lijst van die voorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verwezen, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

La liste des propositions, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

WETSONTWERPEN — PROJETS DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De Regering heeft de volgende wetsontwerpen ingediend:

1° Houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Boliviaë inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, gedaan te Brussel op 25 april 1990;

Le Gouvernement a déposé les projets de loi ci-après:

1° Portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république de Bolivie concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, fait à Bruxelles le 25 avril 1990;

2° Houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Paraguay inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 6 oktober 1992;

2° Portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république du Paraguay concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 6 octobre 1992;

3° Houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Cyprus inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en met de uitwisseling van brieven, ondertekend te Nicosia op 26 februari 1991;

3° Portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république de Chypre concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements et à l'échange de lettres, signé à Nicosie le 26 février 1991;

4° Houdende instemming met de Overeenkomst tot verbod van de ontwikkeling, de produktie, de aanleg van voorraden en het gebruik van chemische wapens en inzake de vernietiging van deze wapens, en van de drie bijlagen, gedaan te Parijs op 13 januari 1993.

4° Portant assentiment à la Convention sur l'interdiction de la mise au point, de la fabrication, du stockage et de l'emploi des armes chimiques et sur leur destruction, et des trois annexes, fait à Paris le 13 janvier 1993.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires étrangères.

Deze wetsontwerpen zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

Ces projets de loi seront imprimés et distribués.

WETSVOORSTEL — PROPOSITION DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — Mevrouw Maximus heeft ingediend een wetsvoorstel tot aanvulling van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987.

Mme Maximus a déposé une proposition de loi complétant la loi sur les hôpitaux, coordonnée le 7 août 1987.

Dit voorstel zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Cette proposition sera traduite, imprimée et distribuée.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Dames en heren, onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Notre ordre du jour est ainsi épuisé.

De Senaat gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

Le Sénat s'ajourne jusqu'à convocation ultérieure.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(*De vergadering wordt gesloten om 17 h 25 m.*)

(*La séance est levée à 17 h 25 m.*)

BIJLAGE — ANNEXE

Inoverwegingneming — Prise en considération

Lijst van de inoverweging genomen voorstellen:

Liste des propositions prises en considération:

A. Wetsvoorstellen:

Tot wijziging van de provinciewet, van de wet van 19 juli 1976 tot instelling van een verlof voor de uitoefening van een politiek mandaat en van de wet van 18 september 1986 tot instelling van het publiek verlof voor de personeelsleden van de overheidsdiensten (van mevrouw Thijs c.s.);

A. Propositions de loi:

Modifiant la loi provinciale, la loi du 19 juillet 1976 instituant un congé pour l'exercice d'un mandat politique et la loi du 18 septembre 1986 instituant le congé politique pour les membres du personnel des services publics (de Mme Thijs et consorts);

Tot wijziging van artikel 4 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen (van de heer Caluwé c.s.);

Modifiant l'article 4 de la loi du 29 juillet 1991 relative à la motivation formelle des actes administratifs (de M. Caluwé et consorts);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Tot wijziging van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van de giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica (van de heer Boutmans);

Modifiant la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, désinfectantes ou antiseptiques (de M. Boutmans);

Tot aanvulling van de artikelen 203 en 205 van het Burgerlijk Wetboek betreffende de verplichting tot uitkering van het levensonderhoud (van de heer Anciaux c.s.);

Complétant les articles 203 et 205 du Code civil relatifs à l'obligation de fournir des aliments (de M. Anciaux et consorts);

Houdende instelling van een Interpoldienst voor kinderen (van mevrouw Lizin);

Portant création d'un service «Interpol enfant» (de Mme Lizin);

Tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming met betrekking tot de oproeping bij proces-verbaal in jeugdzaken (van de heer Erdman c.s.);

Modifiant la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, en ce qui concerne la convocation par procès-verbal dans les affaires en matière de jeunesse (de M. Erdman et consorts);

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

Tot instelling van een vaste boekenprijs (van de heer Caluwé c.s.);

Établissant un prix fixe pour les livres (de M. Caluwé et consorts);

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Tot wijziging van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers (van de heer Lallemand c.s.).

Modifiant la loi du 6 août 1931 établissant les incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'État ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives (de M. Lallemand et consorts).

— Verwezen naar de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires institutionnelles.

B. Voorstellen van bijzondere wet:

Tot wijziging van artikel 24bis, § 5, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (van de heer Foret c.s.);

B. Propositions de loi spéciale:

Modifiant l'article 24bis, § 5, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles (de M. Foret et consorts);

Tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, ten einde een regeling te treffen voor de onverenigbaarheid tussen het ambt van lid van een parlementaire assemblee en het ambt van lid van een federale, een gemeenschaps- of een gewestregering (van de heer Lallemand c.s.).

Modifiant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles et la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, organisant les incompatibilités édictées entre les fonctions de membre d'une assemblée parlementaire et de membre d'un gouvernement fédéral, communautaire ou régional (de M. Lallemand et consorts).

— Verwezen naar de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires institutionnelles.